

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

“การศึกษาสถานการณ์ พฤติกรรม และผลกระทบการพนันในประเทศไทย
: การศึกษาเชิงปริมาณด้วยแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์”

โดย

ผศ.ดร. สมประวิณ มั่นประเสริฐ

ภายใต้โครงการ การศึกษาสถานการณ์ พฤติกรรมและผลกระทบการพนันในประเทศไทย

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.)

สิงหาคม 2554

การศึกษาศถานการณ์ พฤติกรรม และผลกระทบการพนันในประเทศไทย : การศึกษาเชิงปริมาณด้วยแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์

ผศ.ดร. สมประวิณ มั่นประเสริฐ

คณะเศรษฐศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ความสำคัญของปัญหา

นักเศรษฐศาสตร์ได้ให้ความสำคัญและมีความพยายามที่จะเข้าใจถึงพฤติกรรม ‘การเสพติด’ ของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้าบางประเภท เช่น การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยาสูบ และการพนัน อย่างต่อเนื่อง สาระสำคัญของการศึกษามุ่งประเด็นไปเพื่อต้องการให้ทราบถึงปัจจัยกำหนด รวมถึงเหตุผลทางเศรษฐกิจและสังคม ที่มีต่อการตัดสินใจของผู้เสพติด ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การวางแผนเชิงนโยบายผ่านการใช้กลไกทางด้านราคา (หมายถึงต้นทุนการบริโภคที่เพิ่มขึ้น เช่น ภาษี/ค่าธรรมเนียม) หรือกลไกที่ไม่ใช่ราคา (การประชาสัมพันธ์ การให้ความรู้ หรือการกำหนดบทลงโทษต่อผู้บริโภค) และนำไปสู่การบริหารจัดการพฤติกรรมกรรมการบริโภคของประชาชนในประเทศไทยให้เหมาะสมต่อไป

เนื่องจากการพนันเป็นสินค้าที่มีลักษณะเสพติด (Addictive) ดังนั้น โดยทั่วไปแล้วปัจจัยทางด้านรายได้จึงมีส่วนอธิบายค่อนข้างน้อย แบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ที่ศึกษาพฤติกรรมของผู้เสพติดการพนันได้บ่งชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยสำคัญที่อาจมีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมเล่นการพนันจะประกอบไปด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล (เช่น อายุ เพศ การศึกษา ฯลฯ) ปัจจัยที่เกิดจากสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม (เช่น ระดับการเล่นการพนันของครอบครัว และเพื่อน) การเข้าถึงแหล่งของการเล่นการพนัน (ความยากง่ายของเข้าถึง และความหลากหลายของการพนัน) และทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อความเสี่ยง จะเห็นได้ว่า สาเหตุแต่ละประการล้วนนำไปสู่นโยบายที่แตกต่างกัน ดังนั้น การศึกษาปัจจัยที่มีส่วนกำหนดการเสพติดของผู้เล่นการพนันในเชิงปริมาณด้วยแบบจำลองทางเศรษฐมิติจึงมีความจำเป็น และจะช่วยให้ทราบถึงระดับนัยสำคัญโดยเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยกำหนดต่างๆ ได้ชัดเจนและจะนำไปสู่การจัดลำดับความสำคัญในการจัดทำนโยบายต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่มีส่วนกำหนดการเสพติดของผู้เล่นพนันด้วยแบบจำลองทางเศรษฐมิติ

3. ขอบเขตการศึกษา

1. ประมวลผลข้อมูลการพฤติกรรมการพนันที่ได้จากการสำรวจภาคสนาม ซึ่งประกอบไปด้วยการพนันที่เกี่ยวข้องกับการแทงตัวเลขบ่อนการพนันการพนันผลการแข่งขันการแทงพนันผ่านอินเทอร์เน็ต และการพนันชนิดอื่นๆ
2. ศึกษาแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อหาพฤติกรรมในการเสพติดการพนัน ในการพนันที่มีผู้เล่นเป็นจำนวนมาก
3. ประมาณการแบบจำลองทางเศรษฐมิติเพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยกำหนดสำคัญที่มีส่วนอธิบายพฤติกรรมการเล่นการพนันแต่ละประเภท (ภายใต้ขอบเขตการศึกษาข้อที่ 1)
4. จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากผลที่ได้จากการศึกษาในเชิงปริมาณ

4. วิธีการศึกษา

1. สัมภาษณ์กรรมการและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางด้านทฤษฎีและการศึกษาในเชิงประจักษ์เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดแบบจำลองที่ศึกษาพฤติกรรมการเสพติดการพนันของประเทศไทยที่เหมาะสม
2. จัดทำฐานข้อมูลและประมวลผลจากการสำรวจภาคสนาม
3. ประมาณค่าแบบจำลองทางเศรษฐมิติเพื่อทราบถึงปัจจัยกำหนดที่มีนัยสำคัญต่อพฤติกรรมการพนันของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสำรวจ

5. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ปี 2553						ปี 2554					
	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.
สำรวจวรรณกรรม และวางแผนสร้าง คำถามเพื่อจัดทำ แบบสำรวจ												
จัดทำวรรณกรรม ปริทัศน์ และคัดเลือก แบบจำลองทาง เศรษฐศาสตร์ที่ เหมาะสม												
ประมาณค่า แบบจำลองทาง เศรษฐมิติ												
วิเคราะห์ผล การศึกษาและเขียน รายงานการศึกษา												
ส่งร่างรายงานฉบับ สมบูรณ์										*		

6. วรรณกรรมปริทัศน์

เนื่องจากการพฤติกรรมการเล่นการพนันมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากกระบวนการตัดสินใจ การบริโภคสินค้าปกติของผู้บริโภค ลักษณะสำคัญประการหนึ่งของการเล่นการพนันคือการความเป็นสินค้าเสพติด กล่าวคือ ราคาและรายได้ อาจมีส่วนน้อยในการอธิบายพฤติกรรมการเล่นการพนัน ในขณะที่ปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมอื่นๆ (Socio-Economic Factors) เช่น อายุ ระดับการศึกษา ความคิดเกี่ยวกับเรื่องความเสี่ยง ฯลฯ อาจมีส่วนกำหนดมากกว่า ดังนั้น การศึกษา วรรณกรรมปริทัศน์จะกล่าวย้อนไปถึงถึงลักษณะพฤติกรรมเสพติดด้วย การศึกษาจะถูกแบ่งออกเป็น 3 ส่วนเริ่มต้นจากการศึกษาแนวความคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องพฤติกรรมการบริโภคสินค้าเสพติด จากนั้นจะเป็นทบทวนแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพนันของผู้บริโภค และในส่วนสุดท้ายจะเป็นการศึกษาตัวอย่างงานวิจัยในต่างประเทศที่น่าสนใจ ที่สามารถนำไปสู่แบบจำลองทางเศรษฐมิติที่เหมาะสมของงานวิจัยในขั้นนี้

6.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการบริโภคสินค้าเสพติด

ในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 นักเศรษฐศาสตร์สำนักนีโอคลาสสิกได้พยายามสร้างทฤษฎีเพื่ออธิบายพฤติกรรมของผู้บริโภค โดยมีการกำหนดข้อสมมติฐานขึ้นมาว่าอรรถประโยชน์สามารถวัดเป็นหน่วยได้ ผู้บริโภคจะได้อรรถประโยชน์จากการบริโภคที่เพิ่มขึ้น และที่สำคัญส่วนเพิ่มจากการบริโภคเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จะมีค่าลดลงตามลำดับ ซึ่งสิ่งดังกล่าวเรียกว่า กฎการลดน้อยถอยลงของอรรถประโยชน์ (Law of Diminishing Marginal Utility) ทั้งนี้ ผู้บริโภคจะพยายามแสวงหาอรรถประโยชน์สูงสุดภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ โดยผู้บริโภคจะสามารถบริโภคสินค้าได้เพิ่มขึ้นเมื่อราคาสินค้าถูกลงและจำเป็นต้องบริโภคสินค้าลดลงเมื่อราคาสินค้าแพงขึ้น ฉะนั้น หากปราศจากข้อจำกัดด้านงบประมาณ ผู้บริโภคจะเพิ่มปริมาณการบริโภคไปเรื่อยๆ จนกระทั่งการเปลี่ยนแปลงอรรถประโยชน์หน่วยสุดท้ายเป็นศูนย์

อย่างไรก็ตาม Alfred Marshall (1920) ก็ได้กล่าวว่า สำหรับพฤติกรรมการบริโภคสินค้าที่ต้องบริโภคเป็นประจำจนเป็นนิสัย หรือที่เรียกอีกหนึ่งว่าพฤติกรรมการบริโภคแบบเสพติด (Addictive Consumption) ไม่ว่าสินค้านั้นจะเป็นไปตามกฎการลดน้อยถอยลงของอรรถประโยชน์หรือไม่ แต่เมื่อไหร่ก็ตามที่สินค้านั้นมีราคาสูงขึ้น ผู้บริโภคอาจจะไม่ลดระดับการบริโภคลงอย่างทันทีทันใดก็ได้ ทั้งนี้ นักเศรษฐศาสตร์ในรุ่นต่อๆ มาได้ให้ข้อสรุปความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกบริโภคในสินค้าปกติและสินค้าเสพติดไว้ว่า การตัดสินใจเลือกบริโภค

ในสินค้าปกติมักจะเกิดขึ้น ณ ระยะเวลาหนึ่งช่วงเวลา กล่าวคือการบริโภคระหว่างสินค้าประเภทต่างๆ จะขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์ เช่น รายได้ ราคา ฯลฯ แต่สำหรับการบริโภคสินค้าเสพติดนั้น การบริโภค ณ ระยะเวลาหนึ่งๆ จะขึ้นอยู่กับพฤติกรรมกรรมการบริโภคในอดีตด้วย ดังนั้น แนวคิดสำคัญในทางเศรษฐศาสตร์ที่ทำให้แบบจำลองการบริโภคแบบเสพติดต่างจากแบบจำลองการบริโภคทั่วไป คือ ลักษณะของพฤติกรรมกรรมการตอบสนองต่อการคาดการณ์ราคาในระยะสั้นและระยะยาว นั้นต่างกัน นั่นคือ ระดับการบริโภคสินค้าเสพติดจะไม่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงราคาในระยะสั้น แต่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงราคาในระยะยาวเท่านั้น

ดังนั้น ในทางเศรษฐศาสตร์ พฤติกรรมการบริโภคที่ถูกจัดว่าเป็นการ 'เสพติด' จึงหมายถึง พฤติกรรมการบริโภคที่ถูกกำหนดโดยพฤติกรรมในอดีต (เช่นการเพิ่มขึ้นของการบริโภคในอดีต จะทำให้การบริโภคในปัจจุบันเพิ่มขึ้นด้วย) ส่วนใหญ่แล้วพฤติกรรมเสพติดมักมีองค์ประกอบ 3 ส่วน (Stepney 1982; Chaloupka 1988) ด้วยกันคือ 1) Tolerance (ต้องการเพิ่มขึ้นเพื่อให้ได้ความสุขเท่าเดิม) 2) Reinforcement (มีความต่อเนื่องในความอยากเสพ) และ 3) Withdrawal (ได้รับผลลบจากการเลิกเสพ) ในยุคเริ่มต้นนี้นักเศรษฐศาสตร์อธิบายพฤติกรรมการบริโภคในกลุ่มสินค้าเสพติดว่าเป็นพฤติกรรม 'ไม่สมเหตุสมผล' (Irrational Behavior) ของผู้บริโภคโดยละเอียดลักษณะความเป็น 'สิ่งเสพติด' ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวจะไม่ตอบสนองต่อปัจจัยกำหนดทางเศรษฐศาสตร์ในแบบจำลองการบริโภคสินค้าปกติ เช่น การบริโภคสินค้าเสพติดจะไม่ลดลงเช่นสินค้าทั่วไปแม้ราคาจะเพิ่มขึ้นอย่างไรก็ดีในยุคต่อมาได้มีการศึกษาอย่างเป็นระบบมากขึ้น Chaloupka, Tauras, and Grossman (2000) ได้แบ่งแบบจำลองที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคสิ่งเสพติดแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ คือ 1) กลุ่มพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีลักษณะความสมเหตุสมผลไม่สมบูรณ์ (Imperfectly Rational Behavior) 2) กลุ่มพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีลักษณะสายตาสั้น (Myopic Behavior) และ 3) กลุ่มพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เป็นผู้สมเหตุสมผล (Rational Addiction)

แนวคิดแบบจำลองในกลุ่มแรกเชื่อว่า ลักษณะความพอใจของผู้บริโภคมีความไม่คงเส้นคงวา (Inconsistent) และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ในช่วงอายุที่แตกต่างกัน เช่น ผู้บริโภคอาจซื้อสิ่งเสพติดในช่วงของอายุและเลิกได้ในบางช่วงของอายุ Thomas Schelling (1978) อธิบายว่าคนที่ติดบุหรี่จะมี 2 บุคคลิกในคนๆ เดียวกัน คือ หนึ่ง คนที่อยากมีปอดสะอาดและมีอายุยืน และสอง คนที่ติดยาสูบเอามากๆ โดยผู้ที่ติดบุหรี่จะเลือกพฤติกรรมหนึ่งในสองอย่างซึ่งขัดแย้งกัน และคิดว่าปฏิบัติตามนั้นไปตลอด แต่อย่างไรก็ตามก็อาจจะมีบางเวลาที่เขาอาจจะเผลอมีพฤติกรรมในทางตรงกันข้ามกับที่เขาวางแผนไว้ แบบความเชื่อในเรื่องดังกล่าวทำให้การสร้างแบบจำลอง

ทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออธิบายพฤติกรรมดังกล่าวเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก นอกจากนั้น แบบจำลองกลุ่มนี้ ไม่ได้ถูกนำมาศึกษาในเชิงประจักษ์กับสินค้าเสพติดต่างๆมากนัก

แบบจำลองที่อธิบายว่าพฤติกรรมการบริโภคสินค้าเสพติดเกิดจากลักษณะสายตาสั้นนั้น เชื่อว่า ผู้บริโภคจะคำนึงถึงพฤติกรรมการบริโภคสิ่งเสพติดจากอดีต แต่จะไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจในปัจจุบันที่มีต่อต้นทุนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (Houthakker and Taylor 1970; Spinnewyn 1981; Mullahy 1985) นอกจากนั้นยังมีกลุ่มแนวคิดที่เชื่อว่า ราคาสินค้าในการบริโภคถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรภายใน (Endogenous Variable) หรือค่าคงที่ค่าหนึ่ง (Constant) ตลอดชีวิต การกำหนดราคาสินค้าให้เป็นตัวแปรภายในทำได้โดยกำหนดให้ราคาสินค้าหรือความชอบของการบริโภคในปัจจุบันขึ้นอยู่กับราคาในอดีตที่ผ่านมา (Gorman 1967; Pollak 1970, 1976; El-Safty 1976; Hammond 1976) ส่วนราคาสินค้าในการบริโภคที่ถูกกำหนดให้เป็นค่าคงที่ค่าหนึ่ง ตลอดชีวิตสามารถคำนวณได้จากปริมาณการผลิตสินค้าเสพติด หรือปริมาณสินค้าเสพติดที่อนุญาตให้ครัวเรือนบริโภคได้นั้นเอง อย่างไรก็ตามแล้วงานศึกษาเชิงประจักษ์ของแบบจำลองในกลุ่มนี้พบว่า การตัดสินใจบริโภคสิ่งเสพติดในขณะหนึ่งๆ จะมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการบริโภคในอดีต และการเพิ่มราคาจะทำให้การบริโภคสิ่งเสพติดลดลงได้

แนวคิดสุดท้ายเชื่อว่าพฤติกรรมการบริโภคสินค้าเสพติดมีลักษณะที่มีความสมเหตุสมผล (Stigler and Becker 1977; Iannaccone 1984; Becker and Murphy 1988) โดยมีความคิดว่า ผู้บริโภคจะคำนึงถึงทั้ง อดีต ปัจจุบัน และอนาคต เมื่อตัดสินใจบริโภคสิ่งเสพติด ณ ขณะหนึ่งๆ แบบจำลองที่อธิบายพฤติกรรมการเสพติดถูกพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมในงานของ Becker and Murphy (1988) ซึ่งได้สร้างทฤษฎีพฤติกรรมการบริโภคแบบเสพติดที่สมเหตุสมผล (Rational Addictive) ที่มองว่าผู้บริโภคผู้ซึ่งเลือกที่จะมีพฤติกรรมแบบเสพติดได้ไตร่ตรองดีแล้วว่า ความพึงพอใจที่ได้รับในปัจจุบันต้องแลกกับต้นทุนในการแสวงหาสินค้าดังกล่าวมาบริโภคในปริมาณที่เพิ่มขึ้นในอนาคต

ในแบบจำลองการบริโภคของ Becker and Murphy (1988) กำหนดให้อรรถประโยชน์ที่ได้รับจากการบริโภคขึ้นอยู่กับสินค้า 2 ชนิด คือ c และ y โดยสินค้าทั้งสองต่างกันตรงที่สำหรับสินค้า c อรรถประโยชน์ที่ได้รับในปัจจุบันขึ้นอยู่กับปริมาณการบริโภคสินค้า c ในอดีตที่ผ่านมาโดยอรรถประโยชน์ดังกล่าวเกิดขึ้นผ่านกระบวนการเรียนรู้จากการกระทำในอดีต (Learning by Doing) แต่สำหรับสินค้า y อรรถประโยชน์ที่ได้รับในปัจจุบันขึ้นอยู่กับปริมาณการบริโภคสินค้า y ปัจจุบันเท่านั้น นอกจากนั้น ฟังก์ชันอรรถประโยชน์ยังขึ้นอยู่กับปริมาณการบริโภคสินค้าเสพติดในอดีตที่

ผ่านมาด้วย (Consumption Capital) ทั้งนี้ ผลการศึกษาในงานวิจัยของ Becker and Murphy (1988) พบว่า การเปลี่ยนราคาของสินค้าเสพติดมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงระดับการบริโภคในระยะสั้นน้อยมาก ผลลัพธ์ดังกล่าวจึงนำไปสู่ความเข้าใจที่ว่า สินค้าเสพติดมักจะไม่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงราคาในระยะสั้น แต่อย่างไรก็ตาม ผลลัพธ์ดังกล่าวก็ได้ชี้ให้เห็นว่า ในระยะยาวสินค้าเสพติดมีความยืดหยุ่นต่อราคาสูงกว่าสินค้าปกติทั่วไป การคาดการณ์ว่าระดับราคาสินค้าเสพติดจะสูงขึ้นในอนาคตจะส่งผลให้เราลดระดับการบริโภคในปัจจุบันลง เพราะการบริโภคสินค้าเสพติดจะมีความสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อได้มีการบริโภคอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาหนึ่ง ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงระดับราคาเพียงชั่วคราวจะส่งผลกระทบต่อระดับการบริโภคน้อยกว่าการเปลี่ยนแปลงระดับราคาอย่างถาวร

ข้อวิจารณ์ที่เกี่ยวข้องกับ Rational Addiction ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการมีข้อสมมติฐาน Perfect Foresight หรือการเป็นผู้มีเหตุผลอย่างสมบูรณ์ในการตัดสินใจของผู้บริโภค อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงของผู้เสพติดชี้ให้เห็นว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้มีความรู้และความเข้าใจในผลของการติดสิ่งเสพติดค่อนข้างจำกัด (หรือ อาจโยงทางอ้อมไปที่อายุของผู้ที่เริ่มติดสิ่งเสพติดนั้น) ดังนั้น ประเด็นการขยายการศึกษาในแบบจำลองกลุ่มนี้จึงเกี่ยวข้องกับ Time Preference ของผู้บริโภค (การให้น้ำหนักกับอรรถประโยชน์ที่ได้ในเวลาต่างกัน) ซึ่งนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่าผู้บริโภคให้ความสำคัญกับความสุขในปัจจุบัน และไม่มีความอดทนมากกว่า

ถึงแม้แบบจำลองยังมีข้อถกเถียงกันในทางเศรษฐศาสตร์อยู่มากถึง ‘ความมีเหตุผล’ ของพฤติกรรมการบริโภคสิ่งเสพติด การศึกษาในเชิงประจักษ์ยืนยันว่า การเพิ่มราคาจะทำให้การบริโภคสิ่งเสพติด (โดยเฉพาะการสูบบุหรี่) ลดลงได้ Chaloupka, Taurus, and Grossman (2000) สรุปได้ว่าผลของราคาจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมการบริโภคสินค้าเสพติดใน “ระยะยาว” มากกว่าใน “ระยะสั้น” ในกรณีของการสูบบุหรี่ การที่ราคาที่แท้จริงเพิ่มขึ้น และการมีการควบคุมอย่างเข้มงวดสามารถทำให้เกิดการลดการสูบบุหรี่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

งานศึกษาในเชิงประจักษ์ที่สำคัญที่ทดสอบว่าครัวเรือนมีพฤติกรรมที่เป็นไปตามแบบจำลองพฤติกรรมบริโภคแบบเสพติดหรือไม่ พบได้ในงานวิจัยของ Chaloupka (1991) และ Mobilia (1994)

Chaloupka (1991) ได้พัฒนาแบบจำลองแสดงอุปสงค์ของการสูบบุหรี่โดยมีต้นแบบมาจากแบบจำลองพฤติกรรมบริโภคแบบเสพติดของ Becker and Murphy (1988) ซึ่งเป็น

งานวิจัยชิ้นแรกที่ทำการศึกษาผลเชิงประจักษ์โดยใช้ข้อมูลระดับจุลภาคกับแบบจำลองของ Becker and Murphy (1988) โดยแบบจำลองแสดงอุปสงค์ของการสูบบุหรี่ในงานวิจัยของ Chaloupka (1991) เป็นดังนี้

$$C(t) = \beta_0 + \beta_1 P_c(t) + \beta_2 P_c(t-1) + \beta_3 P_c(t+1) + \beta_4 C(t-1) + \beta_5 C(t+1) \quad (1)$$

$$C(t) = \phi_0 + \phi_1 P_c(t) + \phi_2 P_c(t+1) + \phi_3 C(t+1) + \phi_4 A(t) \quad (2)$$

โดยที่ $C(t)$ คือ ปริมาณการสูบบุหรี่ ณ เวลา t

$P(t)$ คือ ราคาบุหรี่ ณ เวลา t

$A(t)$ คือ ปริมาณการสูบบุหรี่ที่ผ่านมาในอดีต (Addictive Stock) จนมาถึงเวลา t

สมการ (1) และ (2) ข้างต้นได้มาจากการหาค่าอรรถประโยชน์สูงสุดที่มาจากการสูบบุหรี่ โดยฟังก์ชันอรรถประโยชน์นั้น เป็นสมการพหุนามกำลังสองของตัวแปรการบริโภคในปัจจุบัน รายได้ในปัจจุบัน และปริมาณการบริโภคสินค้าเสพติดที่ผ่านมาในอดีตจนมาถึงปัจจุบัน Chaloupka (1991) ใช้ข้อมูลจาก Second National Health and Nutrition Examination ในการประมาณสมการดังกล่าวทั้งนี้ ค่าสัมประสิทธิ์ทั้งสองสมการของตัวแปรราคาบุหรี่ในปัจจุบันถูกคาดหวังว่ามีค่าเป็นลบ ส่วนค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรราคาบุหรี่ในอดีตและอนาคตถูกคาดหวังว่าเป็นบวก (ค่าสัมประสิทธิ์ดังกล่าวดูเหมือนว่าจะมีความขัดแย้งกับทฤษฎีราคา ทั้งนี้ Becker et al (1990) ได้ให้คำอธิบายไว้ว่า การบริโภคในเวลาที่แตกต่างกันเป็นส่วนเติมเต็มซึ่งกันและกันอย่างไรก็ตามสมการเหล่านี้ได้กำหนดให้ระดับการบริโภคในอดีตและในอนาคตเป็นค่าคงที่ เพื่อให้ราคาสินค้าในอดีตและในอนาคตส่งผลกระทบต่อระดับการบริโภคในปัจจุบันเท่านั้น ซึ่งถ้าหากการสูบบุหรี่ไม่ใช่การบริโภคแบบเสพติด ปริมาณการสูบบุหรี่ที่ผ่านมาในอดีตและปริมาณการสูบบุหรี่ในอนาคตจะไม่มีผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ในปัจจุบัน) จากเหตุผลในทำนองเดียวกัน ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรการบริโภคของทั้งอดีตและอนาคต และปริมาณการสูบบุหรี่ที่ผ่านมาในอดีตจนมาถึงปัจจุบันถูกคาดหวังว่าเป็นบวกซึ่งผลการประมาณสมการที่ได้นั้นก็สนับสนุนข้อสมมติฐานดังกล่าว นั่นคือ พฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยทั่วไปของครัวเรือนในอเมริกาไม่ได้มีพฤติกรรมแบบสายตาสั้น (Myopic)

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยที่ประยุกต์แบบจำลองของ Becker and Murphy (1988) และแบบจำลองของ Chaloupka (1991) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริโภคแบบเสพติดในรูปแบบของ

การพนัน ซึ่งก็คืองานวิจัยของ Mobilia (1994) โดยสร้างแบบจำลองแสดงอุปสงค์ของการเล่นการพนันจากการหาอรรถประโยชน์สูงสุดตลอดชีวิตภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ซึ่งฟังก์ชันอรรถประโยชน์เป็นดังนี้

$$U(t) = u[H(t), L(t), Z(t)] \quad (3)$$

โดยที่ $H(t)$ คือ ฟังก์ชันซึ่งบ่งบอกสุขภาพของครัวเรือน ณ เวลา t

$L(t)$ คือ ฟังก์ชันของเวลาว่างที่เหลืออยู่ตลอดชีวิตของครัวเรือน ณ เวลา t

$Z(t)$ คือ ฟังก์ชันของเวกเตอร์ของการบริโภคสินค้าชนิดอื่นๆ

ฟังก์ชันอรรถประโยชน์ถูกกำหนดให้เป็น Concave Function นั่นคือ หากครัวเรือนมีสุขภาพดีขึ้น เวลาว่างของครัวเรือนมีเพิ่มมากขึ้น หรือครัวเรือนได้บริโภคสินค้าอื่นๆ เพิ่มมากขึ้น จะทำให้อรรถประโยชน์ของครัวเรือนเพิ่มขึ้นแต่เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง ทั้งนี้ ทั้งสามฟังก์ชันที่กล่าวมาในข้างต้นสามารถอธิบายได้ ดังนี้ หนึ่ง ฟังก์ชันซึ่งบ่งบอกสุขภาพของครัวเรือน ($H(t)$) เป็นฟังก์ชันของ 2 ตัวแปร คือ $F(t)$ ซึ่งหมายถึงปริมาณการบริโภคสินค้าทั่วไป และ $G(t)$ ซึ่งหมายถึงการบริโภคสินค้าเสพติด (การพนัน) โดยการบริโภคสินค้าทั่วไปเพิ่มขึ้นจะทำให้สุขภาพดีขึ้นแต่ดีขึ้นในอัตราที่ลดลง ส่วนการบริโภคสินค้าเสพติดเพิ่มขึ้น จะทำให้สุขภาพแย่ลงในอัตราที่ลดลง สอง ฟังก์ชันของเวลาว่างที่เหลืออยู่ของครัวเรือน ($L(t)$) เป็นฟังก์ชันของ 2 ตัวแปร คือ $B(t)$ ซึ่งหมายถึงเวลาว่างที่ใช้ในการเล่นการพนัน โดยที่การเล่นการพนันมากขึ้นจะหมายถึงการได้ใช้เวลาว่างเพิ่มขึ้นแต่เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง และ $G(t)$ ซึ่งหมายถึง เวลาที่ใช้ในการเล่นการพนันในอดีตซึ่งจะเป็นตัวอ้างอิงถึงเวลาที่ใช้ในการเล่นการพนันในปัจจุบันและในอนาคต หากในอดีตใช้เวลาในการเล่นการพนันมากจะส่งผลให้ปัจจุบันใช้เวลามากด้วย ฉะนั้นหากตัวแปร $G(t)$ มีค่าเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้เวลาว่างซึ่งก็คือตัวแปร $L(t)$ มีค่าลดลงและลดลงในอัตราที่ลดลง สาม ฟังก์ชันแสดงเวกเตอร์ของการบริโภคสินค้าชนิดอื่นๆ ($Z(t)$) เป็นฟังก์ชันของตัวแปร $X(t)$ ซึ่งหมายถึง ปัจจัยการผลิตที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าทั่วไป โดยที่หากปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้การบริโภคสินค้าทั่วไปเพิ่มสูงขึ้นในอัตราที่ลดลง จากคำอธิบายความหมายของตัวแปรต่างๆ ข้างต้น ทำให้สามารถเขียนฟังก์ชันอรรถประโยชน์ได้ในอีกรูปแบบหนึ่ง ดังนี้

$$U(t) = u[B(t), G(t), N(t)] \quad (4)$$

ทั้งนี้ ความหมายของตัวแปร $B(t)$ และ $G(t)$ ยังคงเป็นไปตามความหมายที่กล่าวมาข้างต้น ส่วนตัวแปร $N(t)$ จะหมายถึง เวกเตอร์ของสินค้าทั่วไปและสินค้าที่เป็นปัจจัยการผลิต ซึ่งจากเงื่อนไขอนุพันธ์อันดับหนึ่ง (First Order Condition) สำหรับการหาอรรถประโยชน์สูงสุดตลอดชีวิตที่เป็นไปตามสมการ (4) ภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณของครัวเรือน จะทำให้ได้สมการแสดงอุปสงค์ในการเล่นเกมพนันของครัวเรือน เป็นดังต่อไปนี้

$$B(t) = \beta_0 + \theta_1 P_B(t) + \theta B(t-1) + \beta \theta B(t+1) + e_t + e_{t+1} \quad (5)$$

โดยที่ $B(t)$ คือ ปริมาณการเล่นเกมพนัน ณ เวลา t

$P_B(t)$ คือ ราคาสำหรับการเล่นเกมพนันต่อครั้ง

θ คือ สัมประสิทธิ์บอกสัดส่วนการเปลี่ยนแปลงปริมาณการเล่นเกมพนันในอดีตต่อปริมาณการเล่นเกมพนันในปัจจุบัน

$\beta\theta$ คือ ผลคูณระหว่างสัมประสิทธิ์บอกสัดส่วนการเปลี่ยนแปลงปริมาณการเล่นเกมพนันในอดีตต่อปริมาณการเล่นเกมพนันในปัจจุบัน กับสัมประสิทธิ์บอกสัดส่วนการเปลี่ยนแปลงปริมาณการเล่นเกมพนันในปัจจุบันต่อปริมาณการเล่นเกมพนันในอนาคต ฉะนั้น สัมประสิทธิ์ดังกล่าวหมายถึง สัดส่วนการเปลี่ยนแปลงปริมาณการเล่นเกมพนันในอนาคตที่รวมผลของปริมาณการเล่นเกมพนันในอดีตที่ส่งผลต่อปริมาณการเล่นเกมพนันในปัจจุบัน

จากงานวิจัยของ Becker and Murphy (1988) ได้หาค่าความยืดหยุ่นต่อราคาจากสัมประสิทธิ์ θ ของสมการ (5) ซึ่งเป็นไปตามพลวัตสมการพหุนามกำลังสอง ดังนี้

$$-\theta\phi^2 + \phi - \theta\beta = 0 \quad (6)$$

หารากที่สองของค่าความยืดหยุ่นของราคา (ϕ) จะได้ว่า

$$\phi_{1,2} = \frac{1 \pm \sqrt{1 - 4\theta\beta}}{2\theta} \quad (7)$$

สมการ (6) และ (7) จะนำไปใช้ในการประมาณค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ในการเล่นเกมพนันต่อราคาสินค้าที่เปลี่ยนแปลงไปในกรณีต่างๆ ดังนี้ หนึ่งใน การเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า

ในระยะยาว สองการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าในปัจจุบันที่เกิดขึ้นเพียงชั่วคราว สาม การเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าในปัจจุบันที่เกิดขึ้นอย่างถาวร สี่ มีการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าในอนาคต และห้า มีการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าในอดีต โดยจะแบ่งการเปลี่ยนแปลงเป็น 2 ลักษณะคือ การเปลี่ยนแปลงที่มีการคาดการณ์ล่วงหน้า และการเปลี่ยนแปลงโดยที่ไม่ได้มีการคาดการณ์ล่วงหน้า

งานวิจัยของ Mobilia (1994) ได้ศึกษาพฤติกรรมเสพติดการพนันแข่งม้า โดยตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาเป็นดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรตาม	ความหมาย
Attendance per capita	จำนวนเงินพนันแข่งม้าตลอดทั้งปีหารด้วยจำนวนผู้เล่นพนัน
Real Average handle per capita	จำนวนเงินที่ใช้ในการเล่นการพนันแต่ละครั้ง ณ ปัจจุบัน
ตัวแปรอิสระ	ความหมาย
Race	จำนวนการแข่งม้า
Takeout rate	อัตราเสียสุทธิ
Real per Capita income	รายได้ต่อหัว
Time dummy	ตัวแปรหุ่นเวลา
Track dummy	ตัวแปรหุ่นลู่วิ่งม้า

ข้อมูลที่ Mobilia (1994) ใช้ในการประมาณแบบจำลอง คือข้อมูล Panel Data ของปริมาณการเล่นการพนันโดยรวมที่มีข้อมูลภาคตัดขวาง คือ การพนันแข่งม้าในแต่ละพื้นที่ และข้อมูลอนุกรมในช่วงปี 1950 ถึง 1988 โดยสมมติว่า ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนพฤติกรรมของผู้บริโภค ทั้งนี้ ข้อมูลการเล่นการพนันในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างในลักษณะของประชากร รายได้ และตัวแปรอื่น ๆ ที่มีผลต่อการเล่นการพนัน

ผลการประมาณแบบจำลองสำหรับแบบจำลอง Non-Addictive Model โดยใช้สมการถดถอยกำลังสองน้อยที่สุด (OLS) (ตัวแปรอิสระทางด้านขวามือขึ้นอยู่กับราคาในปัจจุบันเท่านั้น) พบว่าความยืดหยุ่นต่อจำนวนเงินพนันแข่งม้าตลอดทั้งปีต่อผู้เล่นการพนัน 1 คน (Attendance per Capita) มีค่าเท่ากับ -1.247 หมายความว่า หากราคาในการเล่นพนันแข่งม้าโดยเฉลี่ยสูงขึ้น 1 บาท ผู้บริโภคจะเล่นการพนันแข่งม้าลดลง 1.247 บาท และความยืดหยุ่นต่อราคาต่อจำนวนเงินที่ใช้ในการเล่นการพนันแต่ละครั้ง (Real Handle per Attendee) มีค่าเท่ากับ -0.454 หมายความว่า

หากราคาในการเล่นพนันแข่งม้าสูงขึ้น 1 บาท ผู้บริโภคจะเล่นการพนันแข่งม้าลดลง 0.454 บาท ต่อการเล่นการพนันในแต่ละครั้ง นอกจากนี้ ยังทำการประมาณแบบจำลองโดยกำหนดให้จำนวนเงินพนันแข่งม้าตลอดทั้งปีต่อผู้เล่นการพนัน 1 คน และจำนวนเงินที่ใช้ในการเล่นการพนันแต่ละครั้งเป็นตัวแปรตามในแบบจำลอง โดยมีตัวแปรอิสระ คือ ราคาปัจจุบัน (Price) รายได้ (Income) จำนวนการแข่งขัน (Race) ผลการประมาณแบบจำลองที่ได้คือ ราคา และรายได้มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามทั้ง 2 ตัวในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนจำนวนการแข่งขันมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับตัวแปรจำนวนเงินพนันแข่งม้าตลอดทั้งปีต่อผู้เล่นการพนัน 1 คน แต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับตัวแปรจำนวนเงินที่ใช้ในการเล่นการพนันแต่ละครั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการประมาณแบบจำลองสำหรับแบบจำลอง Addictive Model โดยใช้สมการถดถอยกำลังสองน้อยที่สุด (OLS) (ตัวแปรอิสระทางด้านขวามือขึ้นอยู่กับราคาในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต) เมื่อทำการประมาณแบบจำลองโดยกำหนดให้จำนวนเงินพนันแข่งม้าตลอดทั้งปีต่อผู้เล่นการพนัน 1 คน และจำนวนเงินที่ใช้ในการเล่นการพนันแต่ละครั้งเป็นตัวแปรตามในแบบจำลอง โดยมีตัวแปรอิสระ คือ ราคาอดีต (Lagged Price) ราคาปัจจุบัน (Price) ราคาอนาคต (Future Price) รายได้ (Income) จำนวนการแข่งขัน (Race) ผลการประมาณแบบจำลองที่ได้คือ ราคา และรายได้มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามทั้ง 2 ตัวในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนั้น ยังประมาณแบบจำลองด้วยวิธีการ Two Stage Least Square (TSLS) โดยกำหนดให้ตัวแปรตามทั้งสองตัวเป็น “Instrumental Variables” เนื่องจาก ตัวแปรการบริโภคในอดีตและในอนาคตเป็นตัวแปรภายใน (Endogeneity) โดยตัวแปรการบริโภคปัจจุบันถูกกำหนดให้เป็นฟังก์ชันของการบริโภค 1 ช่วงเวลาที่ผ่านไปในอดีต (one lag of consumption) การบริโภคล่วงหน้าถัดออกไป 1 ช่วงเวลา (one lead of consumption) ราคา ณ ปัจจุบันของสินค้าพนัน (current price of gambling)(ดังนั้น ตัวแปรการบริโภคปัจจุบัน จึงเป็นอิสระกับตัวแปรราคาสินค้าในอดีตและราคาสินค้าในอนาคต) รายได้ของครัวเรือน และจำนวนการแข่งขันม้า ดังสมการต่อไปนี้

$$B_t = \theta_{past} B_{t-1} + \theta_{future} B_{t+1} + \theta_0 + \theta_1 P_t \quad (8)$$

เริ่มแรกใช้ข้อมูลตัวแปร Instrument ประกอบไปด้วยตัวแปรราคาสินค้าย้อนหลังและล่วงหน้า 4 ช่วงเวลานับจากเวลา ณ ปัจจุบัน ราคาปัจจุบัน และตัวแปรอื่นๆที่คาดว่าจะมีผลต่อการบริโภค ทั้งนี้เนื่องจาก มีงานศึกษาซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่า ผลเฉลยของสมการอนุพันธ์อันดับสอง

สำหรับการบริโภค ณ เวลาใดๆ จะขึ้นอยู่กับมูลค่าปัจจุบัน โดยกำหนดให้มูลค่าของการบริโภคในอดีตและในอนาคตเป็นตัวแปรภายนอก (Becker, Grossman and Murphy 1990, หน้า 9) ซึ่งเห็นชัดเจนว่า ไม่ได้มีเพียงตัวแปรเหล่านี้ที่สามารถใช้พยากรณ์การบริโภคในอดีตและในอนาคตได้ ดังนั้น การบริโภคในอดีตและอนาคตจะขึ้นอยู่กับตัวแปรราคาสินค้าย้อนหลังและล่วงหน้า 4 ช่วงเวลานับจากเวลา ณ ปัจจุบัน และตัวแปร ณ เวลา t อื่นๆ ที่เพิ่มเติมเข้ามา และเมื่อทำการประมาณแบบจำลองก็พบว่า ทั้งสมการที่มีตัวแปรตามเป็นจำนวนเงินพนันแข่งม้าตลอดทั้งปีต่อผู้เล่นการพนัน 1 คน และสมการที่มีตัวแปรตามเป็นจำนวนเงินที่ใช้ในการเล่นการพนันแต่ละครั้งพบว่าระดับการบริโภคในอดีตและอนาคตมีความสัมพันธ์กับการบริโภค ณ ปัจจุบันในทิศทางเดียวกัน

ส่วนผลที่ได้จากการหาค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ในการเล่นการพนันต่อราคาสินค้าที่เปลี่ยนแปลงไป พบว่าสำหรับทุกๆ กรณี การเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าเสพติดแบบที่มีการคาดการณ์ล่วงหน้ามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอุปสงค์ของสินค้านี้มากกว่าการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าเสพติดแบบที่ไม่ได้มีการคาดการณ์ล่วงหน้า และการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าแบบถาวรมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอุปสงค์ของสินค้านี้มากกว่าการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าเสพติดแบบชั่วคราว และกรณีของการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าเสพติดในระยะยาว (Long run Price) มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงอุปสงค์ของสินค้านี้มากที่สุด

6.2 แบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพนัน

งานแรกที่มีการศึกษาพฤติกรรมการเล่นพนันในเชิงประจักษ์ ย้อนหลังกลับไปเป็นงานของ Suits (1979) ที่ได้มีการประมาณค่าความยืดหยุ่นต่อราคาของการพนัน (ประเภท Bookmaking) ในมลรัฐเนวาดา และการพนันแข่งม้าในรัฐต่างๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกา งานศึกษาพบว่าความยืดหยุ่นต่อราคามีค่ามากกว่า 1 อย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ความยืดหยุ่นต่อรายได้มีค่าประมาณ 1 ที่สำคัญ งานศึกษาชิ้นนี้ได้ให้นิยามราคาของการพนันว่าคือ 'Take-out Rate' (หรือมีค่าเท่ากับ $1 - \text{Expected value of } \1 bet) หรือเราอาจเรียกได้ว่ามันคือ Expected Loss ของการเล่นพนันนั่นเองตัวอย่างเช่น การพนัน 1 บาท มีโอกาสถูก 90 % เพราะฉะนั้น Expected Loss หรือ ราคาของการพนันประเภทนี้มีค่าเท่ากับ 0.10 บาท จากการสัมภาษณ์ Suits (1979) พบว่า ผู้เล่นพนันส่วนใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกาคิดว่าการพนันเป็น Recreational Activity มากกว่าการได้มาซึ่งรายได้และสินทรัพย์ ถึงแม้จะรู้ว่าโดยเฉลี่ยแล้วจะแพ้ แต่การมีความตื่นเต้นที่ได้ลุ้นคือสิ่งที่ได้จากการพนัน Expected Loss ที่เกิดขึ้นคือราคาที่ต้องจ่าย

งานวิจัยสำคัญที่ได้รวบรวมแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพนันพบได้ใน Paton, Siegel, and Williams (2003) ซึ่งได้แสดงให้เห็นถึงรูปแบบมาตรฐานของสมการอุปสงค์ของการเล่นพนันโดยมีลักษณะ คือ

$$Q_{it} = a_0 + a_1P_{it} + a_2Y_t + \sum \beta_j P_{jt} + \beta Z_t + u_t \quad (9)$$

โดยที่ Q_{it} = อุปสงค์ที่มีต่อการพนันประเภท i

P_{it} = ราคาของการพนันประเภท i

Y = รายได้

Z = เวกเตอร์ของปัจจัยควบคุมอื่นๆ

P_{jt} = ราคาของการพนันประเภทอื่นๆ

Paton, Siegel, and Williams (2003) กล่าวว่าพฤติกรรมการพนันของผู้บริโภคจะมีลักษณะ พิเศษคือ มักจะไม่อ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงราคาเนื่องจาก 1) ผู้บริโภคมักไม่ทราบราคาที่แท้จริงของสินค้าการพนัน หรือ ไม่ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงราคาของสินค้า หรือความแตกต่างของราคาของประเภทของการพนันต่างๆ และ 2) ผู้เล่นพนันมักมีความซื่อสัตย์ (Royalty) กับประเภทของการพนันที่ตนเองซื้อสูง นั่นหมายถึงผลของการชดเชยกันทางด้านราคามีไม่มาก และ แสดงให้เห็นว่าการตอบสนองต่อราคามีไม่มากเช่นกัน ดังนั้น การพนัน การดื่มสุรา และการสูบบุหรี่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันในมิติของการมีลักษณะเสพติด

ตัวอย่างงานวิจัยเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องพบได้ใน Clotfelter and Cook (1990) พบว่าความยืดหยุ่นต่อราคาของ Lotto และ Number Games มีค่าน้อยกว่า -1 ค่อนข้างมาก (-2.55 และ -3.05 ตามลำดับ) ในขณะที่ Forrest et al (2009) พบว่าความยืดหยุ่นต่อราคาของล็อตเตอรี่ในประเทศอังกฤษค่าใกล้เคียง -1 (เท่ากับ -1.03) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เล่นในสหรัฐอเมริกาสามารถชดเชยได้มากกว่าผ่านการเล่นการพนันในรัฐใกล้เคียง ส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับ เครื่องเล่นพนัน บ่อน และการพนันจะมีงานศึกษาในเชิงประจักษ์ค่อนข้างน้อย แต่โดยเปรียบเทียบแล้วพบว่าความยืดหยุ่นต่ำกว่าล็อตเตอรี่ เนื่องจากอาจเป็นเพราะ ราคาของการเล่นพนันประเภทต่างๆสังเกตได้ยากกว่า

ในมิติของการชดเชยกันระหว่างพฤติกรรมการเล่นพนันประเภทต่างๆ Paton et al (2003) พบว่า ระดับของการชดเชยกันระหว่างประเภทของการพนันมีลักษณะเพิ่มขึ้นตามเวลา แต่อย่างไรก็ดี ไม่ได้หมายความว่า การส่งเสริมการพนันบางประเภท เช่น สลากกินแบ่งรัฐบาล จะช่วยลดการพนันประเภทอื่น การเปิดกว้างในการพนันบางประเภทอาจทำให้เกิดทั้งลักษณะที่เกื้อหนุนกัน และ ชดเชยกันได้ หรือ อาจจะไม่เกิดการชดเชยกันเลยก็เป็นได้ เพราะมีผู้เล่นใหม่เข้ามาและทำให้ตลาดใหญ่ขึ้น ซึ่งผลดังกล่าวพบในกรณีสลากกินแบ่งรัฐบาล ของประเทศอังกฤษ นอกจากนั้น ผลการศึกษาลักษณะการชดเชยกันในการเล่นพนันของประเทศสหรัฐอเมริกาไม่ชัดเจน และเปลี่ยนแปลงไปตามรัฐที่ทำการศึกษ อย่างไรก็ตามโดยสรุปแล้ว งานศึกษาส่วนใหญ่ให้ข้อสรุปว่าผลทางราคาของการพนันในแต่ละประเภท ทำให้เกิดการชดเชยกันได้ (ค่าความยืดหยุ่นไขว้ ต่ราคาเป็นบวก) ในขณะที่การส่งเสริมการพนันบางประเภท ในสังคมอาจไม่สามารถไปทดแทนการพนันประเภทอื่นได้ เพราะตลาดอาจจะใหญ่ขึ้นแทน

6.3 ตัวอย่างงานวิจัยในเชิงประจักษ์ที่สำคัญและข้อค้นพบที่น่าสนใจ

งานศึกษาในเชิงประจักษ์ของพฤติกรรมการเล่นพนันที่สำคัญพบได้ใน Albers and Hubl (1997) งานวิจัยดังกล่าวได้พยายามหารูปแบบพฤติกรรมการเล่นพนันของครัวเรือนเยอรมันเป็นครั้งแรก โดยใช้แบบจำลองโพรบิต (Probit) เพื่อทดสอบลักษณะของครัวเรือนเยอรมันที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเล่นพนันถูกกฎหมายในรูปแบบต่างๆ ข้อมูลที่ใช้ในการประมาณแบบจำลองในงานวิจัยของ Albers and Hubl (1997) ได้มาจากการสำรวจ โดยเขาได้สร้างแบบสอบถามที่ครอบคลุมตัวแปรแสดงลักษณะทางสังคม (Socio-Economic) ของครัวเรือน อันได้แก่ อายุ (Age) เพศ (Gender) ระดับการศึกษา (Education) รายได้ (Income) สถานะครอบครัว (Family Status) สิทธิในการครอบครองบ้าน (Home Ownership) และอาชีพ (Occupation) นอกจากตัวแปรแสดงลักษณะทางสังคมของครัวเรือน ยังมีตัวแปรที่เป็นแรงจูงใจสำคัญในการเล่นการพนัน คือ ความสนใจของเงินรางวัลสูงสุด (Maximum Prize) ที่ผู้เล่นมีโอกาสจะได้รับ (ในงานวิจัยของ Clotfelter & Cook 1989 หน้า 59-63 กล่าวว่ามูลค่าของเงินรางวัลสูงสุดที่ผู้เล่นพนันมีโอกาสจะได้รับ โดยเฉพาะรางวัลแจ็คพ็อตของล็อตเตอรี่ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ครัวเรือนเลือกเล่นการพนัน) ข้อมูลสำรวจแนวระนาบ (Cross section) มีจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 891 ชุด

ในแบบจำลอง Albers and Hubl (1997) ได้กำหนดให้ตัวแปรตาม y_i (ดัชนี i แทนครัวเรือน i) จะมีค่าเป็น 1 เมื่อครัวเรือน i เลือกเล่นการพนัน และมีค่าเป็น 0 เมื่อครัวเรือน i เลือก

ที่จะไม่เล่นการพนัน ฉะนั้น สมการถดถอยเชิงเส้น (Linear Regression Model) ของแบบจำลอง แสดงแนวโน้มของคร้วเรือ่นที่จะเลือกเล่นการพนันในทุกๆ เกมส์ เป็นดังนี้

$$y_i^* = \beta'x_i + u_i \quad (10)$$

โดยที่ y_i^* คือ แนวโน้มของคร้วเรือ่น i ที่เลือกเล่นการพนันในทุกๆ เกมส์

β' คือ เวกเตอร์ของค่าสัมประสิทธิ์

x_i คือ เซตของตัวแปรที่เป็นปัจจัยกำหนดการเลือกเล่นการพนันของคร้วเรือ่น

u_i คือ เทอมของค่าคลาดเคลื่อนที่มีการกระจายแบบปกติ (Normally Distributed)

และตัวแปร u_i ถูกสมมติว่าไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปร x_i

สำหรับคร้วเรือ่น i ที่มีส่วนพัวพันกับการพนันประเภทเดิมๆ เป็นเวลา 3 เดือน ซึ่งคร้วเรือ่น ที่มีลักษณะดังกล่าวจะกลายเป็นผู้ติดพนันในแบบจำลองนี้ และกำหนดให้ตัวแปรตาม y_i เป็นดัง สมการต่อไปนี้

$$y_i = 1 \text{ ถ้า } y_i^* > 0$$

$$y_i = 0 \text{ สำหรับกรณีอื่นๆ} \quad \text{โดยที่ } i = 1, 2, \dots, n \quad (11)$$

ในการหาค่า Maximum Likelihood Function เทียบกับค่าสัมประสิทธิ์ β สำหรับฟังก์ชัน ที่ไม่ได้เป็นเชิงเส้นตรง (Nonlinear Function) สามารถทำได้โดยใช้วิธีการทำซ้ำของ Newton-Raphson ทั้งนี้ ผลที่ได้จากการประมาณสมการ (9) เพื่อหาค่า β' (ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่เป็นปัจจัยกำหนดการเลือกเล่นการพนันของคร้วเรือ่น) พบว่า สำหรับการเล่นการพนันทุกประเภท พบว่า ตัวแปรที่เป็นปัจจัยกำหนดการเล่นพนันของคร้วเรือ่นอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ รายได้ (Income) มูลค่าของเงินรางวัลสูงสุด (Maximum Prize) และระดับการศึกษา (Education) โดย รายได้และมูลค่าของเงินรางวัลสูงสุดมีความสัมพันธ์ต่อแนวโน้มในการเล่นการพนันของคร้วเรือ่น ในทิศทางเดียวกัน ส่วนระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อแนวโน้มในการเล่นการพนันของ คร้วเรือ่นในทิศทางตรงกันข้าม ส่วนการพนันประเภทอื่นๆ ตัวแปรที่เป็นปัจจัยกำหนดการเล่นพนัน ของคร้วเรือ่นอย่างมีนัยสำคัญ เป็นดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการประมาณสมการ (9) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์

ประเภทของการพนัน	ปัจจัยกำหนดการเล่นพนันของครัวเรือนที่มีนัยสำคัญ		
การพนันทุกประเภท	รายได้(+)	มูลค่าของเงินรางวัล(+)	ระดับการศึกษา(-)
ล็อตโต้ (Lotto)	เพศ(+)	มูลค่าของเงินรางวัล(+)	ระดับการศึกษา(-)
ล็อตเตอรี่ (Draw Lotteries)	รายได้(+)	อายุ(+)	
ล็อตเตอรี่ (TV Lotteries)	รายได้(+)	มูลค่าของเงินรางวัล(+)	ระดับการศึกษา(-)
พนันบอล (Soccer)	เพศ(+)	มูลค่าของเงินรางวัล(+)	
แข่งม้า (Horse Race)	สถานภาพ(+)	มูลค่าของเงินรางวัล(+)	
ตู้เกมส์พนัน(Gaming Machines)	เพศ(+)	มูลค่าของเงินรางวัล(+)	ระดับการศึกษา(-)
คาสิโน (Casinos)	รายได้(+)	เพศ(+)	สถานภาพ(+)

เนื่องจาก ค่าสัมประสิทธิ์ไม่ได้สะท้อนค่าความน่าจะเป็นในการตัดสินใจเล่นการพนันของครัวเรือน ซึ่งวิธีการหาค่าความน่าจะเป็นดังกล่าว สามารถทำได้โดย หาค่าฐานนิยม (Mode) ของข้อมูล แต่ถ้าหากไม่สามารถหาค่าฐานนิยมของข้อมูลดังกล่าวได้ เนื่องจากข้อมูลไม่มีค่าซ้ำกันเลย ก็สามารถให้การหาค่ามัธยฐานแทนได้ ทั้งนี้ งานวิจัยของ Albers and Hubl (1997) ได้กำหนดนิยามของ “Median Participant” ว่าหมายถึง “ผู้เล่นการพนันที่มีรายได้อยู่ในระดับกลาง มีอายุอยู่ในวัยกลางคน (46 ปี) แต่งงานแล้วแต่ยังไม่มีบ้านเป็นของตัวเอง ทำงานเป็นพนักงานบริษัท และเล่นการพนันเพื่อหวังเงินรางวัลแจ็คพ็อต” นิยามดังกล่าวจะถูกนำมาใช้เป็นเกณฑ์เปรียบเทียบกับตัวแปรอื่นๆ การหาค่าความน่าจะเป็นดังกล่าวมองว่าการเปลี่ยนแปลง (Variation) ในตัวแปรอิสระจะสามารถสะท้อนค่าความน่าจะเป็นในการตัดสินใจเล่นการพนันของครัวเรือนได้ ยกตัวอย่างเช่น ตารางแสดงค่าความน่าจะเป็นในการตัดสินใจเล่นการพนันของครัวเรือน(ยกมาเฉพาะผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในชิ้นนี้) ดังนี้

จากแถวแรกในตารางที่ 3 สามารถอธิบายได้ว่า ความน่าจะเป็นที่ผู้เล่นการพนันที่มีลักษณะเป็นไปตามนิยาม “Median Participant” นั้นจะเลือกเล่นล็อตเตอรี่ (TV Lotteries) เท่ากับ 0.48 เลือกเล่นพนันบอล (Soccer) เท่ากับ 0.16 และเลือกเล่นตู้เกมส์พนัน (Gaming Machines) เท่ากับ 0.28 ในแถวที่สองเมื่อกำหนดให้มูลค่าเงินรางวัลสูงสุดไม่มีความสำคัญจะทำให้ความน่าจะเป็นที่ผู้เล่นพนันเลือกเล่นล็อตเตอรี่ ลดลงเหลือ 0.25 ความน่าจะเป็นที่จะเลือกเล่นพนันบอลลดลงเหลือ 0.05 ความน่าจะเป็นที่จะเลือกเล่นตู้เกมส์พนันลดลงเหลือ 0.07 หมายความว่า ผู้เล่นการพนันต่างหวังจะได้เงินรางวัลแจ็คพ็อต เนื่องจากเมื่อกำหนดให้ผู้เล่นพนันไม่สนใจมูลค่าเงิน

รางวัลสูงสุด ปรากฏว่าความน่าจะเป็นที่จะเลือกเล่นการพนันทุกประเภทลดลง ในแถวที่สาม กำหนดให้ผู้เล่นพนันเป็นผู้หญิงจะทำให้ความน่าจะเป็นที่ผู้เล่นพนันที่เป็นผู้หญิงจะเลือกเล่นลอตเตอรี่เท่ากับ 0.55 ความน่าจะเป็นที่ผู้เล่นพนันที่เป็นผู้หญิงจะเลือกเล่นพนันบอลเท่ากับ 0.04 ความน่าจะเป็นที่ผู้เล่นพนันที่เป็นผู้หญิงจะเลือกเล่นตู้เกมส์พนันเท่ากับ 0.07 สามารถอธิบายได้ว่า ผู้หญิงชอบที่จะเล่นพนันลอตเตอรี่ (TV Lotteries) เนื่องจาก ความน่าจะเป็นที่จะเลือกเล่นพนันลอตเตอรี่สูงขึ้นเมื่อเทียบกับค่า “Median Participant” เมื่อผู้เล่นเป็นผู้หญิง ในทางตรงกันข้าม ผู้หญิงไม่ชอบที่จะเล่นพนันบอลและตู้เกมส์พนัน (Gaming Machines) เนื่องจาก ความน่าจะเป็นที่จะเลือกเล่นพนันประเภทดังกล่าวลดลงเมื่อเทียบกับค่า “Median Participant” เมื่อผู้เล่นเป็นผู้หญิงส่วนตัวแปรที่คาดว่าเป็นปัจจัยในการเลือกเล่นการพนันตัวอื่นๆ ก็สามารถอธิบายได้ในทำนองเดียวกัน

ตารางที่ 3 แสดงความน่าจะเป็นในการตัดสินใจเล่นการพนันของครัวเรือน

ประเภทของการพนัน	ลอตเตอรี่ (TV Lotteries)	พนันบอล (Soccer)	ตู้เกมส์พนัน (Gaming Machines)
(1) Median Participant	0.48	0.16	0.28
(2) มูลค่าเงินรางวัลสูงสุดไม่มี ความสำคัญ	0.25	0.05	0.07
(3) ผู้หญิงเป็นผู้เล่น	0.55	0.04	0.07
(4) ระดับการศึกษา	0.33	0.09	0.11
(5) สถานภาพ	0.44	0.22	0.40
(6) การว่างงาน	0.38	0.07	0.50
(7) มีบ้านเป็นของตัวเอง	0.55	0.08	0.23
(8) มีอาชีพเป็นข้าราชการ	0.59	0.24	0.25
(9) มีอาชีพเป็นกลุ่มผู้ใช้แรงงาน	0.46	0.16	0.36

สรุปผลการศึกษาในงานวิจัยของ Albers and Hubl (1997) พบว่าครัวเรือนในเยอรมันที่ว่างงานและมีการศึกษาต่ำมีโอกาสติดการพนันมาก ผลการศึกษาที่สอดคล้องกันในต่างประเทศ ได้แก่ ในประเทศอเมริกา งานวิจัยของ Clotfelter and Cook (1989) โดยที่ตัวแปรในเชิงเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมติดการพนันของครัวเรือนในเยอรมัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รายได้หลังหักภาษี (Disposable Income) ของครัวเรือน แต่อย่างไรก็ตาม ในงานวิจัยชิ้นนี้มองว่า การพนันเป็นสินค้าปกติไม่ใช่สินค้าเสพติด เนื่องจากระดับการบริโภค (ปริมาณการเล่นการพนัน) สูงขึ้นตามระดับรายได้ที่สูงขึ้น

7. ผลการศึกษาเชิงปริมาณด้วยแบบจำลองทางเศรษฐมิติ

การศึกษาพฤติกรรมการเล่นพนันในประเทศไทยในเชิงปริมาณ จะใช้ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจภาคสนามแนวระนาบ (Survey based cross-section data) จากโครงการวิจัย “การศึกษาเรื่องสถานการณ์ พฤติกรรม และผลกระทบการพนันในประเทศไทย” ภายใต้การสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ซึ่งรวมตัวอย่างทั้งสิ้น 5,042 ตัวอย่างมาประมาณการด้วยแบบจำลองทางเศรษฐมิติ ซึ่งได้ตั้งอยู่บนรากฐานงานวิจัยของ Albers and Hubl (1997) และแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการพฤติกรรมบริโภคของสินค้าเสพติด ซึ่งได้รวมตัวแปรทางด้าน 1) ปัจจัยส่วนบุคคล 2) ปัจจัยที่เกิดจากสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม 3) การเข้าถึงแหล่งของการเล่นการพนัน และ 4) ทักษะคิดของผู้บริโภคที่มีต่อความเสี่ยง รวมถึงตัวแปรที่สะท้อนว่าผู้บริโภคเป็นการพนันเป็นสินค้าประเภท Recreational Activity หรือไม่ ตามข้อค้นพบที่ได้จากงานของ Suits (1979) โดยได้รวมคำถามที่สะท้อนความสุขที่ได้จากการเล่นการพนันลงไปในแบบจำลองด้วย

การประมาณค่าสมการแบบจำลองทางเศรษฐมิติถูกจัดทำแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ 1) แบบจำลองแสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ‘การมีประสบการณ์’ ในการเล่นการพนัน และ 2) แบบจำลองแสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ‘การเล่นการพนันในปัจจุบัน’ ดังนั้น แบบจำลองทางเศรษฐมิติทั้งสองข้างต้น จึงมีนัยต่อการทำความเข้าใจพฤติกรรมการเล่นพนันของคนไทยแตกต่างกัน ทั้งนี้ แบบจำลองแรก จะแสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่อาจมีส่วนกำหนดให้บุคคลหนึ่งๆ กลายเป็นผู้ ‘เริ่มเล่น’ และมีประสบการณ์ในการเล่น ในขณะที่แบบจำลองในส่วนที่สองจะแสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมของผู้ที่ ‘ยังคงเล่น’ การพนันอยู่

นอกจากนั้น การศึกษายังได้ประมาณค่าแบบจำลองทางเศรษฐมิติของพฤติกรรมการเล่นพนันแยกย่อยตามประเภท (ภายใต้จำนวนข้อมูลที่เอื้ออำนวยให้สามารถประมาณการได้ในแต่ละประเภท) ได้แก่ 1) แบบจำลองแสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นสลากกินแบ่งรัฐบาล 2) แบบจำลองแสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นหวยใต้ดิน 3) แบบจำลองแสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นหวยทุกชนิด 4) แบบจำลองแสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นพนันฟุตบอล 5) แบบจำลองแสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นพนันในบ่อน 6) แบบจำลองแสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นมวยมวยคู่ และ 7) แบบจำลองแสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นกีฬาที่บ้าน ทั้งนี้ Functional Form รูปแบบสมการที่ประมาณค่าทางเศรษฐมิติ ได้แก่

แบบจำลองแสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมี 'ประสบการณ์' ในการเล่นการพนัน

การมีประสบการณ์การพนัน = $f(\text{รายได้, ปัจจัยส่วนบุคคล, ปัจจัยที่เกิดจากสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม})$

โดย **รายได้** คือ รายได้ต่อเดือนของบุคคล (บาทต่อเดือน)

ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส (โสด สมรส หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่) ระดับการศึกษา (ประถม/ต่ำกว่า มัธยมต้น มัธยมปลาย อาชีวศึกษา อุดมศึกษา) และอาชีพ (ไม่ได้ทำงาน/เกษียณ แม่บ้าน/พ่อบ้าน นักเรียน/นักศึกษา เกษตรกร/ประมง รับจ้างทั่วไป ลูกจ้างเอกชน ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ อาชีพอิสระ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย)

ปัจจัยที่เกิดจากสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม คือ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นพนัน การเล่นพนันของบิดา/มารดา และการเล่นการพนันของเพื่อน

แบบจำลองแสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ 'การเล่นการพนันในปัจจุบัน'

การเล่นการพนันในปัจจุบัน = $f(\text{รายได้, ปัจจัยส่วนบุคคล, ปัจจัยที่เกิดจากสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม, การเข้าถึงแหล่งของการเล่นการพนัน, ความสุขจากการเล่นพนัน, ผลจากการเล่นพนัน, ตัวแปรที่สะท้อนความเป็น Rational Addiction,ทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อความเสี่ยง})$

โดย **รายได้** คือ รายได้ต่อเดือนของบุคคล (บาทต่อเดือน)

ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส (โสด สมรส หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่) ระดับการศึกษา (ประถม/ต่ำกว่า มัธยมต้น มัธยมปลาย อาชีวศึกษา อุดมศึกษา) และอาชีพ (ไม่ได้ทำงาน/เกษียณ แม่บ้าน/พ่อบ้าน นักเรียน/นักศึกษา เกษตรกร/ประมง รับจ้างทั่วไป ลูกจ้างเอกชน ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ อาชีพอิสระ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย)

ปัจจัยที่เกิดจากสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม คือ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นพนัน การเล่นพนันของบิดา/มารดา และการเล่นการพนันของเพื่อน

การเข้าถึงแหล่งของการเล่นการพนัน คือ เวลาในการเดินทางเพื่อไปเล่นการพนัน (นาที)

ความสุขจากการเล่นพนัน คือ การประเมินความสุขที่ได้จากการพนัน (มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด)

ผลจากการเล่นพนัน คือ ผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจส่วนบุคคล (เหมือนเดิม รวยขึ้น จนลง) และการถูกลงโทษจากการเล่นการพนัน (ไม่เคย เคย)

ตัวแปรที่สะท้อนความเป็น *Rational Addiction* คือ การประเมินตนเองว่าเป็นผู้ติดการพนันหรือไม่ (ติด ไม่ติด)

ทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อความเสี่ยง คือ พฤติกรรมการเล่นพนันเมื่อผู้เล่นได้/เสียจากการพนันซึ่งการตีความว่าผู้เล่นการพนันจะเป็นผู้ที่มีมุมมองต่อความเสี่ยงเป็นอย่างไรนั้น จะตั้งอยู่บนสมมติฐานดังตารางข้างล่าง (เครื่องหมาย + หมายถึงเล่นพนันเพิ่มขึ้น, เครื่องหมาย - หมายถึงเล่นพนันลดลง, เครื่องหมาย = หมายถึงเล่นพนันเท่าเดิม) กล่าวคือ ผู้ที่ชอบความเสี่ยง (Risk-lover) จะเล่นการพนันเพิ่มขึ้นเมื่อเล่นได้ แต่ไม่ลดการพนันลงเมื่อเสีย ในขณะที่ผู้ที่เกลียดความเสี่ยง (Risk-averse) จะเล่นเท่าเดิมแม้เล่นได้ แต่จะเล่นลดลงเมื่อเสีย และผู้ที่เป็นกลางต่อความเสี่ยง (Risk-neutral) จะเล่นเพิ่มเมื่อได้ และลดการเล่นเมื่อเสีย

	Risk-lover	Risk-neutral	Risk-averse
ได้	+	+	=
เสีย	=	-	-

การประมาณค่าสมการทางเศรษฐมิติถูกจัดทำด้วยแบบจำลอง Probit Model โดยวิธีการ Maximum Likelihood Estimator (MLE) และคำนวณหาค่า 'ความน่าจะเป็น' ของบุคคลในการเป็นผู้มีประสบการณ์เล่นการพนัน และเป็นผู้ที่ยังคงเล่นการพนันโดยนำสัมประสิทธิ์ที่ได้จากการประมาณค่าสมการแบบจำลองทางเศรษฐมิติ (ซึ่งมีความหมายถึงส่วนเปลี่ยนแปลงของ Z-Score) มาคำนวณหาความน่าจะเป็น ทั้งนี้ ค่าที่คำนวณได้จะสะท้อนความน่าจะเป็นที่เปรียบเทียบกับลักษณะที่มีค่า Z-Score เท่ากับศูนย์¹ (ซึ่งหมายความว่า กรณีฐานคือบุคคลที่มีโอกาสจะเป็นผู้เล่นการพนัน/ไม่เล่นการพนัน ร้อยละ 50 เท่าๆ กัน) ทั้งนี้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่เก็บได้มีลักษณะกระจายตัวไม่สมมาตรจึงไม่เหมาะสมที่จะใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) หรือ มัธยฐาน (Median) เป็นฐานของการคำนวณ

¹ ดังนั้น หากสมมติให้ค่าความน่าจะเป็นที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 7.9% นั้นหมายความว่า การที่อายุเพิ่มขึ้น 1 ปี ทำให้คนไทยในกลุ่มตัวอย่างมีโอกาสที่จะเป็นเล่นการพนันเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.9

7.1 ผลการประมาณค่าแบบจำลองปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสบการณ์ในการเล่นพนัน

จากการประมาณค่าด้วยแบบจำลองทางเศรษฐมิติพบว่า (ตารางที่4) ประชากรไทยเพศชายมีแนวโน้มที่จะเคยมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันมากกว่าเพศหญิง และโอกาสที่บุคคลหนึ่งๆ จะเคยมีประสบการณ์เล่นการพนันจะมีมากขึ้นเมื่ออายุเพิ่มขึ้น นอกเหนือไปจากเพศและอายุแล้ว สถานภาพสมรสและอาชีพก็มีส่วนสำคัญในการกำหนดความแตกต่างของผู้ที่เคย/ไม่เคยเล่นการพนัน กล่าวคือ บุคคลที่มีสถานภาพ หม้าย หย่า หรือแยกกันอยู่ มีโอกาสที่จะเป็นผู้ที่เคยเล่นการพนันมากกว่าบุคคลที่มีสถานภาพ โสดหรือสมรส กลุ่มผู้มีอาชีพเป็นพ่อบ้าน/แม่บ้าน รับจ้างทั่วไป ลูกจ้างเอกชน ลูกจ้างรัฐบาลรัฐวิสาหกิจ มีอาชีพอิสระ และมีธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จะมีแนวโน้มเป็นผู้มีประสบการณ์การพนันมากกว่าคนที่ไม่ได้ทำงานหรือเกษียณ นักเรียนนักศึกษา ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรหรือประมง

นอกจากไปจากลักษณะเฉพาะบุคคลแล้ว ปัจจัยแวดล้อมภายนอกซึ่งได้แก่ครอบครัวและบุคคลใกล้ชิดก็มีส่วนอย่างมีนัยสำคัญในการกำหนดว่าบุคคลหนึ่งๆ จะเคยเล่นการพนันหรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า โอกาสของการที่คนไทยจะเป็นผู้เคยเล่นการพนันจะเพิ่มขึ้นตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นผู้เล่นการพนัน อย่างไรก็ตาม การที่บิดามารดาเป็นผู้เล่นการพนันจะมีผลในทางลบหรือกล่าวได้ว่า ผู้เป็นบุตรมีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงการทดลองการเล่นการพนันเมื่อบิดามารดาเป็นผู้เล่นการพนัน และยิ่งไปกว่านั้น อิทธิพลจากเพื่อนสนิทที่มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ การที่เพื่อนสนิทเป็นคนที่เล่นการพนันจะเป็นการเพิ่มโอกาสของการเคยเล่นการพนันมากขึ้น การศึกษาในเชิงปริมาณยังพบว่า ความแตกต่างของระดับการศึกษาและรายได้ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีประสบการณ์ในการเล่นพนันและการเล่นการพนันในปัจจุบัน

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเล่นการพนัน		ประสบการณ์	ปัจจุบันเล่นการพนัน
เพศ	ชาย	(+)	(0)
	หญิง	(b)	(b)
อายุปัจจุบัน		(+)	(0)
สถานภาพสมรส	โสด	(-)	(0)
	สมรส	(-)	(0)
	หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	(b)	(b)
ระดับการศึกษา	ประถม/ต่ำกว่า	(0)	(0)
	มัธยมต้น	(0)	(0)
	มัธยมปลาย	(0)	(0)
	อาชีวศึกษา	(0)	(+)
	อุดมศึกษา	(b)	(b)
อาชีพ	ไม่ได้ทำงาน/เกษียณ	(-)	(0)
	แม่บ้าน/พอบ้าน	(0)	(0)
	นักเรียน/นักศึกษา	(-)	(0)
	เกษตรกร/ประมง	(-)	(-)
	รับจ้างทั่วไป	(0)	(-)
	ลูกจ้างเอกชน	(0)	(0)
	ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ	(0)	(0)
	อาชีพอิสระ	(0)	(-)
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	(b)	(b)
	รายได้ต่อเดือน		(0)
เล่นการพนันครั้งแรกอายุ			(0)
การเล่นในปัจจุบัน -กี่ครั้ง/เดือน	นานๆ ครั้ง		
	1 ครั้ง		
	2 ครั้ง		
	มากกว่า 2 ครั้ง		
ใช้เวลาในการเดินทางเพื่อไปเล่นพนันนานเท่าไร (นาที)			(0)
การเล่นพนันทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นอย่างไร	เหมือนเดิม		(0)
	รวยขึ้น		(0)
	จนลง		(b)
ถ้าการเล่นพนันทำให้รวยขึ้นเท่าตัว จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น		(0)

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเล่นการพนัน		ประสพการณ์	ปัจจุบันเล่นการพนัน
	เล่นเท่าเดิม		(+)
	เล่นน้อยลง		(0)
	เลิกเล่น		(b)
ถ้าการเล่นพนัน ทำให้เงินลง 50 % จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น		(0)
	เล่นเท่าเดิม		(+)
	เล่นน้อยลง		(+)
	เลิกเล่น		(b)
นอกจากเรื่องเงินการพนันสร้างความสุขให้เพียงใด	มากที่สุด		(0)
	มาก		(+)
	ปานกลาง		(+)
	น้อย		(0)
	น้อยที่สุด		(b)
คิดว่าติดการพนันหรือไม่	ติด		(+)
	ไม่ติด		(b)
เคยถูกลงโทษจากการพนันหรือไม่	ไม่เคย		(0)
	เคย		(b)
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นพนัน		(+)	(0)
บิดา-มารดา เล่นการพนันหรือไม่	เล่นทั้งคู่	(-)	(0)
	พ่อเล่น	(-)	(0)
	แม่เล่น	(-)	(0)
	ไม่เล่นทั้งคู่	(b)	(b)
เพื่อนสนิท เล่นการพนันหรือไม่	เล่น	(+)	(+)
	ไม่เล่น	(b)	(b)

หมายเหตุ: (b): เกณฑ์อ้างอิง (Base Case)

(+): มีอิทธิพลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง

(-): มีอิทธิพลทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง

(0): ไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 5 แสดงถึงค่าความน่าจะเป็นที่บุคคลหนึ่งๆ จะมีโอกาสเป็นผู้มีประสบการณ์เล่นการพนันตามลักษณะปัจจัยกำหนดต่างๆ ข้อสรุปที่สำคัญจะพบว่า การเป็นเพศชายจะมีโอกาสเป็นผู้เคยเล่นการพนันสูงขึ้นร้อยละ 10.83 และการมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเป็นผู้เล่นการพนัน (ที่ไม่ใช่บิดามารดา) เพิ่มขึ้น 1 คน จะทำให้โอกาสที่สมาชิกคนอื่นๆ จะเคยมีประสบการณ์การพนันเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 32.67 นอกจากนี้ เพื่อนสนิทที่เป็นผู้เล่นการพนันจะทำให้โอกาสที่เราจะเคยเล่นการพนันเพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ 20.75 เช่นกัน

ตารางที่ 5 ความน่าจะเป็นตามลักษณะที่มีผลต่อการเป็นผู้มีประสบการณ์และการเป็นผู้เล่นการพนันในปัจจุบัน

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเล่นการพนัน		ประสบการณ์	ปัจจุบันเล่นการพนัน
เพศ	ชาย	10.83%	-
	หญิง	-	-
อายุปัจจุบัน		0.32%	-
สถานภาพสมรส	โสด	-21.48%	-
	สมรส	-12.24%	-
	หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	-	-
ระดับการศึกษา	ประถม/ต่ำกว่า	-	-
	มัธยมต้น	-	-
	มัธยมปลาย	-	-
	อาชีวศึกษา	-	19.73%
	อุดมศึกษา	-	-
อาชีพ	ไม่ได้ทำงาน/เกษียณ	-17.42%	-
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	-	-
	นักเรียน/นักศึกษา	-21.76%	-
	เกษตรกร/ประมง	-6.97%	-17.34%
	รับจ้างทั่วไป	-	-15.86%
	ลูกจ้างเอกชน	-	-
	ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ	-	-
	อาชีพอิสระ	-	-14.02%
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	-	-	
รายได้ต่อเดือน		-	-
เล่นการพนันครั้งแรกอายุ			-
การเล่นในปัจจุบัน -กี่ครั้ง/เดือน	นานๆ ครั้ง		

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเล่นการพนัน		ประสบการณ์	ปัจจุบันเล่นการพนัน
	1 ครั้ง		
	2 ครั้ง		
	มากกว่า 2 ครั้ง		
ใช้เวลาในการเดินทางเพื่อไปเล่นพนันนานเท่าไร (นาที)			-
การเล่นพนันทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นอย่างไร	เหมือนเดิม		-
	รวยขึ้น		-
	จนลง		-
ถ้าการเล่นพนันทำให้รวยขึ้นเท่าตัว จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น		-
	เล่นเท่าเดิม		9.85%
	เล่นน้อยลง		-
	เลิกเล่น		-
ถ้าการเล่นพนัน ทำให้จนลง 50 % จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น		-
	เล่นเท่าเดิม		9.94%
	เล่นน้อยลง		11.97%
	เลิกเล่น		-
นอกจากเรื่องเงินการพนันสร้างความสุขให้เพียงใด	มากที่สุด		-
	มาก		23.17%
	ปานกลาง		14.43%
	น้อย		-
	น้อยที่สุด		-
คิดว่าติดการพนันหรือไม่	ติด		33.42%
	ไม่ติด		-
เคยถูกลงโทษจากการพนันหรือไม่	ไม่เคย		-
	เคย		-
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นพนัน		32.67%	-
บิดา-มารดา เล่นการพนันหรือไม่	เล่นทั้งคู่	-31.52%	-
	พ่อเล่น	-15.86%	-
	แม่เล่น	-16.66%	-
	ไม่เล่นทั้งคู่	-	-
เพื่อนสนิท เล่นการพนันหรือไม่	เล่น	20.75%	11.52%
	ไม่เล่น	-	-

หมายเหตุ: เครื่องหมาย - หมายถึงกรณีที่ถูกใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิง (Base Case) หรือไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ในส่วนที่ผ่านมาได้แสดงถึงการศึกษาความน่าจะเป็นที่บุคคลจะมีประสบการณ์การพนัน หรือ กล่าวสั้นๆ ได้ว่าเป็นบุคคลที่ ‘เคยเล่นการพนัน’ ในส่วนต่อไป จะแสดงถึงลักษณะของบุคคล และปัจจัยอื่นๆ เช่นปัจจัยแวดล้อม รวมถึงทัศนคติที่มีต่อความเสี่ยง และระดับความสุขที่ได้จากการพนัน ซึ่งมีส่วนกำหนดให้ผู้บริโภคในกลุ่มตัวอย่าง ยังคงเป็นผู้ที่เล่นการพนันอยู่ในปัจจุบันหรือไม่

7.2 ผลการประมาณค่าแบบจำลองปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบัน

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับอาชีวศึกษามีแนวโน้มที่จะเป็นผู้เล่นการพนัน ณ ปัจจุบันมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับอื่นๆ กล่าวคือ ผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับอาชีวศึกษามีโอกาสที่จะเล่นการพนันในปัจจุบันสูงกว่าคนทั่วไป ไป ถึงร้อยละ 19.73 ส่วนลักษณะทางอาชีพนั้นพบว่า ผู้ที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย ผู้ที่ไม่ได้ทำงานหรือเกษียณ พ่อบ้านแม่บ้าน เป็นนักเรียนนักศึกษา ลูกจ้างเอกชน หรือเป็นลูกจ้างรัฐบาลรัฐวิสาหกิจจะมีแนวโน้มที่จะเล่นการพนัน ณ ปัจจุบันมากกว่า ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกรรมประมง รับจ้างทั่วไป และอาชีพอิสระ

ในมุมมองต่อความเสี่ยงจะพบว่าผู้ที่เล่นการพนันมีลักษณะที่มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้กลัวความเสี่ยง (Risk-averse Person) ผู้พนันไม่มีแนวโน้มที่จะพนันมากขึ้นหากมีรายได้จากการพนันเพิ่มขึ้น ในขณะที่มีแนวโน้มที่จะลดการพนันลงหากเกิดความสูญเสียทางการเงินจากการเล่นพนัน ดังนั้น ข้อค้นพบนี้สามารถสะท้อนให้เห็นได้ว่า ผู้บริโภคไทยที่เป็นผู้เล่นการพนันมิได้เป็นผู้ชอบความเสี่ยงแต่อย่างใด หากแต่มีปัจจัยอื่นๆ ที่กำหนดพฤติกรรมการเล่นการพนัน

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ‘ความสุข’ ที่ได้จากการเล่นการพนันมีส่วนสำคัญในการกำหนดว่า กลุ่มตัวอย่างจะยังเป็นผู้ที่เล่นการพนันอยู่ ผู้ที่กล่าวว่าตนเองได้รับความสุขมากและมีความสุขปานกลางจากการเล่นการพนันมีความน่าจะเป็นที่จะเป็นผู้เล่นการพนันเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.17 และร้อยละ 14.43 ตามลำดับ และที่สำคัญ ผลชี้ว่าแม้ผู้ที่เล่นการพนันจะรู้ตัวว่าเป็นผู้ที่ติดการพนัน คนดังกล่าวก็ยังคงเล่นการพนันอยู่ (ซึ่งอาจสอดคล้องกับแนวคิดเรื่อง Rational Addiction) นอกจากนี้ เพื่อนสนิทในกลุ่ม ยังคงเป็นปัจจัยกำหนดที่สำคัญว่า บุคคลจะยังคงเป็นผู้ที่เล่นการพนันอยู่หรือไม่

ส่วนปัจจัยที่ไม่มีส่วนอธิบายพฤติกรรมการเล่นการพนันในปัจจุบัน ได้แก่ เพศ อายุ ปัจจุบันและอายุที่เริ่มเล่นการพนัน สถานภาพสมรส รายได้ต่อเดือน ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการเล่นการพนัน เวลาที่ใช้เดินทางเพื่อไปเล่นการพนัน การลงทุนจากการเล่นการพนัน บิตามารดา และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นการพนัน

หากเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการศึกษาในสองส่วนข้างต้น จะพบข้อค้นพบที่สำคัญซึ่งสามารถมีนัยต่อนโยบายที่แตกต่างกัน หากจะกล่าวโดยสรุป เราพบว่าปัจจัยที่กำหนดว่าบุคคลหนึ่งๆ จะเคยเป็นผู้ที่ลองเล่นการพนัน มีความแตกต่างไปจากปัจจัยที่มีส่วนในการอธิบายว่าคนๆ นั้นจะยังเป็นผู้ที่เล่นการพนันอยู่ในปัจจุบัน รายละเอียดผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษาไม่ได้มีผลต่อการกำหนดว่าบุคคลจะเคยลองเล่นการพนันหรือไม่ ในขณะที่เมื่อคนๆ นั้นได้กลายเป็นผู้เล่นการพนันแล้ว คนที่มีการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาจะมีแนวโน้มที่ยังคงเป็นผู้เล่นการพนันในปัจจุบันมากกว่ากรณีอื่นๆ ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบผลการศึกษากับผู้ที่มีระดับการศึกษาในระดับประถม และมัธยม พบว่า คนในกลุ่มทั้งสองมิได้มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้เล่นการพนันมากกว่ากลุ่มอาชีวศึกษา ดังนั้น ระดับการศึกษาที่สูงขึ้นไม่ได้มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับการลดลงของการพนันแต่อย่างใด

ตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อทั้งการมีประสบการณ์และการเล่นในปัจจุบัน ได้แก่กลุ่มเพื่อนสนิท จะสังเกตได้ว่า การมีเพื่อนสนิทเป็นผู้เล่นการพนันจะเพิ่มโอกาสให้บุคคลเป็นได้ทั้งผู้ 'ลองเล่น' และยังคงเล่นการพนันในปัจจุบัน

ลักษณะเพศไม่มีส่วนอธิบายว่าบุคคลคนนั้นจะเป็นผู้เล่นการพนันในปัจจุบันหรือไม่ ซึ่งตรงกันข้ามกับกรณีประสบการณ์ในการเล่นการพนัน ดังนั้น ความแตกต่างทางด้านเพศจึงไม่ใช่ประเด็นที่จะระบุว่าคนหนึ่ง จะเป็นผู้ที่เล่นการพนันหรือไม่ แต่อาจส่งผลกระทบต่อการเป็นผู้เล่นหน้าใหม่ (จากความน่าจะเป็นในการมีประสบการณ์พนันที่เพิ่มขึ้นเมื่อบุคคลเป็นเพศชาย) ข้อค้นพบดังกล่าวเป็นเช่นเดียวกับปัจจัยด้าน อายุ สถานภาพสมรส รวมถึงการเล่นการพนันของบิดามารดา หรือจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นการพนัน กล่าวคือ เมื่อบุคคลดังกล่าวกลายเป็นผู้เล่นการพนันไปแล้ว ปัจจัยข้างต้นจะไม่ได้เป็นตัวกำหนดว่าคนดังกล่าวจะเล่นการพนันหรือไม่

ผลการศึกษาชี้ชัดว่าระดับรายได้มิได้เป็นปัจจัยกำหนดว่าบุคคลจะเป็นผู้ที่ลองเล่นการพนัน หรือกำลังเป็นผู้ที่เล่นการพนันหรือไม่ ซึ่งสิ่งดังกล่าวแสดงว่าการพนัน มีลักษณะเป็นสินค้าเสพติด (Addictive Goods) สำหรับผู้บริโภคไทย

7.3 ผลการประมาณค่าแบบจำลองปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันเป็นรายประเภท

ถึงแม้การศึกษาปัจจัยที่มีส่วนกำหนดพฤติกรรมการพนันในภาพรวมสามารถทำให้เราทราบได้ว่าอะไรเป็นลักษณะสำคัญที่มีส่วนกำหนดการเคยเล่นการพนันและการยังคงเล่นการพนันในปัจจุบันของคนไทย อย่างไรก็ตาม การพนันประเภทต่างๆ มีลักษณะที่แตกต่างกัน การพนันที่เป็นประเภทตัวเลข (เช่น หวย) และการพนันที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขัน (เช่น พนันบนผลกีฬา) อาจมีลักษณะของผู้ที่เล่นแตกต่างกัน นอกจากนี้ ปัจจัยกำหนดอื่นๆ เช่นความสุข ความเสี่ยง และสภาพแวดล้อมย่อมส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้น การศึกษาพฤติกรรมการพนันแยกเป็นรายประเภทย่อยจะสามารถทำให้ผู้วิจัยเข้าใจเชิงลึกถึงปัจจัยที่แตกต่างดังกล่าวได้ชัดเจนขึ้น และยังจะช่วยให้นำไปสู่นโยบายที่เหมาะสมกับการพนันในแต่ละประเภทต่อไป

ตารางที่ 6 แสดงถึงผลการประมาณค่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภทต่างๆ รวมทั้งสิ้น 7 ประเภทได้แก่ การพนันประเภทสลากกินแบ่งรัฐบาล หวยใต้ดิน หวยทุกชนิด พนันฟุตบอล พนันในบ่อน พนันมวย/มวยตู้ และพนันในกีฬาพื้นบ้าน ตารางที่ 7 แสดงถึงค่าความน่าจะเป็นที่กลุ่มตัวอย่างจะเป็นผู้เล่นการพนันประเภทข้างต้นแยกตามลักษณะปัจจัยกำหนดต่างๆ

ภาพรวมของผลการศึกษาพบว่า² ลักษณะเพศมีส่วนกำหนดพฤติกรรมการเล่นการพนันในแต่ละประเภทแตกต่างกัน เพศหญิงจะมีแนวโน้มที่จะเล่นหวยใต้ดินและหวยทุกชนิด ในขณะที่เพศชายจะมีแนวโน้มที่จะเล่นการพนันที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันและกีฬา ซึ่งได้แก่ การพนันฟุตบอลพนันในบ่อน พนันมวย/มวยตู้ และพนันในกีฬาพื้นบ้าน ในขณะที่การพนันประเภทสลากกินแบ่งนั้นได้รับความนิยมเท่าๆ กันระหว่างเพศหญิงและเพศชาย

ปัจจัยอายุมีผลต่อพฤติกรรมการพนันในบางประเภทเท่านั้น กล่าวคือ คนที่มีอายุมากขึ้นมีแนวโน้มที่จะเล่นสลากกินแบ่งรัฐบาลมากขึ้น ในขณะที่จะมีแนวโน้มในการพนันฟุตบอลและเล่นพนันในบ่อนลดลง อย่างไรก็ตาม อายุไม่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นพนันประเภทอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อายุที่เล่นการพนันครั้งแรกไม่ผลต่อการกำหนดพฤติกรรมการเล่นพนันในสลากกินแบ่งฯ มวย/มวยตู้ และกีฬาพื้นบ้าน แต่กลับมีผลในทางลบอย่างมีนัยสำคัญต่อแนวโน้มการเป็นผู้เล่นพนันในหวยใต้ดิน หวยทุกชนิด พนันฟุตบอล และพนันในบ่อนในปัจจุบัน ซึ่งตีความได้ว่า หากผู้

² การรายงานผลการศึกษาและการตีความอย่างละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก

เล่นพนันได้เริ่มเล่นการพนันชนิดดังกล่าวตั้งแต่อายุน้อย สิ่งดังกล่าวยิ่งทำให้บุคคลนั้นมีโอกาสที่จะยังเป็นผู้เล่นในปัจจุบัน' มากขึ้น ดังนั้น การแก้ปัญหาหากกลุ่มนี้ต้องให้ความสำคัญกับการเริ่มเล่นตั้งแต่เด็กด้วย

สภาพสมรสโดยรวมแล้วไม่มีผลต่อการเล่นการพนันในแต่ละประเภท ยกเว้นคนที่สมรสจะเล่นพนันในบ่อนและเล่นพนันกีฬาที่บ้านลดลง คนเป็นหม้าย/หย่า/หรือแยกกันอยู่ มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้เล่นการพนันกีฬาที่บ้านอย่างมีนัยสำคัญ

ผลการประมาณค่าต่อลักษณะทางการศึกษาที่มีส่วนกำหนดพฤติกรรมการเล่นการพนันประเภทต่างๆ ข้อค้นพบที่น่าสนใจคือ คนที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษามีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ซื้อสลากกินแบ่ง ในขณะที่ผู้ที่มีการศึกษต่ำกว่าระดับดังกล่าวจะเป็นผู้เล่นหวยใต้ดินและหวยทุกประเภทแทน นอกจากนี้ ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมปลาย มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้เล่นพนันฟุตบอล

ลักษณะของอาชีพมีส่วนกำหนดแนวโน้มการเป็นผู้เล่นการพนันที่แตกต่างกันในแต่ละประเภท ลูกจ้างเอกชน ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจมีแนวโน้มที่จะซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลมากกว่าอาชีพอื่น ในขณะที่เกษตรกรและชาวประมงมีแนวโน้มที่จะเล่นหวย นอกจากนี้ ทุกอาชีพยกเว้นลูกจ้างเอกชนและธุรกิจส่วนตัวจะเป็นผู้มีโอกาสในการเล่นพนันในบ่อนมากเท่าๆ กัน

ผลของการเดินทางต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งสองด้าน ในด้านหนึ่งการเข้าถึงแหล่งการพนันที่ยากขึ้นอาจตีความได้ว่าเป็นต้นทุนการเล่นการพนันที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น ผู้เล่นพนันอาจลดการเล่นพนันประเภทนั้นลง (ความสัมพันธ์เกิดขึ้นในทิศทางลบ) ในขณะที่เดียวกัน หากผู้พนันมองว่าการเข้าถึงที่ยากขึ้นดังกล่าวสามารถถูกชดเชยได้จากการซื้อบริการที่เพิ่มขึ้น (เมื่อไปถึงสถานที่เล่นการพนันแล้ว) ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาของการเดินทางและการเล่นการพนันจะเป็นไปในทิศทางบวก ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาเดินทางและการพนันหวยใต้ดินและหวยทุกประเภทเป็นไปในทิศทางลบ ในทางตรงกันข้าม ระยะเวลาเดินทางที่เพิ่มขึ้นต่อการพนันประเภทสลากกินแบ่งฯ บ่อนพนัน และพนันกีฬาที่บ้าน จะทำให้ผู้พนันมีแนวโน้มเล่นพนันมากขึ้น

ปัจจัยอื่นๆ ที่สำคัญได้แก่ ผู้ที่เล่นหวยใต้ดิน และหวยทุกชนิดจะมีแนวโน้มเป็นผู้ที่เกลียดความเสี่ยง (Risk-averse Person) อย่างไรก็ตาม มุมมองทางด้านความเสี่ยงของผู้พนันไม่มีส่วน

กำหนดพฤติกรรมการเล่นประเภทอื่นๆ ส่วนมุมมองเรื่องความสุขนั้นพบว่า ผู้ที่มองว่าการเล่นการพนันทำให้เกิดความสุข (ได้อรรถประโยชน์จากการซื้อสินค้า/บริการ) จะมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ที่เล่นการพนันประเภทบ่อน ในขณะที่ผู้พนันประเภทอื่นๆ ไม่ได้ถูกกำหนดจากปัจจัยด้านความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลยังพบว่า การที่ผู้เล่นเคยถูกลงโทษไม่สามารถช่วยลดพฤติกรรมการเล่นของผู้ที่เล่นการพนันลงได้ โดยเฉพาะการพนันประเภทหวย การพนันในบ่อน การพนันมวย/มวยคู่ และการพนันพื้นบ้าน

ปัจจัยแวดล้อมทางสังคมมีผลกระทบต่อการเล่นแต่ละประเภทที่แตกต่างกัน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันในบางประเภท ได้แก่ สลากกินแบ่งฯ หวย และหวยทุกประเภท ในขณะที่ผลจากเพื่อนสนิทมีทั้งทางบวกและทางลบ ทั้งนี้ เพื่อนที่เล่นการพนันจะมีผลในทางบวกกับการพนันประเภทที่สามารถเล่นกันภายในกลุ่มใกล้ชิดได้ ได้แก่ การพนันฟุตบอล การพนันในบ่อน และการพนันกีฬาพื้นบ้าน

ตารางที่ 6 แสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภทต่างๆ

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเล่นการพนัน		สลากกินแบ่งฯ	หวยใต้ดิน	หวยทุกชนิด	พนันฟุตบอล	พนันในบ่อน	มวย/มวยตู้	กีฬาพื้นบ้าน
เพศ	ชาย	(0)	(-)	(-)	(+)	(+)	(+)	(+)
	หญิง	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)
อายุปัจจุบัน		(+)	(0)	(0)	(-)	(-)	(0)	(0)
สถานภาพสมรส	โสด	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(-)
	สมรส	(0)	(0)	(0)	(0)	(-)	(0)	(-)
ระดับการศึกษา	หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)
	ประถม/ต่ำกว่า	(-)	(+)	(+)	(-)	(0)	(0)	(0)
	มัธยมต้น	(-)	(+)	(+)	(-)	(0)	(0)	(0)
	มัธยมปลาย	(-)	(+)	(+)	(0)	(0)	(0)	(0)
	อาชีวศึกษา	(-)	(+)	(+)	(0)	(0)	(0)	(0)
อาชีพ	อุดมศึกษา	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)
	ไม่ได้ทำงาน/เกษียณ	(0)	(-)	(-)	(0)	(+)	(0)	(0)
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	(0)	(0)	(0)	(0)	(+)	(0)	(0)
	นักเรียน/นักศึกษา	(-)	(0)	(0)	(0)	(+)	(0)	(0)
	เกษตรกร/ประมง	(-)	(+)	(+)	(-)	(+)	(0)	(0)
	รับจ้างทั่วไป	(-)	(0)	(0)	(0)	(+)	(0)	(0)
	ลูกจ้างเอกชน	(+)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
	ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ	(+)	(0)	(0)	(0)	(+)	(0)	(0)
	อาชีพอิสระ	(0)	(0)	(0)	(0)	(+)	(0)	(0)

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเล่นการพนัน		สลากกิน แบ่งๆ	ห่วยใต้ ดิน	ห่วยทุก ชนิด	พนัน ฟุตบอล	พนันใน บ่อน	มวย/ มวยตู้	กีฬา พื้นบ้าน
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)
รายได้ต่อเดือน		(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
เล่นการพนันครั้งแรกอายุ		(0)	(-)	(-)	(-)	(-)	(0)	(0)
การเล่นในปัจจุบัน -กี่ครั้ง/เดือน	นานๆ ครั้ง	(+)	(0)	(+)	(0)	(0)	(0)	(0)
	1 ครั้ง	(+)	(+)	(+)	(-)	(-)	(-)	(-)
	2 ครั้ง	(+)	(+)	(+)	(-)	(-)	(-)	(-)
	มากกว่า 2 ครั้ง	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)
ใช้เวลาในการเดินทางเพื่อไปเล่นพนันนานเท่าไร (นาที)		(+)	(-)	(-)	(0)	(+)	(0)	(+)
การเล่นพนันทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นอย่างไร	เหมือนเดิม	(0)	(-)	(-)	(-)	(-)	(0)	(0)
	รวยขึ้น	(0)	(-)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
	จนลง	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)
ถ้าการเล่นพนันทำให้รวยขึ้นเท่าตัว จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น	(-)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
	เล่นเท่าเดิม	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
	เล่นน้อยลง	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
	เลิกเล่น	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)
ถ้าการเล่นพนัน ทำให้จนลง 50 % จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น	(0)	(-)	(-)	(0)	(0)	(0)	(0)
	เล่นเท่าเดิม	(0)	(-)	(-)	(0)	(0)	(0)	(0)
	เล่นน้อยลง	(0)	(-)	(-)	(0)	(0)	(0)	(0)
	เลิกเล่น	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)
นอกจากเรื่องเงินการพนันสร้างความสุขให้เพียงใด	มากที่สุด	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเล่นการพนัน		สลากกิน แบ่งๆ	ห่วยใต้ ดิน	ห่วยทุก ชนิด	พนัน ฟุตบอล	พนันใน บ่อน	มวย/ มวยตู้	กีฬา พื้นบ้าน
	มาก	(0)	(0)	(0)	(0)	(+)	(0)	(0)
	ปานกลาง	(0)	(0)	(0)	(0)	(+)	(0)	(0)
	น้อย	(0)	(-)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
	น้อยที่สุด	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)
คิดว่าติดการพนันหรือไม่	ติด	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
	ไม่ติด	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)
เคยถูกลงโทษจากการพนันหรือไม่	ไม่เคย	(0)	(-)	(-)	(0)	(-)	(-)	(-)
	เคย	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นพนัน		(+)	(+)	(+)	(0)	(0)	(0)	(0)
บิดา-มารดา เล่นการพนันหรือไม่	เล่นทั้งคู่	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
	พ่อเล่น	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
	แม่เล่น	(+)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(-)
	ไม่เล่นทั้งคู่	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)
เพื่อนสนิท เล่นการพนันหรือไม่	เล่น	(0)	(-)	(-)	(+)	(+)	(0)	(+)
	ไม่เล่น	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)	(b)

หมายเหตุ (b) : เกณฑ์อ้างอิง (Base Case)

(0): ไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(+): มีอิทธิพลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง

(-): มีอิทธิพลทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง

ตารางที่ 7 แสดงความน่าจะเป็นตามลักษณะบุคคลที่มีผลต่อการเล่นการพนันประเภทต่างๆ

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเล่นการพนัน		สลากกิน แบ่งฯ	หวยใต้ ดิน	หวยทุก ชนิด	พนัน ฟุตบอล	พนันใน บ่อน	มวย/มวย ตู้	กีฬา พื้นบ้าน
เพศ	ชาย	-	-10.76%	-10.64%	39.86%	12.47%	40.53%	38.62%
	หญิง	-	-	-	-	-	-	-
อายุปัจจุบัน		0.48%	-	-	-1.03%	-0.61%	-	-
สถานภาพสมรส	โสด	-	-	-	-	-	-	-34.46%
	สมรส	-	-	-	-	-13.78%	-	-30.32%
	หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	-	-	-	-	-	-	-
ระดับการศึกษา	ประถม/ต่ำกว่า	-12.86%	26.13%	25.51%	-29.02%	-	-	-
	มัธยมต้น	-18.87%	21.57%	20.96%	-18.05%	-	-	-
	มัธยมปลาย	-19.58%	24.87%	24.10%	-	-	-	-
	อาชีวศึกษา	-18.88%	16.45%	15.88%	-	-	-	-
	อุดมศึกษา	-	-	-	-	-	-	-
อาชีพ	ไม่ได้ทำงาน/เกษียณ	-	-10.38%	-9.25%	-	20.46%	-	-
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	-	-	-	-	21.12%	-	-
	นักเรียน/นักศึกษา	-22.72%	-	-	-	25.87%	-	-
	เกษตรกร/ประมง	-16.74%	22.02%	22.12%	-32.05%	12.75%	-	-
	รับจ้างทั่วไป	-7.79%	-	-	-	15.66%	-	-
	ลูกจ้างเอกชน	8.86%	-	-	-	-	-	-
	ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ	10.80%	-	-	-	19.20%	-	-
	อาชีพอิสระ	-	-	-	-	15.22%	-	-

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเล่นการพนัน		สลากกิน แบ่งฯ	หวยใต้ ดิน	หวยทุก ชนิด	พนัน ฟุตบอล	พนันใน บ่อน	มวย/มวย ตู้	กีฬา พื้นบ้าน
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	-	-	-	-	-	-	-
รายได้ต่อเดือน		-	-	-	-	-	-	-
เล่นการพนันครั้งแรกอายุ		-	-0.38%	-0.39%	-1.15%	-1.46%	-	-
การเล่นในปัจจุบัน -กี่ครั้ง/เดือน	นานๆ ครั้ง	23.66%	-	13.72%	-	-	-	-
	1 ครั้ง	43.01%	23.68%	23.20%	-43.35%	-14.96%	-40.34%	-27.55%
	2 ครั้ง	43.31%	35.02%	34.49%	-43.46%	-16.41%	-40.66%	-27.01%
	มากกว่า 2 ครั้ง	-	-	-	-	-	-	-
ใช้เวลาในการเดินทางเพื่อไปเล่นพนันนานเท่าไร (นาที)		0.24%	-0.19%	-0.19%	-	0.14%	-	0.28%
การเล่นพนันทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นอย่างไร	เหมือนเดิม	-	-17.31%	-17.50%	-21.30%	-16.21%	-	-
	รวยขึ้น	-	-17.16%	-	-	-	-	-
	จนลง	-	-	-	-	-	-	-
ถ้าการเล่นพนันทำให้รวยขึ้นเท่าตัว จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น	-14.75%	-	-	-	-	-	-
	เล่นเท่าเดิม	-	-	-	-	-	-	-
	เล่นน้อยลง	-	-	-	-	-	-	-
	เลิกเล่น	-	-	-	-	-	-	-
ถ้าการเล่นพนัน ทำให้จนลง 50 % จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น	-	-27.08%	-23.35%	-	-	-	-
	เล่นเท่าเดิม	-	-8.15%	-7.39%	-	-	-	-
	เล่นน้อยลง	-	-6.69%	-6.87%	-	-	-	-
	เลิกเล่น	-	-	-	-	-	-	-
นอกจากเรื่องเงินการพนันสร้างความสุขให้เพียงใด	มากที่สุด	-	-	-	-	-	-	-

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเล่นการพนัน		สลากกิน แบ่งฯ	หวยใต้ ดิน	หวยทุก ชนิด	พนัน ฟุตบอล	พนันใน บ่อน	มวย/มวย ตู้	กีฬา พื้นบ้าน
	มาก	-	-	-	-	23.87%	-	-
	ปานกลาง	-	-	-	-	17.67%	-	-
	น้อย	-	-11.28%	-	-	-	-	-
	น้อยที่สุด	-	-	-	-	-	-	-
คิดว่าติดการพนันหรือไม่	ติด	-	-	-	-	-	-	-
	ไม่ติด	-	-	-	-	-	-	-
เคยถูกลงโทษจากการพนันหรือไม่	ไม่เคย	-	-14.47%	-13.85%	-	-20.11%	-21.76%	-16.22%
	เคย	-	-	-	-	-	-	-
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นพนัน		3.11%	2.96%	3.08%	-	-	-	-
บิดา-มารดา เล่นการพนันหรือไม่	เล่นทั้งคู่	-	-	-	-	-	-	-
	พ่อเล่น	-	-	-	-	-	-	-
	แม่เล่น	7.96%	-	-	-	-	-	-33.70%
	ไม่เล่นทั้งคู่	-	-	-	-	-	-	-
เพื่อนสนิท เล่นการพนันหรือไม่	เล่น	-	-8.49%	-8.10%	25.01%	13.98%	-	18.29%
	ไม่เล่น	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ: เครื่องหมาย - หมายถึงกรณีที่ถูกใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิง (Base Case) หรือไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 8 สรุปภาพรวมปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันเป็นรายประเภท

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันเป็นรายประเภท	
เพศ	ชาย : มีแนวโน้มที่จะเคยมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันมากกว่าเพศหญิง และมีแนวโน้มที่จะเล่นการพนันประเภท “พนันฟุตบอล” “พนันในบ่อน” “มวย/มวยคู่” และ “กีฬาพื้นบ้าน” หญิง : มีแนวโน้มที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” และ “หวยทุกชนิด”
อายุปัจจุบัน	มีอิทธิพลต่อการมีประสบการณ์ในการเล่นการพนัน ผู้ที่อายุมากมีแนวโน้มที่จะเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” ผู้ที่อายุน้อยมีแนวโน้มที่จะเล่นการพนันประเภท “พนันฟุตบอล” และ “พนันในบ่อน”
สถานภาพสมรส	ผู้ที่มีสถานภาพ หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ มีแนวโน้มที่จะเคยมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันและมีแนวโน้มที่จะเล่นการพนันประเภท “พนันในบ่อน” และ “กีฬาพื้นบ้าน มากกว่าผู้ที่มีสถานภาพโสด หรือสมรส
ระดับการศึกษา	ผู้ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีแนวโน้มที่จะเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” และ “พนันฟุตบอล” สูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่า ผู้ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีแนวโน้มที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” และ “หวยทุกชนิด” ต่ำกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่า
อาชีพ	ลูกจ้างเอกชน ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจมีแนวโน้มที่จะเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” สูงกว่าอาชีพอื่นๆ ในขณะที่นักเรียน/นักศึกษา เกษตรกร/ประมง รับจ้างทั่วไปมีแนวโน้มที่จะเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” ต่ำกว่าอาชีพอื่นๆ เกษตรกร/ประมง มีแนวโน้มที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” และ “หวยทุกชนิด” สูงกว่าอาชีพอื่นๆ ในขณะที่ผู้ที่ไม่ได้ทำงานหรือเกษียณมีแนวโน้มที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” และ “หวยทุกชนิด” ต่ำกว่าอาชีพอื่นๆ เกษตรกร/ประมงมีแนวโน้มที่จะเล่น “พนันฟุตบอล” ต่ำกว่าอาชีพอื่นๆ ลูกจ้างเอกชน ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย มีแนวโน้มที่จะเล่น “พนันในบ่อน” ต่ำกว่าอาชีพอื่นๆ ปัจจัยทางด้านอาชีพ ไม่มีอิทธิพลต่อการเล่นพนันประเภท “มวย/มวยคู่” และ “กีฬาพื้นบ้าน”
รายได้ต่อเดือน	ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันทุกประเภท
อายุที่เริ่มเล่นการพนัน	ผู้ที่เริ่มเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” “หวยทุกชนิด” “พนันฟุตบอล” และ “พนันในบ่อน” ตั้งแต่อายุน้อย มีแนวโน้มที่จะเล่นการพนันประเภทดังกล่าว สูงกว่าผู้ที่เริ่มเล่นการพนันประเภทดังกล่าวเมื่ออายุมาก
ความถี่ในการเล่นการพนันต่อเดือน	ผู้ที่มีความถี่ในการเล่นการพนันต่ำกว่าหรือเท่ากับ 2 ครั้งต่อเดือนมีแนวโน้มจะเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” “หวยใต้ดิน” และ “หวยทุกชนิด”

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันเป็นรายประเภท	
	ผู้ที่มีความถี่ในการเล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนมีแนวโน้มจะเล่นการพนันประเภท “พนันฟุตบอล” “พนันโป๊กเกอร์” “มวย/มวยตู้” และ “กีฬาพื้นบ้าน”
เวลาที่ใช้เพื่อเดินทางไปเล่นการพนัน (นาที)	เวลาในการเดินทางที่มากมีผลทำให้แนวโน้มในการเล่นพนัน “หวยใต้ดิน” และ “หวยทุกชนิด” ลดลง เวลาในการเดินทางที่มากมีผลทำให้แนวโน้มในการเล่นพนัน “สลากกินแบ่งฯ” “พนันโป๊กเกอร์” และ “กีฬาพื้นบ้าน” เพิ่มขึ้น
การเปลี่ยนแปลงในฐานะทางเศรษฐกิจ	ผู้ที่เล่นการพนันแล้วรู้สึกว่ฐานะทางเศรษฐกิจเหมือนเดิมมีแนวโน้มจะเล่นการพนันลดลง
พฤติกรรมคาดการณ์ ถ้าหากเล่นพนันแล้วรวยขึ้นเท่าตัว	ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันทุกประเภท
พฤติกรรมคาดการณ์ ถ้าหากเล่นพนันแล้วจนลง 50 %	มีแนวโน้มว่ากลุ่มผู้เล่นพนันประเภท “หวยใต้ดิน” และ “หวยทุกชนิด” จะเล่นพนันลดลง
ความสุขที่ได้รับจากการเล่นการพนัน (นอกเหนือจากรื่องเงิน)	มีแนวโน้มว่ากลุ่มผู้เล่น “พนันโป๊กเกอร์” ที่ได้รับความสุขมากหรือปานกลางจะเล่นพนันเพิ่มขึ้น
ติดการพนัน	ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันทุกประเภท แต่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทำให้การเล่นการพนันในปัจจุบันสูงขึ้น
เคยถูกลงโทษจากการพนัน	ผู้ที่ไม่เคยถูกลงโทษมีแนวโน้มที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” “หวยทุกชนิด” “พนันโป๊กเกอร์” “มวย/มวยตู้” และ “กีฬาพื้นบ้าน” ต่ำกว่าผู้ที่เคยถูกลงโทษ
จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เล่นพนัน	สมาชิกในครอบครัวเล่นการพนันส่งผลต่อแนวโน้มที่จะเคยมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันที่สูงขึ้น สมาชิกในครอบครัวเล่นการพนันมีผลทำให้แนวโน้มในการเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” “หวยใต้ดิน” และ “หวยทุกชนิด” นั้นสูงขึ้น
บิดา-มารดา เล่นการพนันหรือไม่	การเล่นการพนันของบิดามารดามีอิทธิพลทำให้โอกาสที่จะเคยมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันของบุตรต่ำลง แต่ถ้าหากมารดาเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” จะมีอิทธิพลทำให้แนวโน้มในการซื้อ “สลากกินแบ่งฯ” ของบุตรสูงขึ้น ในขณะที่ มารดาเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” จะมีอิทธิพลทำให้แนวโน้มในการเล่นพนัน “กีฬาพื้นบ้าน” ของบุตรต่ำลง
เพื่อนสนิท เล่นการพนันหรือไม่	ครัวเรือนไทยมีแนวโน้มที่จะเคยมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันและมีพฤติกรรมในการเล่นการพนัน ณ ปัจจุบันตามเพื่อน โดยเฉพาะการพนันประเภท “พนันฟุตบอล” “พนันโป๊กเกอร์” และ “กีฬาพื้นบ้าน”

8. สรุปผลการศึกษาในเชิงปริมาณและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การศึกษาพฤติกรรมการพนันในประเทศไทยเชิงปริมาณมีวัตถุประสงค์ที่จะใช้เครื่องมือแบบจำลองทางเศรษฐมิติมาประมาณหาค่าความสัมพันธ์และตัวแปรกำหนดที่อาจมีผลต่อการมีประสบการณ์การพนันและการเล่นการพนันในปัจจุบันของคนไทย โดยอาศัยข้อมูลจากการสำรวจภายใต้โครงการวิจัย รวมจำนวนทั้งสิ้น 5,042 ตัวอย่าง แบบจำลองที่นำมาศึกษา ได้รับแรงจูงใจจากงานวิจัยของ Albers and Hubl (1997) ผนวกเข้าแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการการบริโภคสินค้าเสพติด ซึ่งได้รวมตัวแปรทางด้านปัจจัยส่วนบุคคล สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม การเข้าถึงแหล่งของการเล่นการพนัน ทศนคติของผู้พนันที่มีต่อความเสี่ยง และความสุขที่ได้จากการเล่นการพนัน ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาปัจจัยทุกด้านดังกล่าวข้างต้นจะทำให้เราทราบถึงกลุ่มเป้าหมายของประชากรไทยที่จะมีแนวโน้มเป็นผู้ลงเล่นการพนัน และผู้ที่ยังคงเล่นการพนันอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ ยังทำให้ทราบถึงปัจจัยกำหนดหรือสาเหตุซึ่งสามารถนำไปสู่นโยบายเพื่อแก้ปัญหาการเล่นพนันได้ตรงประเด็นมากยิ่งขึ้น

ข้อค้นพบในภาพรวมที่สำคัญพบว่า สำหรับคนไทยแล้ว การพนันเป็นสินค้าเสพติด (Addictive Goods) เนื่องจากไม่มีกรณีใดเลยที่รายได้ (Income) ของผู้เล่นการพนันสามารถอธิบายพฤติกรรมการพนันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษายังระบุว่า 'ความสุข' ที่ได้จากการเล่นการพนันมีส่วนสำคัญในการกำหนดว่าบุคคลจะเป็นผู้ที่เล่นการพนันหรือไม่ โดยเฉพาะแล้ว ผู้ที่เล่นการพนันเป็นผู้ที่เกลียดความเสี่ยง (Risk-averse Person) และรู้ตัวว่าตนเป็นผู้ที่ติดการพนัน ดังนั้น ผลการศึกษาจึงชี้ไปในทิศทางที่สรุปว่า ผู้เล่นการพนันในประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเป็น 'ผู้เสพติดอย่างมีเหตุผล' (Rational Addiction Behavior) ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Becker and Murphy (1988) กล่าวคือ ผู้พนันได้ทำการตัดสินใจเลือกบริโภคสินค้าการพนันอย่างมีเหตุผลโดยเปรียบเทียบ 'ต้นทุนส่วนบุคคล' (Private Cost) ทั้งที่เกิดขึ้นทันที (เช่น เงินที่จะเสียจากการเล่นการพนัน หรือต้นทุนค่าเสียโอกาสอื่นๆ จากเวลาที่เล่นการพนัน ฯลฯ) และต้นทุนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (เช่น การอ้อมและความเป็นไปได้ของการมีสินทรัพย์ที่ลดลงในอนาคต ฯลฯ) เปรียบเทียบกับ 'ความสุข' ที่ได้จากการเล่นการพนัน นอกจากนี้ ยังมีหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ชัดเจนว่าบุคคลรอบข้าง (Peer Effects) ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนและกลุ่มเพื่อนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดพฤติกรรมการเล่นการพนันของคนไทย

การศึกษายังพบว่าปัจจัยกำหนดและลักษณะของผู้ที่ 'เคยเล่น' การพนัน และผู้ที่ 'ยังคงเล่น' การพนันมีความแตกต่างกัน เช่น ความแตกต่างทางด้านเพศไม่มีส่วนอธิบายว่าบุคคลจะเป็น

ผู้ที่ยังคงเล่นการพนันหรือไม่ แต่การเป็นเพศชายมีความสัมพันธ์กับการมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น ลักษณะและปัจจัยกำหนดที่แตกต่างกันย่อมส่งผลต่อนัยเชิงนโยบายที่แตกต่างกัน จากผลการศึกษาในส่วนที่ผ่านมาเราสรุปได้ว่า นโยบายที่ต้องการป้องกันผู้เล่นใหม่ (New Entry) อาจควรจะให้ความสำคัญกับประชากรไทยที่เป็นเพศชาย และเริ่มการรณรงค์กับบุคคลตั้งแต่อายุน้อย นอกจากนั้น บุคคลที่มีปัญหาทางครอบครัว ได้แก่ กลุ่มคนมีสถานะภาพหม้าย หย่า หรือแยกกันอยู่มีแนวโน้มที่จะทดลองเล่นการพนันได้ง่ายกว่ากลุ่มอื่นๆ และที่สำคัญ เนื่องจากสมาชิกในครัวเรือนมีส่วนกำหนดพฤติกรรมการเล่นการพนันของคุณ ดังนั้น การทำนโยบายรณรงค์เพื่อลดการพนันอาจไม่เพียงมุ่งเป้าไปที่เฉพาะบุคคล แต่อาจเป็นไปในวงกว้างเพื่อสร้างสำนึกให้ผู้ที่เล่นการพนันรู้ตัวว่าตนเองสามารถสร้างปัญหาให้กับคนข้างเคียงในครัวเรือนได้เช่นเดียวกัน (ซึ่งคล้ายคลึงกับกรณีการสูบบุหรี่) สิ่งดังกล่าวอาจช่วยให้การรณรงค์ลดการพนันเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นัยเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่เป็นผู้เล่นในปัจจุบัน ควรจะให้ความสำคัญกับทุกเพศทุกวัย โดยกลุ่มผู้ที่มีการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาควรเป็นกลุ่มที่ได้รับการให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก และข้อเท็จจริงที่ว่า ผู้เล่นพนันคนไทยมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรม 'เสพติดอย่างมีเหตุผล' กับการเล่นการพนัน ดังนั้น การดำเนินนโยบายการเกี่ยวข้องกับการเพิ่มต้นทุนส่วนบุคคล (Private Cost) ของการเล่นการพนัน (เช่น การเพิ่มค่าปรับ การเพิ่มบทลงโทษ และการควบคุมการเล่นการพนันที่เข้มงวดขึ้น (ซึ่งจะทำให้ Expected Cost ของการเล่นพนันเพิ่มขึ้น) อาจมีส่วนช่วยในการลดการเล่นพนันลง ผลการศึกษาในรายประเภทยังพบว่า การที่ผู้พนันเคยถูกลงโทษจากการเล่นพนันมิได้ทำให้คนดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะลดการเล่นพนันลง ข้อค้นพบดังกล่าวเป็นการเสริมข้อเสนอแนะที่ว่า บทลงโทษต่อการเล่นการพนันอาจยังไม่พอที่จะทำให้ผู้เล่นเห็นว่า 'ผลเสีย' (Expected Loss) มีมากกว่าอรรถประโยชน์ที่ตนจะได้รับโดยเฉพาะการพนันที่หวายได้ดิน หวยทุกชนิด การพนันในบ่อน การพนันมวย/มวยตู้ การพนันในบ่อน

ประเด็นสำคัญสุดท้ายเกี่ยวข้องกับผู้รอบข้างที่เป็นเพื่อนสนิท (Peer Effects) ที่มีผลต่อการเพิ่มโอกาสให้บุคคลเป็น 'ผู้ลองเล่น' การพนันและการเป็น 'ผู้ยังคงเล่น' การพนันในปัจจุบัน ดังนั้น ผลจากการเล่นการพนันไม่เพียงแต่สร้างต้นทุนส่วนบุคคลให้กับผู้ที่เล่นการพนันเท่านั้น แต่ยังคงสร้างต้นทุนภายนอกทางอ้อม (Indirect External Costs) ให้กับสังคมได้จากการที่มีส่วนช่วยให้บุคคลอื่นกลายเป็นผู้เล่นการพนันไปด้วย งานศึกษาของ Kenkel, Reed III, and Wang (2002) พบว่า เมื่อกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการพฤติกรรมการเสพติดของบุคคลหนึ่งๆ สิ่งดังกล่าวจะผลักดันให้มีการเสพติดเพิ่มมากขึ้นในระดับประเทศ ในกรณีดังกล่าว กลไกทางภาษีที่

จะถูกนำมาใช้เพื่อลดการเสพติดจะต้องมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นมากกว่ากรณีที่ไม่มี Peer Externalities ถึงร้อยละ 50 ดังนั้น ผลของการมีต้นทุนภายนอกดังกล่าวอาจก่อให้เกิดต้นทุนทางสังคมที่มากกว่าต้นทุนส่วนบุคคล นโยบายที่เกี่ยวข้องอาจมุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์และสร้างค่านิยมสังคมที่ต่อต้านผู้เล่นการพนันเพื่อลดผลของ Negative Externalities ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะนโยบายควรมุ่งไปที่กลุ่มผู้เล่นการพนันประเภทฟุตบอล การพนันในบ่อนการพนันกีฬาที่บ้าน

9. บรรณานุกรม

- Albers N. and Lothar H. (1997) Gambling Market and Individual Patterns of Gambling in Germany. *Journal of Gambling Studies*. Vol 13(2).125-144.
- Becker, G. S. and Murphy, K. M. (1988). A theory of rational addiction. *Journal of Political Economy*, 96(4), 675–700.
- Chaloupka, F. (1991). Rational Addictive Behavior and Cigarette Smoking, *Journal of Political Economy*, 99(4), 722–742.
- Gorman, W. M. (1967). Tastes, habits, and choices. *International Economic Review*, 8, 218–22.
- Hammond, P. J. (1976a). Changing tastes and coherent dynamic choice. *Review of Economic Studies*, 43, 159–73.
- Houthakker, H. S. and Taylor, L. D. (1966). *Consumer Demand in the United States, 1929–1970: Analyses and Projections*. Cambridge (MA): Harvard University Press.
- Kenkel, D., Reed III, R. and Wang P. (2002) Rational Addiction, Peer Externalities and Long Run Effects of Public Policy. *NBER Working Paper Series*, 9249.
- Marshall, A. (1920). *Principles of Economics*. 8th ed. London: Macmillan and Co.
- Mobililia P. (1994) Gambling as a Rational Addiction. *Journal of Gambling Studies*. Vol 9(2).121-151.
- Mullahy, J. (1985). *Cigarette Smoking: Habits, Health Concerns, and Heterogeneous Unobservables in a Micro-econometric Analysis of Consumer Demand*[dissertation]. Charlottesville(VA): University of Virginia.
- Pollak, R. A. (1970). Habit formation and dynamic demand functions. *Journal of Political Economy*, 78, 745–63.

- Pollak, R.A. (1976). Habit formation and long-run utility functions. *Journal of Economic Theory*,13, 272–97.
- Schelling, T. C. (1978). Economics, or the art of self-management. *American Economic Review*,68, 290–4.
- Spinnewyn, F. (1981). Rational habit formation. *European Economic Review*, 15, 91–109.
- Stigler, G. and Becker, G. S. (1977). De gustibus non est disputandum. *American Economic Review*, 67, 76–90.
- Neighbors at el. (2002) Exploring College Student Gambling Motivation. *Journal of Gambling Studies*. Vol. 18, No. 4 361-370.

ภาคผนวก ก

รายละเอียดผลการประมาณค่าแบบจำลองทางเศรษฐมิติ

1. ผลการประมาณค่าแบบจำลองปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสบการณ์ในการเล่นพนัน

1.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันของครัวเรือนไทย

เพศ : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อกำหนดให้เพศหญิงเป็นเกณฑ์อ้างอิง นั่นคือ ครัวเรือนไทยเพศชายมีแนวโน้มที่จะเคยมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันมากกว่าเพศหญิง

อายุ : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน โดยอายุที่เพิ่มขึ้นจะแสดงถึงโอกาสที่จะเคยมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันที่เพิ่มขึ้น

สถานภาพสมรส : เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อกำหนดให้สถานภาพ หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ เป็นเกณฑ์อ้างอิง สถานภาพสมรสประเภทอื่นๆ จะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบ ซึ่งคนโสดและคนที่สมรสมีแนวโน้มที่จะมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญ หรืออาจกล่าวในทางกลับกันได้ว่า บุคคลที่มีสถานภาพ หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ มีโอกาสที่จะเป็นผู้ที่เคยเล่นการพนันมากกว่าบุคคลที่มีสถานภาพโสดหรือสมรส

อาชีพ : เมื่อกำหนดให้ผู้ที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขายเป็นกรณีอ้างอิง พบว่าบุคคลที่ไม่ได้ทำงานหรือเกษียณ นักเรียนนักศึกษา ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรหรือประมงมีแนวโน้มที่จะเคยมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันต่ำกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผู้ที่มีอาชีพอื่นๆ อันได้แก่ พ่อบ้านแม่บ้าน รับจ้างทั่วไป ลูกจ้างเอกชน ลูกจ้างรัฐบาลรัฐวิสาหกิจ และอาชีพอิสระมีแนวโน้มที่จะมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันไม่แตกต่างไปจากผู้ที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขายหรืออีกนัยหนึ่ง นั้นหมายความว่า กลุ่มผู้ที่มีอาชีพเป็นพ่อบ้าน/แม่บ้าน รับจ้างทั่วไป ลูกจ้างเอกชน ลูกจ้างรัฐบาลรัฐวิสาหกิจ มีอาชีพอิสระ และมีธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายจะมีแนวโน้มเป็นผู้มีประสบการณ์การพนันมากกว่าคนที่ไม่ได้ทำงานหรือเกษียณ นักเรียนนักศึกษา ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกร/ประมง

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นการพนัน : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นการพนันที่เพิ่มขึ้นจะแสดงถึงโอกาสที่จะเคยมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันที่เพิ่มขึ้น

บิดามารดาเล่นการพนัน : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อการมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อกำหนดให้กรณีที่ทั้งบิดาและมารดาไม่เล่นการพนันทั้งคู่เป็นกรณีอ้างอิง นั่นคือไม่ว่าจะเป็นกรณีที่บิดาหรือมารดาเพียงใครคนใดคนหนึ่งเล่นการพนันหรือกรณีที่บิดาและมารดาเล่นการพนันทั้งคู่ต่างก็ทำให้ผู้เป็นบุตรมีแนวโน้มที่จะเคยมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันต่ำกว่ากรณีที่ทั้งบิดาและมารดาไม่เล่นการพนันทั้งคู่

เพื่อนสนิทเล่นการพนัน : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยคนไทยมีแนวโน้มที่จะเคยมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันตามเพื่อนสนิท

1.2 ปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันของครัวเรือนไทย

ระดับการศึกษา : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยความแตกต่างของระดับการศึกษาไม่ได้มีอิทธิพลต่อการมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันที่แตกต่างกัน

รายได้ต่อเดือน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยระดับรายได้ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 9 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีประสบการณ์ในการเล่นการพนัน

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบัน		ทิศทาง
เพศ	ชาย	(+)
	หญิง	(-)
อายุปัจจุบัน		(+)
สถานภาพสมรส	โสด	(-)
	สมรส	(-)
	หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	(b)
ระดับการศึกษา	ประถม/ต่ำกว่า	(0)
	มัธยมต้น	(0)
	มัธยมปลาย	(0)
	อาชีวศึกษา	(0)
	อุดมศึกษา	(b)
อาชีพ	ไม่ได้ทำงาน/เกษียณ	(-)
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	(0)
	นักเรียน/นักศึกษา	(-)

	เกษตรกร/ประมง	(-)
	รับจ้างทั่วไป	(0)
	ลูกจ้างเอกชน	(0)
	ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ	(0)
	อาชีพอิสระ	(0)
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	(b)
รายได้ต่อเดือน		(0)
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นการพนัน		(+)
บิดา-มารดา	เล่นทั้งคู่	(-)
	พ่อเล่น	(-)
	แม่เล่น	(-)
	ไม่เล่นทั้งคู่	(b)
เพื่อนสนิท	เล่น	(+)
	ไม่เล่น	(b)

หมายเหตุ:

(b) : เกณฑ์อ้างอิง (Base Case)

(+): มีอิทธิพลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง

(-): มีอิทธิพลทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง

(0): ไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 10 ความน่าจะเป็นตามลักษณะบุคคลที่มีผลต่อการมีประสบการณ์ในการเล่นการพนัน

เพศ	ชาย	10.83%
	หญิง	-
อายุปัจจุบัน		0.32%
สถานภาพสมรส	โสด	-21.48%
	สมรส	-12.24%
	หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	-
อาชีพ	ไม่ได้ทำงาน/เกษียณ	-17.42%
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	-
	นักเรียน/นักศึกษา	-21.76%
	เกษตรกร/ประมง	-6.97%
	รับจ้างทั่วไป	-
	ลูกจ้างเอกชน	-
	ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ	-

	อาชีพอิสระ	-
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	-
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นพนัน		32.67%
บิดา-มารดา	เล่นทั้งคู่	-31.52%
	พ่อเล่น	-15.86%
	แม่เล่น	-16.66%
	ไม่เล่นทั้งคู่	-
เพื่อนสนิท	เล่น	20.75%
	ไม่เล่น	-

หมายเหตุ: เครื่องหมาย - หมายถึงกรณีที่ถูกใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิง (Base Case) หรือไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.3 ผลการคำนวณความน่าจะเป็นของบุคคลในการเป็นผู้มีประสบการณ์เล่นการพนัน

เพศ : เพศชายมีโอกาสที่จะเคยมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันสูงกว่าเพศหญิงร้อยละ 10.83

อายุปัจจุบัน : ทุกๆ ระดับอายุที่เพิ่มขึ้น 1 ปี จะทำให้โอกาสที่จะเคยมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันสูงขึ้นร้อยละ 0.32

สถานภาพสมรส : คนโสดมีโอกาสที่จะเคยมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันต่ำกว่าคนที่อยู่ในสถานภาพ หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ร้อยละ 21.48 ในขณะที่คนที่สมรสมีโอกาสที่จะเคยมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันต่ำกว่าคนที่ เป็น หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ร้อยละ 12.24

อาชีพ : ผู้ที่ไม่ได้ทำงาน/เกษียณมีโอกาสที่จะเคยมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันต่ำกว่าผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายอยู่ร้อยละ 17.42 ในขณะที่นักเรียน/นักศึกษามีโอกาสที่จะเคยมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันต่ำกว่าอยู่ร้อยละ 21.76 เกษตรกร/ประมงมีโอกาสที่จะเคยมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันต่ำกว่าร้อยละ 6.97 ส่วนผู้ที่มีอาชีพแม่บ้าน/พ่อบ้านรับจ้างทั่วไปลูกจ้างเอกชนลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ และอาชีพอิสระมีโอกาสที่จะเคยมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันไม่แตกต่างไปจากผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นการพนัน : ทุกๆ 1 คนที่เพิ่มขึ้นของสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นการพนันจะส่งผลให้โอกาสบุคคลจะเคยเล่นการพนันสูงขึ้นถึงร้อยละ 32.67

บิดามารดาเล่นการพนัน : กรณีที่บิดามารดาเล่นพนันทั้งคู่จะส่งผลให้บุตรมีโอกาสที่จะเคยมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันต่ำกว่ากรณีที่บิดามารดาไม่เล่นการพนันร้อยละ 31.52 กรณีที่เฉพาะบิดาเล่นการพนันจะส่งผลให้บุตรมีโอกาสที่จะเคยมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันต่ำกว่ากรณีที่บิดามารดาไม่เล่นการพนันร้อยละ 15.86 ส่วนกรณีที่เฉพาะมารดาเล่นการพนันจะส่งผลให้บุตรมีโอกาสที่จะเคยมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันต่ำกว่าร้อยละ 16.66

เพื่อนสนิทเล่นการพนัน : หากมีเพื่อนสนิทเล่นการพนันจะส่งผลให้มีโอกาสที่จะเคยมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันสูงขึ้นถึงร้อยละ 20.75

2. ผลการประมาณค่าแบบจำลองปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบัน

2.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบันของครัวเรือนไทย

ระดับการศึกษา : เมื่อกำหนดให้ผู้ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นกรณีอ้างอิง พบว่าผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับอาชีวศึกษามีแนวโน้มที่จะเล่นการพนัน ณ ปัจจุบันมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับอื่นๆ

อาชีพ : เมื่อกำหนดให้ผู้ที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขายเป็นกรณีอ้างอิง พบว่าผู้ที่มีอาชีพเกษตรกรประมง รับจ้างทั่วไป และอาชีพอิสระ มีแนวโน้มที่จะเล่นการพนัน ณ ปัจจุบันน้อยกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขายส่วนผู้ที่ไม่ได้ทำงานหรือเกษียณ เป็นพ่อบ้านแม่บ้าน เป็นนักเรียนนักศึกษา เป็นลูกจ้างเอกชน หรือเป็นลูกจ้างรัฐบาลรัฐวิสาหกิจ มีแนวโน้มที่จะเล่นการพนัน ณ ปัจจุบันไม่ต่างไปจากผู้ที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย หรือมาความได้ว่า กลุ่มนี้มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ที่เล่นการพนันมากกว่า

พฤติกรรมคาดการณ์ ถ้าหากว่าเล่นการพนันแล้วทำให้รวยขึ้นเท่าตัว : เมื่อกำหนดให้การตัดสินใจ “เลิกเล่น” เป็นกรณีอ้างอิง ผู้ที่คาดการณ์ว่า “จะเล่นเท่าเดิม” มีแนวโน้มว่าจะเป็นผู้เล่นการพนันมากกว่า ผู้ที่จะ “เลิกเล่น” “จะเล่นน้อยลง” และ “จะเล่นมากขึ้น” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พฤติกรรมคาดการณ์ ถ้าหากว่าเล่นการพนันแล้วทำให้จนลง 50% : เมื่อกำหนดให้การตัดสินใจ “เลิกเล่น” เป็นกรณีอ้างอิงผู้ที่คาดการณ์ว่า “จะเล่นเท่าเดิม” และ “จะเล่นน้อยลง” มีแนวโน้มว่าจะเป็นเล่นการพนันในปัจจุบันมากกว่าผู้ที่ “เลิกเล่น” และ “จะเล่นมากขึ้น”

ความสุขที่ได้รับจากการเล่นการพนัน (นอกเหนือจากเรื่องเงิน) : เมื่อกำหนดให้กรณีที่ผู้เล่นพนันรู้สึกว่าการพนันสร้างความสุขให้ “น้อยที่สุด” เป็นกรณีอ้างอิง บุคคลที่รู้สึกว่าตนเองได้รับความสุข “มาก” หรือ “ปานกลาง” มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้เล่นการพนันในปัจจุบันมากกว่าผู้ที่ได้รับความสุข “น้อยที่สุด” ส่วนผู้เล่นพนันที่ได้รับความสุข “มากที่สุด” หรือได้รับความสุข “น้อย” มีแนวโน้มที่จะเล่นการพนันในปัจจุบันไม่ต่างไปจากผู้เล่นพนันที่ได้รับความสุขน้อยที่สุด

ติดการพนัน : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการเล่นการพนัน ณ ปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยผู้ที่คิดว่าตนเองติดพนัน มีแนวโน้มที่จะเล่นการพนันในปัจจุบันสูงกว่าผู้ที่คิดว่าตนเองไม่ติดพนัน

เพื่อนสนิทเล่นการพนัน : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการเล่นการพนัน ณ ปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเพื่อนสนิทที่เล่นการพนันมีอิทธิพลการตัดสินใจเล่นการพนันในปัจจุบันของครัวเรือนไทย

ตารางที่ 11 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบัน

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบัน		ทิศทาง
เพศ	ชาย	(0)
	หญิง	(b)
อายุปัจจุบัน		(0)
สถานภาพสมรส	โสด	(0)
	สมรส	(0)
	หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	(b)
ระดับการศึกษา	ประถม/ต่ำกว่า	(0)
	มัธยมต้น	(0)
	มัธยมปลาย	(0)
	อาชีวศึกษา	(+)
	อุดมศึกษา	(b)
อาชีพ	ไม่ได้ทำงาน/เกษียณ	(0)
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	(0)
	นักเรียน/นักศึกษา	(0)
	เกษตรกร/ประมง	(-)
	รับจ้างทั่วไป	(-)
	ลูกจ้างเอกชน	(0)
	ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ	(0)
	อาชีพอิสระ	(-)
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	(b)
รายได้ต่อเดือน		(0)
เล่นการพนันครั้งแรกอายุ		(0)
ใช้เวลาในการเดินทางเพื่อไปเล่นพนันนานเท่าไร (นาที)		(0)
การเล่นพนันทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นอย่างไร	เหมือนเดิม	(0)
	รวยขึ้น	(0)
	จนลง	(b)
ถ้าการเล่นพนันทำให้รวยขึ้นเท่าตัว จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น	(0)
	เล่นเท่าเดิม	(+)

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบัน		ทิศทาง
	เล่นน้อยลง	(0)
	เลิกเล่น	(b)
ถ้าการเล่นพนันทำให้เงินลดลง 50 % จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น	(0)
	เล่นเท่าเดิม	(+)
	เล่นน้อยลง	(+)
	เลิกเล่น	(b)
นอกจากเรื่องเงินการพนันสร้างความสุขให้เพียงใด	มากที่สุด	(0)
	มาก	(+)
	ปานกลาง	(+)
	น้อย	(0)
	น้อยที่สุด	(b)
คิดว่าติดการพนันหรือไม่	ติด	(+)
	ไม่ติด	(b)
เคยถูกลงโทษจากการพนันหรือไม่	ไม่เคย	(0)
	เคย	(b)
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นพนัน		(0)
บิดา-มารดาเล่นการพนันหรือไม่	เล่นทั้งคู่	(0)
	พ่อเล่น	(0)
	แม่เล่น	(0)
	ไม่เล่นทั้งคู่	(b)
เพื่อนสนิทเล่นการพนันหรือไม่	เล่น	(+)
	ไม่เล่น	(b)

หมายเหตุ:

(b) : เกณฑ์อ้างอิง (Base Case)

(+): มีอิทธิพลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง

(-): มีอิทธิพลทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง

(0): ไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบันของครัวเรือนไทย

เพศ : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไม่ว่าเพศหญิงหรือชายก็มีโอกาสที่จะเล่นการพนันในปัจจุบันได้ไม่แตกต่างกัน

อายุปัจจุบันและอายุที่เริ่มเล่นการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติความแตกต่างของอายุไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบันของครัวเรือนไทย

สถานภาพสมรส : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติความแตกต่างของสถานภาพสมรสไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบันของครัวเรือนไทย

รายได้ต่อเดือน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับรายได้ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบันของครัวเรือนไทย

การเปลี่ยนแปลงในฐานะทางเศรษฐกิจ : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่ว่าจะเล่นการพนันแล้วฐานะทางเศรษฐกิจจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบันของครัวเรือนไทย

เวลาที่ใช้เดินทางเพื่อไปเล่นการพนัน (นาทิต) : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่ว่าจะการเดินทางไปเล่นการพนันจะใช้เวลามากหรือน้อยก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบันของครัวเรือนไทย

เคยถูกลงโทษจากการเล่นการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ บทลงโทษไม่มีผลต่อการพนันในปัจจุบันของครัวเรือนไทย

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไม่ว่าสมาชิกในครอบครัวจะเล่นการพนันหรือไม่ ก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบันของครัวเรือนไทย

บิดามารดาเล่นการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน การเล่นการพนันของบิดามารดาไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบันของครัวเรือนไทย

2.3 ผลการคำนวณความน่าจะเป็นของบุคคลในการเป็นผู้เล่นการพนันในปัจจุบัน

ระดับการศึกษา : ผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับอาชีวศึกษามีโอกาสที่จะเล่นการพนันในปัจจุบันสูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับอื่นๆ ถึงร้อยละ 19.73

อาชีพ : ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร/ประมงมีโอกาสที่จะเล่นการพนันในปัจจุบันต่ำกว่าผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายร้อยละ 17.34 ผู้ที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปมีโอกาสที่จะเล่นการพนันในปัจจุบันต่ำกว่าผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายร้อยละ 15.86 ผู้ที่มีอาชีพอิสระมีโอกาสที่จะเล่นการพนันในปัจจุบันต่ำกว่าผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายร้อยละ 14.02 ส่วนผู้ที่ไม่ได้ทำงาน/เกษียณ เป็นแม่บ้าน/พ่อบ้าน เป็นนักเรียน/นักศึกษา และผู้ที่มีอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชนลูกจ้าง

รัฐบาล/รัฐวิสาหกิจมีโอกาสที่จะเล่นการพนันในปัจจุบันไม่แตกต่างไปจากผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

พฤติกรรมคาดการณ์ ถ้าหากว่าเล่นการพนันแล้วทำให้รวยขึ้นเท่าตัว : ผู้ที่คาดว่าจะเล่นการพนันเท่าเดิมมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันในปัจจุบันสูงกว่าผู้ที่คาดว่าจะเลิกเล่น และกรณีอื่นๆ อยู่ร้อยละ 9.85

พฤติกรรมคาดการณ์ ถ้าหากว่าเล่นการพนันแล้วทำให้จนลง 50% : ผู้ที่คาดว่าจะเล่นการพนันเท่าเดิมมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันในปัจจุบันสูงกว่าผู้ที่คาดว่าจะเลิกเล่นร้อยละ 9.94 ผู้ที่คาดว่าจะเล่นการพนันน้อยลงมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันในปัจจุบันสูงกว่าผู้ที่คาดว่าจะเลิกเล่นร้อยละ 11.97

ความสุขที่ได้รับจากการเล่นการพนัน (นอกเหนือจากเรื่องเงิน) : ผู้ที่ได้รับความสุขจากการเล่นพนัน “มาก” มีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันในปัจจุบันสูงกว่าผู้ที่ได้รับความสุขจากการเล่นพนัน “น้อยที่สุด” ร้อยละ 23.17 ผู้ที่ได้รับความสุขจากการเล่นพนัน “ปานกลาง” มีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันในปัจจุบันสูงกว่าผู้ที่ได้รับความสุขจากการเล่นพนัน “น้อยที่สุด” ร้อยละ 14.43

การติดการพนัน : ผู้ที่คิดว่าตนเองติดการพนันมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันในปัจจุบันสูงกว่าผู้ที่คิดว่าตนเองไม่ติดการพนันร้อยละ 33.42

เพื่อนสนิทเล่นการพนัน : หากมีเพื่อนสนิทเล่นการพนันจะส่งผลให้มีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันในปัจจุบันสูงขึ้นถึงร้อยละ 11.52

ตารางที่ 12 ความน่าจะเป็นตามลักษณะบุคคลที่มีผลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบัน

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบัน		ความน่าจะเป็น (%)
ระดับการศึกษา	ประถม/ต่ำกว่า	-
	มัธยมต้น	-
	มัธยมปลาย	-
	อาชีวศึกษา	19.73%
	อุดมศึกษา	-
อาชีพ	ไม่ได้ทำงาน/เกษียณ	-
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	-
	นักเรียน/นักศึกษา	-
	เกษตรกร/ประมง	-17.34%
	รับจ้างทั่วไป	-15.86%
	ลูกจ้างเอกชน	-

ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบัน	ความน่าจะเป็น (%)	
ปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบัน	ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ	-
	อาชีพอิสระ	-14.02%
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	-
ถ้าการเล่นพนันทำให้รวยขึ้นเท่าตัว จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น	-
	เล่นเท่าเดิม	9.85%
	เล่นน้อยลง	-
	เลิกเล่น	-
ถ้าการเล่นพนันทำให้จนลง 50 % จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น	-
	เล่นเท่าเดิม	9.94%
	เล่นน้อยลง	11.97%
	เลิกเล่น	-
นอกจากเรื่องเงินการพนันสร้างความสุขให้เพียงใด	มากที่สุด	-
	มาก	23.17%
	ปานกลาง	14.43%
	น้อย	-
	น้อยที่สุด	-
คิดว่าติดการพนันหรือไม่	ติด	33.42%
	ไม่ติด	-
เพื่อนสนิทเล่นการพนันหรือไม่	เล่น	11.52%
	ไม่เล่น	-

หมายเหตุ: เครื่องหมาย - หมายถึงกรณีที่ถูกใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิง (Base Case) หรือไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการประมาณค่าแบบจำลองปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันเป็นรายประเภท

3.1 การพนันประเภทสลากกินแบ่งรัฐบาล

3.1.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ”

อายุ : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอายุที่เพิ่มขึ้นจะแสดงถึงโอกาสในการตัดสินใจซื้อสลากกินแบ่งฯ ที่เพิ่มขึ้น

ระดับการศึกษา : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อการเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อกำหนดให้การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นกรณีอ้างอิง นั้น

หมายความว่า ผู้ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีแนวโน้มที่จะตัดสินใจซื้อสลากกินแบ่งฯ มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่า

อาชีพ : เมื่อกำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขายเป็นกรณีอ้างอิง พบว่าผู้ที่มีอาชีพเป็นนักเรียนนักศึกษา เกษตรกร/ประมง และรับจ้างทั่วไปมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจซื้อสลากกินแบ่งฯต่ำกว่าผู้ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ในขณะที่ผู้ที่มีอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชน ลูกจ้างรัฐบาลรัฐวิสาหกิจมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจซื้อสลากกินแบ่งฯสูงกว่าผู้ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ส่วนผู้ที่ไม่ได้ทำงาน/เกษียณ เป็นพ่อบ้านแม่บ้าน หรือมีอาชีพอิสระมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจซื้อสลากกินแบ่งฯไม่แตกต่างไปจากผู้ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

ความถี่ในการเล่นการพนันต่อเดือน : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อกำหนดให้ผู้ เล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนเป็นกรณีอ้างอิง นั่นคือ ผู้ที่นานๆ ครั้งจะเล่นการพนัน หรือผู้ที่เล่นการพนัน 1-2 ครั้งต่อเดือน แนวโน้มที่จะตัดสินใจซื้อสลากกินแบ่งฯ มากกว่าผู้ที่เล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือน

เวลาที่ใช้เดินทางเพื่อไปเล่นการพนัน (นาทิต) : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยเวลาที่ใช้ในการเดินทางไปเล่นการพนันที่มากขึ้นแสดงถึงแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นในการตัดสินใจซื้อสลากกินแบ่งฯ

พฤติกรรมคาดการณ์ ถ้าหากว่าเล่นการพนันแล้วทำให้รวยขึ้นเท่าตัว: เมื่อกำหนดให้การตัดสินใจ “เลิกเล่น” เป็นกรณีอ้างอิง ผู้ที่คาดการณ์ว่า “จะเล่นมากขึ้น” จะเป็นผู้มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้เล่นสลากกินแบ่งฯ ต่ำกว่าผู้ที่คาดการณ์ว่า “จะเลิกเล่น” หรือหมายความว่า ผู้ที่เล่นสลากกินแบ่งฯมีแนวโน้มที่จะเป็น Risk Neutral หรือ Risk Averse มากกว่า Risk Lover ส่วนผู้ที่คาดการณ์ว่า “จะเล่นเท่าเดิม” หรือ “จะเล่นน้อยลง” มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจซื้อสลากกินแบ่งฯ ไม่แตกต่างไปจากผู้ ที่คาดการณ์ว่า “จะเลิกเล่น”

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นการพนัน : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นการพนันที่เพิ่มขึ้นจะแสดงถึงโอกาสในการตัดสินใจซื้อสลากกินแบ่งฯ ที่เพิ่มขึ้น

บิดามารดาเล่นการพนัน : เมื่อกำหนดให้กรณีที่ทั้งบิดาและมารดาไม่เล่นการพนันทั้งคู่เป็นกรณีอ้างอิง ผู้ที่มีมารดาเล่นการพนันมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจซื้อสลากกินแบ่งฯ สูงกว่าผู้มีบิดามารดาไม่พฤติกรรมการเล่นสลากกินแบ่งฯ แบบอื่นๆ

**ตารางที่ 13 ปัจจัยที่มีอิทธิพลและความน่าจะเป็นตามลักษณะบุคคลที่มีผลต่อการเล่น
การพนันประเภทสลากกินแบ่งฯ**

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภทสลากกินแบ่งฯ		ทิศทาง	ความ น่าจะเป็น
เพศ	ชาย	(0)	-
	หญิง	(b)	-
อายุปัจจุบัน		(+)	0.48%
สถานภาพสมรส	โสด	(0)	-
	สมรส	(0)	-
	หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	(b)	-
ระดับการศึกษา	ประถม/ต่ำกว่า	(-)	-12.86%
	มัธยมต้น	(-)	-18.87%
	มัธยมปลาย	(-)	-19.58%
	อาชีวศึกษา	(-)	-18.88%
	อุดมศึกษา	(b)	-
อาชีพ	ไม่ได้ทำงาน/เกษียณ	(0)	-
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	(0)	-
	นักเรียน/นักศึกษา	(-)	-22.72%
	เกษตรกร/ประมง	(-)	-16.74%
	รับจ้างทั่วไป	(-)	-7.79%
	ลูกจ้างเอกชน	(+)	8.86%
	ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ	(+)	10.80%
	อาชีพอิสระ	(0)	-
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	(b)	-
รายได้ต่อเดือน		(0)	-
เล่นการพนันครั้งแรกอายุ		(0)	-
การเล่นในปัจจุบัน -กี่ครั้ง/เดือน	นานๆ ครั้ง	(+)	23.66%
	1 ครั้ง	(+)	43.01%
	2 ครั้ง	(+)	43.31%
	มากกว่า 2 ครั้ง	(b)	-
ใช้เวลาในการเดินทางเพื่อไปเล่นพนันนานเท่าไร (นาที)		(+)	0.24%

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภทสลากกินแบ่งฯ		ทิศทาง	ความน่าจะเป็น
การเล่นพนัน ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นอย่างไร	เหมือนเดิม	(0)	-
	รวยขึ้น	(0)	-
	จนลง	(b)	-
ถ้าการเล่นพนัน ทำให้รวยขึ้นเท่าตัว จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น	(-)	-14.75%
	เล่นเท่าเดิม	(0)	-
	เล่นน้อยลง	(0)	-
	เลิกเล่น	(b)	-
ถ้าการเล่นพนัน ทำให้จนลง 50 % จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น	(0)	-
	เล่นเท่าเดิม	(0)	-
	เล่นน้อยลง	(0)	-
	เลิกเล่น	(b)	-
นอกจากเรื่องเงิน การพนันสร้างความสุขให้เพียงใด	มากที่สุด	(0)	-
	มาก	(0)	-
	ปานกลาง	(0)	-
	น้อย	(0)	-
	น้อยที่สุด	(b)	-
คิดว่าติดการพนันหรือไม่	ติด	(0)	-
	ไม่ติด	(b)	-
เคยถูกลงโทษจากการพนันหรือไม่	ไม่เคย	(0)	-
	เคย	(b)	-
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นพนัน		(+)	3.11%
บิดา-มารดา เล่นการพนันหรือไม่	เล่นทั้งคู่	(0)	-
	พ่อเล่น	(0)	-
	แม่เล่น	(+)	7.96%
	ไม่เล่นทั้งคู่	(b)	-
เพื่อนสนิท เล่นการพนันหรือไม่	เล่น	(0)	-
	ไม่เล่น	(b)	-

หมายเหตุ:

(b) : เกณฑ์อ้างอิง (Base Case) (0): ไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(+): มีอิทธิพลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง

(-): มีอิทธิพลทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง

เครื่องหมาย - หมายถึงกรณีที่ถูกใช้ เป็นเกณฑ์อ้างอิง (Base Case) หรือไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.1.2 ปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ”

เพศ : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไม่ว่าเพศหญิงหรือชายก็มีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” ไม่แตกต่างกัน

สถานภาพสมรส : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยความแตกต่างของสถานภาพสมรสไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ”

รายได้ต่อเดือน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยระดับรายได้ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ”

อายุที่เริ่มเล่นการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไม่ว่าจะเริ่มเล่นการพนันเมื่ออายุเท่าไร ก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” แต่อย่างไร

การเปลี่ยนแปลงในฐานะทางเศรษฐกิจ : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ไม่ว่าผู้ที่เล่นการพนันแล้วรู้สึกตัวตัวเอง รวยขึ้น จนลง หรือเหมือนเดิมต่างก็มีแนวโน้มที่ไม่แตกต่างกันในการตัดสินใจซื้อสลากกินแบ่งฯ

พฤติกรรมคาดการณ์ ถ้าหากว่าเล่นการพนันแล้วทำให้จนลง 50%: ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งหมายความว่าไม่มีความแตกต่างกันในการตัดสินใจซื้อสลากกินแบ่งฯ ระหว่างผู้ที่คาดการณ์ว่า “จะเล่นมากขึ้น” “จะเล่นน้อยลง” “จะเล่นเท่าเดิม” หรือ “จะเลิกเล่น”

ความสุขที่ได้รับจากการเล่นการพนัน (นอกเหนือจากเรื่องเงิน) : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งหมายความว่าไม่ว่าผู้ที่เล่นพนันจะรู้สึกว่า การพนันสร้างความสุขให้มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย หรือน้อยที่สุด ต่างก็ไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้การตัดสินใจซื้อสลากกินแบ่งฯ นั้น มีความแตกต่างกัน

ติดการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไม่ว่าผู้ที่คิดว่าตนเองติดพนัน หรือผู้ที่คิดว่าตนเองไม่ติดพนัน ต่างก็ไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้การตัดสินใจซื้อสลากกินแบ่งฯ นั้น มีความแตกต่างกัน

เคยถูกลงโทษจากการเล่นการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน ไม่ว่าจะเคยได้รับโทษจากการเล่นพนันหรือไม่ ก็ไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้การตัดสินใจซื้อสลากกินแบ่งฯ นั้น มีความแตกต่างกัน

เพื่อนสนิทเล่นการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิตินั้นคือ ไม่ว่าจะเพื่อนสนิทจะเล่นการพนันหรือไม่ ต่างก็ไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้การตัดสินใจซื้อสลากกินแบ่งฯ นั้น มีความแตกต่างกัน

3.1.3 ผลการคำนวณความน่าจะเป็นของบุคคลในการเป็นผู้เล่นสลากกินแบ่งรัฐบาล

อายุปัจจุบัน : ทุกๆ ระดับอายุที่เพิ่มขึ้น 1 ปี จะทำให้โอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” สูงขึ้นร้อยละ 0.48

ระดับการศึกษา : เมื่อใช้ผู้ที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นฐานการพิจารณา ผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถม/ต่ำกว่ามีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” ต่ำกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 12.86 ในขณะที่ผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมต้นมีโอกาสที่จะเล่นการพนัน ต่ำกว่าร้อยละ 18.87 ผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมปลายมีโอกาสที่จะเล่นการพนัน ต่ำกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 19.58 และผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับอาชีวศึกษามีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” ต่ำกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 18.88

อาชีพ : นักเรียน/นักศึกษามีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” ต่ำกว่าผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายร้อยละ 22.72 ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร/ประมงมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” ต่ำกว่าผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายร้อยละ 16.74 ผู้ที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” ต่ำกว่าผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายร้อยละ 7.79 ผู้ที่มีอาชีพลูกจ้างเอกชนมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” สูงกว่าผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายร้อยละ 8.86 ผู้ที่มีอาชีพลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” สูงกว่าผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายร้อยละ 10.80 ส่วนผู้ที่ไม่ได้ทำงาน/เกษียณ เป็นแม่บ้าน/พ่อบ้าน และผู้ที่มีอาชีพอิสระมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” ไม่แตกต่างไปจากผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

ความถี่ในการเล่นการพนันต่อเดือน : ผู้ที่เล่นพนันนานๆ ครั้งมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” สูงกว่าผู้ที่เล่นพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 23.66 ผู้ที่เล่น

พนัน 1 ครั้งต่อเดือนมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” สูงกว่าผู้ที่เล่นพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 43.01 ส่วนผู้ที่เล่นพนัน 2 ครั้งต่อเดือนมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” สูงกว่าผู้ที่เล่นพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 43.31

เวลาที่ใช้เดินทางเพื่อไปเล่นการพนัน (นาทิต) : ทุก 1 นาทีที่เพิ่มขึ้นจากการเดินทางไปเล่นการพนัน จะส่งผลให้โอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” สูงขึ้นร้อยละ 0.24

พฤติกรรมคาดการณ์ ถ้าหากว่าเล่นการพนันแล้วทำให้รวยขึ้นเท่าตัว : ผู้ที่คาดว่า จะเล่นการพนันมากขึ้นมีโอกาสที่จะซื้อสลากกินแบ่งต่ำกว่าผู้ที่คาดการณ์ในกรณีอื่นๆ ร้อยละ 14.75

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นการพนัน : ทุกๆ 1 คนที่เพิ่มขึ้นของสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นการพนันจะส่งผลให้โอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” สูงขึ้นร้อยละ 3.11

บิดามารดาเล่นการพนัน : การเล่นการพนันของมารดาจะส่งผลให้โอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” ของบุตรสูงกว่ากรณีที่ทั้งบิดาและมารดาไม่เล่นการพนันร้อยละ 7.96 ส่วนกรณีที่ทั้งบิดาและมารดาเล่นการพนัน หรือบิดาเพียงฝ่ายเดียวเล่นการพนันจะส่งผลให้บุตรมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ” ไม่แตกต่างไปจากผู้ทั้งบิดาและมารดาไม่เล่นการพนัน

3.2 การพนันประเภทหวยใต้ดิน

3.2.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน”

เพศ : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อการมีประสบการณ์ในการเล่นการพนันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อกำหนดให้เพศหญิงเป็นเกณฑ์อ้างอิง นั่นคือ ครัวเรือนไทยเพศชายมีแนวโน้มที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” ต่ำกว่าเพศหญิง

ระดับการศึกษา : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อกำหนดให้การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นกรณีอ้างอิง นั่นหมายความว่า ผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษามีแนวโน้มที่จะตัดสินใจซื้อหวยใต้ดินต่ำกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่า

อาชีพ : เมื่อกำหนดให้ผู้ที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขายเป็นกรณีอ้างอิง พบว่าผู้ที่ไม่ได้ทำงานหรือเกษียณ มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจซื้อหวยใต้ดินต่ำกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขาย ในขณะที่ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร/ประมง มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจซื้อหวยใต้ดินสูงกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ส่วนพ่อบ้านแม่บ้าน นักเรียนนักศึกษา รับจ้างทั่วไป

เป็นลูกจ้างเอกชน ลูกจ้างรัฐบาลรัฐวิสาหกิจ หรือมีอาชีพอิสระมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจซื้อหวยได้ ดินไม่แตกต่างกันไปจากผู้ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

อายุที่เริ่มเล่นการพนัน : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือผู้ที่เริ่มซื้อหวยใต้ดินครั้งแรกเมื่ออายุมาก มีแนวโน้มที่จะซื้อหวยใต้ดินน้อยกว่าผู้ที่เริ่มซื้อตั้งแต่อายุน้อย หรือในทางตรงข้าม การที่ผู้เล่นหวยใต้ดินเริ่มเล่นตั้งแต่อายุน้อยนั้นทำให้เค้ามีโอกาสที่จะยังเป็นผู้เล่นในปัจจุบันมากขึ้น

ความถี่ในการเล่นการพนันต่อเดือน : เมื่อกำหนดให้ผู้ที่เล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนเป็นกรณีอ้างอิง ผู้ที่เล่นการพนัน 1-2 ครั้งต่อเดือน มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจซื้อหวยใต้ดินมากกว่าผู้ที่เล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนส่วนผู้ที่นานๆ ครั้งจะเล่นการพนัน มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจซื้อหวยใต้ดินไม่ต่างไปจากผู้ที่จะเล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือน

เวลาที่ใช้เดินทางเพื่อไปเล่นการพนัน (นาทิต) : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยเวลาที่ใช้ในการเดินทางไปเล่นการพนันที่มากขึ้นแสดงถึงแนวโน้มที่ลดลงในการตัดสินใจซื้อหวยใต้ดิน

การเปลี่ยนแปลงในฐานะทางเศรษฐกิจ : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อกำหนดให้กรณีที่ผู้เล่นการพนันแล้วรู้สึก ว่าตัวเองจนลงเป็นกรณีอ้างอิง นั่นคือ ผู้ที่เล่นการพนันแล้วรู้สึกว่าตัวเอง รวยขึ้น หรือรู้สึก เหมือนเดิมต่างก็มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้เล่นหวยใต้ดินต่ำกว่าผู้ที่เล่นการพนันแล้วรู้สึกว่าตัวเองจนลง

พฤติกรรมคาดการณ์ ถ้าหากว่าเล่นการพนันแล้วทำให้จนลง 50%: เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อกำหนดให้ผู้ที่คาดการณ์ว่า “จะเลิกเล่น” เป็นกรณีอ้างอิง นั่นคือ ผู้ที่คาดการณ์ว่า “จะเล่นมากขึ้น” “จะเล่นน้อยลง” หรือ “จะเล่นเท่าเดิม” มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้เล่นหวยใต้ดินต่ำกว่าผู้ที่คาดการณ์ว่า “จะเลิกเล่น”

ความสุขที่ได้รับจากการเล่นการพนัน (นอกเหนือจากเรื่องเงิน) : เมื่อกำหนดให้กรณีที่ผู้เล่นพนันจะรู้สึกว่า การพนันสร้างความสุขให้ “น้อยที่สุด” เป็นกรณีอ้างอิง ผู้เล่นพนันที่รู้สึกว่าได้รับความสุข “น้อย” มีแนวโน้มที่จะซื้อหวยใต้ดินต่ำกว่าผู้เล่นพนันที่รู้สึกว่าได้รับความสุข “น้อยที่สุด” ส่วนผู้เล่นพนันที่ได้รับความสุข “มากที่สุด” “มาก” หรือ “ปานกลาง” มีแนวโน้มที่จะซื้อหวยใต้ดินไม่ต่างไปจากผู้เล่นพนันที่รู้สึกว่าได้รับความสุข “น้อยที่สุด”

เคยถูกลงโทษจากการเล่นการพนัน : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยผู้ที่ไม่เคยได้รับโทษมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้เล่นหวยใต้ดินต่ำกว่าผู้ที่เคยได้รับโทษ

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นการพนัน : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นการพนันที่เพิ่มขึ้นจะแสดงถึงโอกาสในการเป็นผู้เล่นหวยใต้ดินที่เพิ่มขึ้น

เพื่อนสนิทเล่นการพนัน : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อกำหนดให้กรณีที่เพื่อนสนิทไม่เล่นการพนันเป็นกรณีอ้างอิง นั่นคือ การที่เพื่อนสนิทเล่นการพนันมีอิทธิพลต่อการเป็นผู้เล่นหวยใต้ดินที่ลดลง ทั้งนี้บุคคลดังกล่าวอาจหันเล่นการพนันประเภทอื่นแทน

3.2.2 ปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน”

อายุ : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับอายุที่แตกต่างกันไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” ของครัวเรือนไทย

สถานภาพสมรส : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยความแตกต่างของสถานภาพสมรสไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” ของครัวเรือนไทย

รายได้ต่อเดือน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยความแตกต่างของระดับรายได้ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” แต่อย่างไร

พฤติกรรมคาดการณ์ ถ้าหากว่าเล่นการพนันแล้วทำให้รวยขึ้นเท่าตัว : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิตินั่นหมายความว่าไม่ว่าผู้ที่คาดการณ์ว่า “จะเล่นมากขึ้น” “จะเล่นน้อยลง” “จะเล่นเท่าเดิม” หรือ “จะเลิกเล่น” ต่างก็มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้เล่นหวยใต้ดินไม่แตกต่างกัน

ติดการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไม่ว่าจะเป็นผู้ที่คิดว่าตนเองติดพนันหรือผู้ที่คิดว่าตนเองไม่ได้ติดพนัน ต่างก็ไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้การเป็นผู้เล่นหวยใต้ดินนั้นมีความแตกต่างกัน

บิดามารดาเล่นการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิตินั่นคือการเล่นหรือไม่เล่นการพนันของบิดามารดาไม่มีอิทธิพลต่อการเป็นผู้เล่นหวยใต้ดินของบุตร

**ตารางที่ 14 ปัจจัยที่มีอิทธิพลและความน่าจะเป็นตามลักษณะบุคคลที่มีผลต่อการเล่น
การพนันประเภทหวยใต้ดิน**

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภทหวยใต้ดิน		ทิศทาง	ความน่าจะเป็น
เพศ	ชาย	(-)	-10.76%
	หญิง	(b)	-
อายุปัจจุบัน		(0)	-
สถานภาพสมรส	โสด	(0)	-
	สมรส	(0)	-
	หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	(b)	-
ระดับการศึกษา	ประถม/ต่ำกว่า	(+)	26.13%
	มัธยมต้น	(+)	21.57%
	มัธยมปลาย	(+)	24.87%
	อาชีวศึกษา	(+)	16.45%
	อุดมศึกษา	(b)	-
อาชีพ	ไม่ได้ทำงาน/เกษียณ	(-)	-10.38%
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	(0)	-
	นักเรียน/นักศึกษา	(0)	-
	เกษตรกร/ประมง	(+)	22.02%
	รับจ้างทั่วไป	(0)	-
	ลูกจ้างเอกชน	(0)	-
	ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ	(0)	-
	อาชีพอิสระ	(0)	-
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	(b)	-
รายได้ต่อเดือน		(0)	-
เล่นการพนันครั้งแรกอายุ		(-)	-0.38%
การเล่นในปัจจุบัน - ก็ครั้ง/เดือน	นานๆ ครั้ง	(0)	-
	1 ครั้ง	(+)	23.68%
	2 ครั้ง	(+)	35.02%
	มากกว่า 2 ครั้ง	(b)	-

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภทหวยใต้ดิน		ทิศทาง	ความน่าจะเป็น
ใช้เวลาในการเดินทางเพื่อไปเล่นพนันนานเท่าไร (นาที)		(-)	-0.19%
การเล่นพนัน ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นอย่างไร	เหมือนเดิม	(-)	-17.31%
	รวยขึ้น	(-)	-17.16%
	จนลง	(b)	-
ถ้าการเล่นพนัน ทำให้รวยขึ้นเท่าตัว จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น	(0)	-
	เล่นเท่าเดิม	(0)	-
	เล่นน้อยลง	(0)	-
	เลิกเล่น	(b)	-
ถ้าการเล่นพนัน ทำให้จนลง 50 % จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น	(-)	-27.08%
	เล่นเท่าเดิม	(-)	-8.15%
	เล่นน้อยลง	(-)	-6.69%
	เลิกเล่น	(b)	-
นอกจากเรื่องเงิน การพนันสร้างความสุขให้เพียงใด	มากที่สุด	(0)	-
	มาก	(0)	-
	ปานกลาง	(0)	-
	น้อย	(-)	-11.28%
	น้อยที่สุด	(b)	-
คิดว่าติดการพนันหรือไม่	ติด	(0)	-
	ไม่ติด	(b)	-
เคยถูกลงโทษจากการพนันหรือไม่	ไม่เคย	(-)	-14.47%
	เคย	(b)	-
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นพนัน		(+)	2.96%
บิดา-มารดา เล่นการพนันหรือไม่	เล่นทั้งคู่	(0)	-
	พ่อเล่น	(0)	-
	แม่เล่น	(0)	-
	ไม่เล่นทั้งคู่	(b)	-
เพื่อนสนิท เล่นการพนันหรือไม่	เล่น	(-)	-8.49%
	ไม่เล่น	(b)	-

หมายเหตุ:

(b) : เกณฑ์อ้างอิง (Base Case) (0): ไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(+): มีอิทธิพลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง

(-): มีอิทธิพลทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง

เครื่องหมาย - หมายถึงกรณีที่ถูกใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิง (Base Case) หรือไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2.3 ผลการคำนวณความน่าจะเป็นของบุคคลในการเป็นผู้เล่นหวยใต้ดิน

เพศ : เพศชายมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” ต่ำกว่าเพศหญิงร้อยละ 10.76

ระดับการศึกษา : ผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถม/ต่ำกว่ามีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” สูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 26.13 ผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมต้นมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” สูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 21.57 ผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมปลายมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” สูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 24.87 ผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับอาชีวศึกษามีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” สูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 16.45

อาชีพ : ผู้ที่ไม่ได้ทำงาน/เกษียณมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” ต่ำกว่าผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายร้อยละ 10.38 ส่วนผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร/ประมงมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” สูงกว่าผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายร้อยละ 22.02 ส่วนผู้ที่มีอาชีพเป็นแม่บ้าน/พ่อบ้าน เป็นนักเรียน/นักศึกษา รับจ้างทั่วไป ลูกจ้างเอกชนลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ และมีอาชีพอิสระมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” ไม่แตกต่างไปจากผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

อายุที่เริ่มเล่นการพนัน : ทุกๆ 1 ปีของระดับอายุที่เริ่มเล่นการพนันที่เพิ่มขึ้น จะทำให้อีกโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” ต่ำลงร้อยละ 0.38

ความถี่ในการเล่นการพนันต่อเดือน : ผู้ที่เล่นพนัน 1 ครั้งต่อเดือนมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” สูงกว่าผู้ที่เล่นพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนร้อยละ 23.68 ผู้ที่เล่นพนัน 2 ครั้งต่อเดือนมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” สูงกว่าผู้ที่เล่นพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนร้อยละ 35.02 ส่วนผู้ที่เล่นการพนันนานๆ ครั้งต่อเดือนมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” ไม่แตกต่างไปจากผู้ที่เล่นพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือน

เวลาที่ใช้เดินทางเพื่อไปเล่นการพนัน (นาทิจ) : ทุก 1 นาทีที่เพิ่มขึ้นจากการเดินทางไปเล่นการพนัน จะส่งผลให้อีกโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” ต่ำลงร้อยละ 0.19

การเปลี่ยนแปลงในฐานะทางเศรษฐกิจ : ผู้ที่รู้สึกว่าการพนันแล้วฐานะทางเศรษฐกิจเหมือนเดิม มีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน” ต่ำกว่าผู้ที่รู้สึกว่าผู้

รู้สึกว่าการพนันแล้วจนวนลงร้อยละ 17.31 ในขณะที่ผู้ที่รู้สึกว่าการพนันแล้วรวยขึ้นมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันประเภท “ห่วยไต่ดิน” ต่ำกว่าผู้ที่รู้สึกว่าการพนันแล้วจนวนลงร้อยละ 17.16

พฤติกรรมคาดการณ์ ถ้าหากว่าเล่นการพนันแล้วทำให้จนวนลง 50% : ผู้ที่คาดว่าจะเล่นการพนันมากขึ้นมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันประเภท “ห่วยไต่ดิน” ต่ำกว่าผู้ที่มีคาดว่าจะเลิกเล่นร้อยละ 27.08 ผู้ที่คาดว่าจะเล่นการพนันเท่าเดิมมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันประเภท “ห่วยไต่ดิน” ต่ำกว่าผู้ที่มีคาดว่าจะเลิกเล่นร้อยละ 8.15 ส่วนผู้ที่คาดว่าจะเล่นการพนันน้อยลงมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันประเภท “ห่วยไต่ดิน” ต่ำกว่าผู้ที่มีคาดว่าจะเลิกเล่นร้อยละ 6.69

ความสุขที่ได้รับจากการเล่นการพนัน (นอกเหนือจากเรื่องเงิน) : ผู้ที่ได้รับความสุขจากการเล่นพนัน “น้อย” มีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันประเภท “ห่วยไต่ดิน” ต่ำกว่าผู้ที่ได้รับความสุขจากการเล่นพนัน “มากที่สุด” “มาก” “ปานกลาง” และ “น้อยที่สุด” อยู่ร้อยละ 11.28

เคยถูกลงโทษจากการเล่นการพนัน : ผู้ที่ไม่เคยได้รับโทษมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันประเภท “ห่วยไต่ดิน” ต่ำกว่าผู้ที่เคยได้รับโทษร้อยละ 14.47

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นการพนัน : ทุกๆ 1 คนที่เพิ่มขึ้นของสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นการพนันจะส่งผลให้โอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “ห่วยไต่ดิน” สูงขึ้นร้อยละ 2.96

เพื่อนสนิทเล่นการพนัน : หากมีเพื่อนสนิทเล่นการพนันจะส่งผลให้โอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “ห่วยไต่ดิน” ต่ำลงร้อยละ 8.49

3.3 การพนันประเภทห่วยทุกชนิด

3.3.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “ห่วยทุกชนิด”

เพศ : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อการเล่นการพนันประเภท “ห่วยทุกชนิด” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกับห่วยไต่ดิน นั่นคือ ครัวเรือนไทยเพศชายมีแนวโน้มที่จะเล่นการพนันประเภท “ห่วยทุกชนิด” ต่ำกว่าเพศหญิง

ระดับการศึกษา : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการเล่นการพนันประเภท “ห่วยทุกชนิด” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกับห่วยไต่ดิน นั่นคือ เมื่อกำหนดให้การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นกรณีอ้างอิง ผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษามีแนวโน้มที่จะเป็นผู้เล่นห่วยไต่ดินต่ำกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่า

อาชีพ : มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “ห่วยทุกชนิด” ในลักษณะเดียวกันกับ “ห่วยไต่ดิน” นั่นคือ เมื่อกำหนดให้ผู้ที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขายเป็นกรณีอ้างอิง พบว่า

ผู้ที่ไม่ได้ทำงาน/เกษียณ มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้เล่นหอยทุกชนิดต่ำกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ในขณะที่ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร/ประมง มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้เล่นหอยทุกชนิดสูงกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ส่วนพ่อบ้านแม่บ้าน นักเรียนนักศึกษา ว่างงาน เป็นลูกจ้างเอกชน ลูกจ้างรัฐบาลรัฐวิสาหกิจ หรือมีอาชีพอิสระมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้เล่นหอยทุกชนิดไม่แตกต่างไปจากผู้ที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

อายุที่เริ่มเล่นการพนัน : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อการเล่นการพนันประเภท “หอยทุกชนิด” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกับหอยใต้ดินนั่นคือ ผู้ที่เริ่มซื้อหอยครั้งแรกเมื่ออายุน้อย มีแนวโน้มที่จะซื้อหอยน้อยกว่าผู้ที่เริ่มซื้อตั้งแต่อายุยังน้อย

ความถี่ในการเล่นการพนันต่อเดือน : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการเล่นการพนันประเภท “หอยทุกชนิด” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อกำหนดให้ผู้ que เล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนเป็นกรณีอ้างอิง นั่นคือ ทั้งผู้ที่นานๆ ครั้งจะเล่นการพนัน และผู้ที่เล่นการพนัน 1-2 ครั้งต่อเดือน มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้เล่นหอยทุกชนิดมากกว่าผู้ที่เล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือน

เวลาที่ใช้เดินทางเพื่อไปเล่นการพนัน (นาทีก่อน) : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อการเล่นการพนันประเภท “หอยทุกชนิด” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกับหอยใต้ดินโดยเวลาที่ใช้ในการเดินทางไปเล่นการพนันที่มากขึ้นแสดงถึงแนวโน้มในการซื้อหอยที่ลดลง

การเปลี่ยนแปลงในสถานะทางเศรษฐกิจ : เมื่อกำหนดให้กรณีของผู้เล่นการพนันแล้วรู้สึกว่าจะตัวเองจนลงเป็นกรณีอ้างอิง พบว่าผู้ที่เล่นการพนันแล้วรู้สึกว่าตัวเองมีฐานะทางเศรษฐกิจเหมือนเดิมมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้เล่นหอยทุกประเภทลดลง ส่วนกรณีของผู้เล่นการพนันแล้วรู้สึกว่าตัวเองรวยขึ้นมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้เล่นหอยทุกชนิดไม่ต่างไปจากผู้ที่เล่นการพนันแล้วรู้สึกว่าตัวเองจนลง

พฤติกรรมคาดการณ์ ถ้าหากว่าเล่นการพนันแล้วทำให้เงินลง 50%: เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อการเล่นการพนันประเภท “หอยทุกชนิด” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกับหอยใต้ดินเมื่อกำหนดให้ผู้ que คาดการณ์ว่า “จะเลิกเล่น” เป็นกรณีอ้างอิง นั่นคือ ผู้ที่คาดการณ์ว่า “จะเล่นมากขึ้น” “จะเล่นน้อยลง” หรือ “จะเล่นเท่าเดิม” มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้เล่นหอยทุกชนิดต่ำกว่าผู้ที่คาดการณ์ว่า “จะเลิกเล่น”

เคยถูกลงโทษจากการเล่นการพนัน : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อการเล่นการพนันประเภท “หอยทุกชนิด” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกับหอยใต้ดิน นั่นคือผู้ที่ไม่เคยได้รับโทษมีแนวโน้มที่จะซื้อหอยทุกชนิดต่ำกว่าผู้ที่เคยได้รับโทษ

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นการพนัน : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการเล่นการพนันประเภท “หอยทุกชนิด” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นการพนันที่เพิ่มขึ้นจะแสดงถึงโอกาสในการเป็นผู้เล่นหอยทุกชนิดที่เพิ่มขึ้น

เพื่อนสนิทเล่นการพนัน : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกับหวยใต้ดิน เมื่อกำหนดให้กรณีที่เพื่อนสนิทไม่เล่นการพนันเป็นกรณีอ้างอิง นั่นคือ การที่เพื่อนสนิทเล่นการพนันมีอิทธิพลต่อการเป็นผู้เล่นหวยที่ลดลง

3.3.2 ปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด”

อายุ : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกับหวยใต้ดิน ความแตกต่างของอายุไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” ของครัวเรือนไทย

สถานภาพสมรส : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกับหวยใต้ดิน โดยความแตกต่างของสถานภาพสมรสไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” ของครัวเรือนไทย

รายได้ต่อเดือน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกับหวยใต้ดิน โดยความแตกต่างของระดับรายได้ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” ของครัวเรือนไทย

พฤติกรรมคาดการณ์ ถ้าหากว่าเล่นการพนันแล้วทำให้รวยขึ้นเท่าตัว : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกับหวยใต้ดิน นั่นหมายความว่า ไม่ว่าผู้ที่คาดการณ์ว่า “จะเล่นมากขึ้น” “จะเล่นน้อยลง” “จะเล่นเท่าเดิม” หรือ “จะเลิกเล่น” ต่างก็มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้เล่นหวยทุกชนิดไม่แตกต่างกัน

ความสุขที่ได้รับจากการเล่นการพนัน (นอกเหนือจากเรื่องเงิน) : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกับหวยใต้ดิน นั่นคือ ไม่ว่าผู้ที่รู้สึกว่าการพนันสร้างความสุขให้ “มากที่สุด” “มาก” “ปานกลาง” “น้อย” หรือ “น้อยที่สุด” มีแนวโน้มที่จะซื้อหวยทุกชนิดไม่ต่างกัน

ติดการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกับหวยใต้ดิน ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่คิดว่าตนเองติดพนันหรือผู้ที่คิดว่าตนเองไม่ได้ติดพนัน ต่างก็ไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้การเป็นผู้เล่นหวยทุกชนิดนั้นมีความแตกต่างกัน

บิดามารดาเล่นการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกับหวยใต้ดิน นั่นคือ การเล่นหรือไม่เล่นการพนันของบิดามารดาไม่มีอิทธิพลต่อการเป็นผู้เล่น “หวยทุกชนิด” ของบุตร

**ตารางที่ 15 ปัจจัยที่มีอิทธิพลและความน่าจะเป็นตามลักษณะบุคคลที่มีผลต่อการเล่น
การพนันประเภทหวยทุกชนิด**

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภทหวยทุกชนิด		ทิศทาง	ความ น่าจะเป็น
เพศ	ชาย	(-)	-10.64%
	หญิง	(b)	-
อายุปัจจุบัน		(0)	-
สถานภาพสมรส	โสด	(0)	-
	สมรส	(0)	-
	หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	(b)	-
ระดับการศึกษา	ประถม/ต่ำกว่า	(+)	25.51%
	มัธยมต้น	(+)	20.96%
	มัธยมปลาย	(+)	24.10%
	อาชีวศึกษา	(+)	15.88%
	อุดมศึกษา	(b)	-
อาชีพ	ไม่ได้ทำงาน/เกษียณ	(-)	-9.25%
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	(0)	-
	นักเรียน/นักศึกษา	(0)	-
	เกษตรกร/ประมง	(+)	22.12%
	รับจ้างทั่วไป	(0)	-
	ลูกจ้างเอกชน	(0)	-
	ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ	(0)	-
	อาชีพอิสระ	(0)	-
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	(b)	-
รายได้ต่อเดือน		(0)	-
เล่นการพนันครั้งแรกอายุ		(-)	-0.39%
การเล่นในปัจจุบัน -กี่ครั้ง/เดือน	นานๆ ครั้ง	(+)	13.72%
	1 ครั้ง	(+)	23.20%
	2 ครั้ง	(+)	34.49%
	มากกว่า 2 ครั้ง	(b)	-
ใช้เวลาในการเดินทางเพื่อไปเล่นพนันนานเท่าไร (นาที)		(-)	-0.19%
การเล่นพนัน ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นอย่างไร	เหมือนเดิม	(-)	-17.50%
	ดีขึ้น	(0)	-

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภทหวยทุกชนิด		ทิศทาง	ความน่าจะเป็น
	จมนลง	(b)	-
ถ้าการเล่นพนัน ทำให้รวยขึ้นเท่าตัว จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น	(0)	-
	เล่นเท่าเดิม	(0)	-
	เล่นน้อยลง	(0)	-
	เลิกเล่น	(b)	-
ถ้าการเล่นพนัน ทำให้จมนลง 50 % จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น	(-)	-23.35%
	เล่นเท่าเดิม	(-)	-7.39%
	เล่นน้อยลง	(-)	-6.87%
	เลิกเล่น	(b)	-
นอกจากเรื่องเงิน การพนันสร้างความสุขให้เพียงใด	มากที่สุด	(0)	-
	มาก	(0)	-
	ปานกลาง	(0)	-
	น้อย	(0)	-
	น้อยที่สุด	(b)	-
คิดว่าติดการพนันหรือไม่	ติด	(0)	-
	ไม่ติด	(b)	-
เคยถูกลงโทษจากการพนันหรือไม่	ไม่เคย	(-)	-13.85%
	เคย	(b)	-
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นพนัน		(+)	3.08%
บิดา-มารดา เล่นการพนันหรือไม่	เล่นทั้งคู่	(0)	-
	พ่อเล่น	(0)	-
	แม่เล่น	(0)	-
	ไม่เล่นทั้งคู่	(b)	-
เพื่อนสนิท เล่นการพนันหรือไม่	เล่น	(-)	-8.10%
	ไม่เล่น	(b)	-

หมายเหตุ:

(b) : เกณฑ์อ้างอิง (Base Case) (0): ไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(+): มีอิทธิพลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง

(-): มีอิทธิพลทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง

เครื่องหมาย - หมายถึงกรณีที่ถูกใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิง (Base Case) หรือไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3.3 ผลการคำนวณความน่าจะเป็นของบุคคลในการเป็นผู้เล่นหวยทุกชนิด

เพศ : เพศชายมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” ต่ำกว่าเพศหญิงร้อยละ 10.46

ระดับการศึกษา : ผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถม/ต่ำกว่ามีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” สูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 25.51 ผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมต้นมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” สูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 20.96 ผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมปลายมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” สูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 24.10 ผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับอาชีวศึกษามีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” สูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 15.88

อาชีพ : ผู้ที่ไม่ได้ทำงาน/เกษียณมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” ต่ำกว่าผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายร้อยละ 9.25 ส่วนผู้มีอาชีพเกษตรกร/ประมงมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” สูงกว่าผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายร้อยละ 22.12 ส่วนผู้มีอาชีพเป็นแม่บ้าน/พ่อบ้าน เป็นนักเรียน/นักศึกษา รับจ้างทั่วไป ลูกจ้างเอกชนลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ และมีอาชีพอิสระมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” ไม่แตกต่างไปจากผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

อายุที่เริ่มเล่นการพนัน : ทุกๆ 1 ปีของระดับอายุที่เริ่มเล่นการพนันที่เพิ่มขึ้น จะทำให้โอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” ต่ำลงร้อยละ 0.39

ความถี่ในการเล่นการพนันต่อเดือน : ผู้ที่เล่นพนันนานๆ ครั้งต่อเดือน มีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” สูงกว่าผู้ที่เล่นพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนร้อยละ 13.72 ผู้ที่เล่นพนัน 1 ครั้งต่อเดือนมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” สูงกว่าผู้ที่เล่นพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนร้อยละ 23.20 ส่วนผู้ที่เล่นพนัน 2 ครั้งต่อเดือนมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” สูงกว่าผู้ที่เล่นพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนร้อยละ 34.49

เวลาที่ใช้เดินทางเพื่อไปเล่นการพนัน (นาที) : ทุก 1 นาทีที่เพิ่มขึ้นจากการเดินทางไปเล่นการพนัน จะส่งผลให้โอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” ต่ำลงร้อยละ 0.19

การเปลี่ยนแปลงในฐานะทางเศรษฐกิจ : ผู้ที่รู้สึกว่าการพนันแล้วฐานะทางเศรษฐกิจเหมือนเดิม มีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” ต่ำกว่าผู้ที่รู้สึกว่ารู้สึกว่าการพนันแล้วรวยขึ้นและจนลงร้อยละ 17.50

พฤติกรรมคาดการณ์ ถ้าหากว่าเล่นการพนันแล้วทำให้จบนลง 50% : ผู้ที่คาดว่าจะเล่นการพนันมากขึ้นมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด” ต่ำกว่าผู้ที่มีคาดว่าจะ

เด็กเล่นร้อยละ 23.35 ผู้ที่คาดว่าจะเล่นการพนันเท่าเดิมมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันประเภท “ห่วยทุกชนิด” ต่ำกว่าผู้ที่มีคาดว่าจะเล่นร้อยละ 7.39 ส่วนผู้ที่มีคาดว่าจะเล่นการพนันน้อยลงมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันประเภท “ห่วยทุกชนิด” ต่ำกว่าผู้ที่มีคาดว่าจะเล่นร้อยละ 6.87

เคยถูกลงโทษจากการเล่นการพนัน : ผู้ที่ไม่เคยได้รับโทษมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันประเภท “ห่วยทุกชนิด” ต่ำกว่าผู้ที่เคยได้รับโทษร้อยละ 14.85

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นการพนัน : ทุกๆ 1 คนที่เพิ่มขึ้นของสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นการพนันจะส่งผลให้โอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “ห่วยทุกชนิด” สูงขึ้นร้อยละ 3.08

เพื่อนสนิทเล่นการพนัน : หากมีเพื่อนสนิทเล่นการพนันจะส่งผลให้โอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “ห่วยทุกชนิด” ต่ำลงร้อยละ 8.10

3.4 การพนันประเภทฟุตบอล

3.4.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “พนันฟุตบอล”

เพศ : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการเล่น “พนันฟุตบอล” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครัวเรือนไทยเพศชายมีแนวโน้มที่จะเล่นพนันฟุตบอลสูงกว่าเพศหญิง

อายุ : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อการเล่น “พนันฟุตบอล” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอายุที่เพิ่มขึ้นจะแสดงถึงโอกาสในการตัดสินใจเล่น “พนันฟุตบอล” ที่ลดลง

ระดับการศึกษา : เมื่อกำหนดให้ผู้ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นกรณีอ้างอิง พบว่าผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีแนวโน้มที่จะเล่นพนันฟุตบอลต่ำกว่าผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา ส่วนผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมปลายและอาชีวศึกษามีแนวโน้มที่จะเล่นพนันฟุตบอลไม่ต่างไปจากผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา

อาชีพ : เมื่อกำหนดให้ผู้ที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายเป็นกรณีอ้างอิง พบว่าผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร/ประมง มีแนวโน้มที่จะเล่นพนันฟุตบอลต่ำกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ส่วนผู้ประกอบอาชีพอื่นๆ มีแนวโน้มที่จะเล่นพนันฟุตบอลไม่แตกต่างไปจากผู้ที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

อายุที่เริ่มเล่นการพนัน : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อการเล่น “พนันฟุตบอล” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ผู้ที่เริ่มเล่นพนันฟุตบอลครั้งแรกเมื่ออายุน้อยมากมีแนวโน้มที่จะเล่นพนันฟุตบอลน้อยกว่าผู้ที่เริ่มเล่นตั้งแต่อายุยังน้อย

ความถี่ในการเล่นการพนันต่อเดือน : เมื่อกำหนดให้ผู้ที่เล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนเป็นกรณีอ้างอิง ผู้ที่เล่นการพนัน 1-2 ครั้งต่อเดือน มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเล่น “พนัน

ฟุตบอล” น้อยกว่าผู้ที่เล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนส่วนผู้ที่นานๆ ครั้งจะเล่นการพนัน มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเล่น “พนันฟุตบอล” ไม่ต่างไปจากผู้ที่ไม่เล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือน

การเปลี่ยนแปลงในสถานะทางเศรษฐกิจ : เมื่อกำหนดให้กรณีของผู้เล่นการพนันแล้วรู้สึก ว่าตัวเองจนลงเป็นกรณีอ้างอิง พบว่าผู้ที่เล่นการพนันแล้วรู้สึกว่าตัวเองมีฐานะทางเศรษฐกิจ เหมือนเดิมมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเล่น “พนันฟุตบอล” ลดลง ส่วนกรณีของผู้เล่นการพนันแล้วรู้สึกว่าตัวเองรวยขึ้นมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเล่น “พนันฟุตบอล” ไม่ต่างไปจากผู้ที่ไม่เล่นการพนันแล้วรู้สึกว่าตัวเองจนลง

เพื่อนสนิทเล่นการพนัน : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการเล่น “พนันฟุตบอล” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครัวเรือนไทยมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเล่น “พนันฟุตบอล” ตามเพื่อนสนิท

3.4.2 ปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “พนันฟุตบอล”

สถานภาพสมรส : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่น “พนันฟุตบอล” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โดยความแตกต่างของสถานภาพสมรสไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นพนันฟุตบอลของครัวเรือนไทย

รายได้ต่อเดือน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่น “พนันฟุตบอล” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยความแตกต่างของระดับรายได้ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นพนันฟุตบอลของครัวเรือนไทย

เวลาที่ใช้เดินทางเพื่อไปเล่นการพนัน (นาที) : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่น “พนันฟุตบอล” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไม่ว่าการเดินทางไปเล่นพนันฟุตบอลจะใช้เวลาามากหรือน้อย ก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นพนันฟุตบอลของครัวเรือนไทย

พฤติกรรมคาดการณ์ ถ้าหากว่าเล่นการพนันแล้วทำให้รวยขึ้นเท่าตัว : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่น “พนันฟุตบอล” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไม่ว่าเล่นพนันฟุตบอลแล้วจะรวยขึ้นแค่ไหน ก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจเล่นพนันฟุตบอลของครัวเรือนไทย

พฤติกรรมคาดการณ์ ถ้าหากว่าเล่นการพนันแล้วทำให้จนลง 50% : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่น “พนันฟุตบอล” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไม่ว่าเล่นพนันฟุตบอลแล้วจะจนลงแค่ไหน ก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจเล่นพนันฟุตบอลของครัวเรือนไทย

ความสุขที่ได้รับจากการเล่นการพนัน (นอกเหนือจากเรื่องเงิน) : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่น “พนันฟุตบอล” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติการเล่นพนันฟุตบอลไม่ได้ขึ้นอยู่กับการมีความสุขที่ได้รับจากการเล่นพนันฟุตบอล

การติดการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่น “พนันฟุตบอล” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไม่ว่าผู้เล่นจะติดพนันหรือไม่ ก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นพนันฟุตบอลของครัวเรือนไทย

เคยถูกลงโทษจากการเล่นการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่น “พนันฟุตบอล” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติบทลงโทษไม่มีผลต่อการเล่นพนันฟุตบอล

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่น “พนันฟุตบอล” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไม่ว่าสมาชิกในครอบครัวจะเล่นการพนันหรือไม่ ก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นพนันฟุตบอลของครัวเรือนไทย

บิดามารดาเล่นการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่น “พนันฟุตบอล” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ การเล่นหรือไม่เล่นการพนันของบิดามารดาไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นพนันฟุตบอลของบุตร

ตารางที่ 16 ปัจจัยที่มีอิทธิพลและความน่าจะเป็นตามลักษณะบุคคลที่มีผลต่อการเล่นการพนันประเภทฟุตบอล

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นพนันฟุตบอล		ทิศทาง	ความน่าจะเป็น
เพศ	ชาย	(+)	39.86%
	หญิง	(b)	-
อายุปัจจุบัน		(-)	-1.03%
สถานภาพสมรส	โสด	(0)	-
	สมรส	(0)	-
	หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	(b)	-
ระดับการศึกษา	ประถม/ต่ำกว่า	(-)	-29.02%
	มัธยมต้น	(-)	-18.05%
	มัธยมปลาย	(0)	-
	อาชีวศึกษา	(0)	-
	อุดมศึกษา	(b)	-
อาชีพ	ไม่ได้ทำงาน/เกษียณ	(0)	-
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	(0)	-
	นักเรียน/นักศึกษา	(0)	-
	เกษตรกร/ประมง	(-)	-32.05%
	รับจ้างทั่วไป	(0)	-
	ลูกจ้างเอกชน	(0)	-

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นพนันฟุตบอล		ทิศทาง	ความน่าจะเป็น
	ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ	(0)	-
	อาชีพอิสระ	(0)	-
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	(b)	-
รายได้ต่อเดือน		(0)	-
เล่นการพนันครั้งแรกอายุ		(-)	-1.15%
การเล่นในปัจจุบัน -กี่ครั้ง/เดือน	นานๆ ครั้ง	(0)	-
	1 ครั้ง	(-)	-43.35%
	2 ครั้ง	(-)	-43.46%
	มากกว่า 2 ครั้ง	(b)	-
ใช้เวลาในการเดินทางเพื่อไปเล่นพนันนานเท่าไร (นาที)		(0)	-
การเล่นพนัน ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นอย่างไร	เหมือนเดิม	(-)	-21.30%
	รวยขึ้น	(0)	-
	จนลง	(b)	-
ถ้าการเล่นพนัน ทำให้รวยขึ้นเท่าตัว จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น	(0)	-
	เล่นเท่าเดิม	(0)	-
	เล่นน้อยลง	(0)	-
	เลิกเล่น	(b)	-
ถ้าการเล่นพนัน ทำให้จนลง 50 % จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น	(0)	-
	เล่นเท่าเดิม	(0)	-
	เล่นน้อยลง	(0)	-
	เลิกเล่น	(b)	-
นอกจากเรื่องเงิน การพนันสร้างความสุขให้เพียงใด	มากที่สุด	(0)	-
	มาก	(0)	-
	ปานกลาง	(0)	-
	น้อย	(0)	-
	น้อยที่สุด	(b)	-
คิดว่าติดการพนันหรือไม่	ติด	(0)	-
	ไม่ติด	(b)	-
เคยถูกลงโทษจากการพนันหรือไม่	ไม่เคย	(0)	-
	เคย	(b)	-
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นพนัน		(0)	-
บิดา-มารดา เล่นการพนันหรือไม่	เล่นทั้งคู่	(0)	-
	พ่อเล่น	(0)	-

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นพนันฟุตบอล		ทิศทาง	ความน่าจะเป็น
	แม่เล่น	(0)	-
	ไม่เล่นทั้งคู่	(b)	-
เพื่อนสนิท เล่นการพนันหรือไม่	เล่น	(+)	25.01%
	ไม่เล่น	(b)	-

หมายเหตุ:

(b) : เกณฑ์อ้างอิง (Base Case) (0): ไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(+): มีอิทธิพลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง

(-): มีอิทธิพลทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง

เครื่องหมาย - หมายถึงกรณีที่ถูกใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิง (Base Case) หรือไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4.3 ผลการคำนวณความน่าจะเป็นของบุคคลในการเป็นผู้เล่นพนันฟุตบอล

เพศ : เพศชายมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “พนันฟุตบอล” สูงกว่าเพศหญิงร้อยละ 39.86

อายุปัจจุบัน : ทุกๆ ระดับอายุที่เพิ่มขึ้น 1 ปี จะทำให้โอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “พนันฟุตบอล” ลดลงร้อยละ 1.03

ระดับการศึกษา : ผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถม/ต่ำกว่ามีโอกาสที่จะเล่น “พนันฟุตบอล” ต่ำกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 29.02 ผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมต้นมีโอกาสที่จะเล่น “พนันฟุตบอล” ต่ำกว่าผู้ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษาร้อยละ 18.05 ส่วนผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมปลายและอาชีวศึกษามีโอกาสที่จะเล่น “พนันฟุตบอล” ไม่แตกต่างจากผู้ที่มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

อาชีพ : ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร/ประมงมีโอกาสที่จะเล่น “พนันฟุตบอล” ต่ำกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพอื่นๆ ร้อยละ -32.05

อายุที่เริ่มเล่นการพนัน : ทุกๆ 1 ปีของระดับอายุที่เริ่มเล่นการพนันที่เพิ่มขึ้น จะทำให้โอกาสที่จะเล่น “พนันฟุตบอล” ลดลงร้อยละ 1.15

ความถี่ในการเล่นการพนันต่อเดือน : ผู้ที่เล่นการพนัน 1 ครั้งต่อเดือนมีโอกาสที่จะเล่น “พนันฟุตบอล” ต่ำกว่าผู้ที่เล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนร้อยละ 43.35 ผู้ที่เล่นการพนัน 2 ครั้งต่อเดือนมีโอกาสที่จะเล่น “พนันฟุตบอล” ต่ำกว่าผู้ที่เล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนร้อยละ 43.46 ส่วนผู้ที่เล่นการพนันนานๆ ครั้งต่อเดือนมีโอกาสที่จะเล่น “พนันฟุตบอล” ไม่แตกต่างไปจากผู้ที่เล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้ง

การเปลี่ยนแปลงในฐานะทางเศรษฐกิจ : ผู้ที่รู้สึกว่าการพนันแล้วฐานะทางเศรษฐกิจเหมือนเดิม มีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่น “พนันฟุตบอล” ต่ำกว่าผู้ที่รู้สึกว่าการพนันแล้วรวยขึ้นและจนลงร้อยละ 21.30

เพื่อนสนิทเล่นการพนัน : หากมีเพื่อนสนิทเล่นพนันฟุตบอลจะส่งผลให้โอกาสที่จะเล่น “พนันฟุตบอล” สูงขึ้นร้อยละ 25.01

3.5 การพนันประเภทบ่อน

3.5.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “พนันในบ่อน”

เพศ : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการเล่น “พนันในบ่อน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครัวเรือนไทยเพศชายมีแนวโน้มที่จะเล่นพนันในบ่อนสูงกว่าเพศหญิง

อายุ : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อการเล่น “พนันในบ่อน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอายุที่เพิ่มขึ้นจะแสดงถึงโอกาสในการตัดสินใจเล่น “พนันในบ่อน” ที่ลดลง

สถานภาพสมรส : เมื่อกำหนดให้สถานภาพสมรส หมายถึง/หย่า/แยกกันอยู่เป็นกรณีอ้างอิง พบว่าผู้ที่มีสถานภาพสมรสมีแนวโน้มที่จะเล่นพนันในบ่อนต่ำกว่าผู้ที่มีสถานภาพหมาย/หย่า/แยกกันอยู่ ส่วนผู้ที่มีสถานภาพโสดมีแนวโน้มที่จะเล่นพนันในบ่อนไม่ต่างไปจากผู้ที่มีสถานภาพหมาย/หย่า/แยกกันอยู่

อาชีพ : เมื่อกำหนดให้ผู้ที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวหรือค้าขายเป็นกรณีอ้างอิง พบว่าผู้ที่ประกอบอาชีพอื่นๆ มีแนวโน้มที่จะเล่นพนันในบ่อนสูงกว่าผู้ที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ยกเว้นผู้ที่ประกอบอาชีพลูกจ้างเอกชน มีแนวโน้มที่จะเล่นพนันในบ่อนไม่ต่างไปจากผู้ที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

อายุที่เริ่มเล่นการพนัน : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อการเล่น “พนันในบ่อน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ผู้ที่เริ่มเล่นพนันในบ่อนครั้งแรกเมื่ออายุมากมีแนวโน้มที่จะเล่นพนันในบ่อนน้อยกว่าผู้ที่เริ่มเล่นตั้งแต่อายุน้อย

ความถี่ในการเล่นการพนันต่อเดือน : เมื่อกำหนดให้ผู้ที่เล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนเป็นกรณีอ้างอิง ผู้ที่เล่นการพนัน 1-2 ครั้งต่อเดือน มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเล่น “พนันในบ่อน” น้อยกว่าผู้ที่เล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือน ส่วนผู้ที่นานๆ ครั้งจะเล่นการพนัน มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเล่น “พนันในบ่อน” ไม่ต่างไปจากผู้ que เล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือน

เวลาที่ใช้เดินทางเพื่อไปเล่นการพนัน (นาทิต) : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการเล่น “พนันในบ่อน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ หากใช้เวลาในการเดินทางเพื่อไปเล่นพนันในบ่อนนานขึ้น จะเพิ่มโอกาสให้ในการตัดสินใจเล่นพนันในบ่อนสูงขึ้น

การเปลี่ยนแปลงในฐานะทางเศรษฐกิจ : เมื่อกำหนดให้กรณีที่ผู้เล่นการพนันแล้วรู้สึก ว่าตัวเองจนลงเป็นกรณีอ้างอิง พบว่าผู้ที่เล่นการพนันแล้วรู้สึกว่าตัวเองมีฐานะทางเศรษฐกิจ เหมือนเดิมมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเล่น “พนันในบ่อน” ลดลง ส่วนกรณีที่ผู้เล่นการพนันแล้วรู้สึกว่าตัวเองรวยขึ้นมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเล่น “พนันในบ่อน” ไม่ต่างไปจากผู้ที่เล่นการพนันแล้วรู้สึกว่าตัวเองจนลง

ความสุขที่ได้รับจากการเล่นการพนัน (นอกเหนือจากเรื่องเงิน) : เมื่อกำหนดให้กรณีที่ผู้เล่นพนันจะรู้สึกว่าการเล่นสร้างความสุขให้ “น้อยที่สุด” เป็นกรณีอ้างอิง ผู้เล่นพนันที่รู้สึกว่าได้รับความสุข “มาก” หรือ “ปานกลาง” มีแนวโน้มที่จะเล่นพนันในบ่อนสูงกว่าผู้ที่รู้สึกว่าได้รับความสุข “น้อยที่สุด” ส่วนผู้เล่นพนันที่ได้รับความสุข “มากที่สุด” หรือได้รับความสุข “น้อย” มีแนวโน้มที่จะเล่นพนันในบ่อนไม่ต่างไปจากผู้ที่รู้สึกว่าได้รับความสุข “น้อยที่สุด”

เคยถูกลงโทษจากการเล่นการพนัน : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อการเล่น “พนันในบ่อน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ที่ไม่เคยได้รับโทษมีแนวโน้มที่จะเล่นพนันในบ่อนต่ำกว่าผู้ที่เคยได้รับโทษ

เพื่อนสนิทเล่นการพนัน : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการเล่น “พนันในบ่อน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครัวเรือนไทยมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเล่น “พนันในบ่อน” ตามเพื่อนสนิท

3.5.2 ปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “พนันในบ่อน”

ระดับการศึกษา : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่น “พนันในบ่อน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความแตกต่างของระดับการศึกษา ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเล่นพนันในบ่อนของครัวเรือนไทย

รายได้ต่อเดือน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่น “พนันในบ่อน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความแตกต่างของระดับรายได้ ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเล่นพนันในบ่อนของครัวเรือนไทย

พฤติกรรมคาดการณ์ ถ้าหากว่าเล่นการพนันแล้วทำให้รวยขึ้นเท่าตัว : ต่างก็ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่น “พนันในบ่อน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่ว่าจะเล่นพนันในบ่อนแล้วจะรวยขึ้นแค่ไหน ก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจเล่นพนันในบ่อนของครัวเรือนไทย

พฤติกรรมคาดการณ์ ถ้าหากว่าเล่นการพนันแล้วทำให้จนลง 50% : ต่างก็ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่น “พนันในบ่อน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่ว่าจะเล่นพนันในบ่อนแล้ว

จะจนลงแค่นั้น ก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจเล่นพนันในบ่อนของครัวเรือนไทย

การติดการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่น “พนันในบ่อน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่ว่าผู้เล่นพนันในบ่อนจะติดพนันหรือไม่ ก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจเล่นพนันในบ่อนของครัวเรือนไทย

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่น “พนันในบ่อน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่ว่าสมาชิกในครอบครัวจะเล่นการพนันหรือไม่ ก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นการพนันในบ่อนของครัวเรือนไทย

บิดามารดาเล่นการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่น “พนันในบ่อน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การเล่นเกมพนันในบ่อนของบิดามารดา ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเล่นเกมพนันในบ่อนของบุตร

3.5.3 ผลการคำนวณความน่าจะเป็นของบุคคลในการเป็นเล่นพนันในบ่อน

เพศ : เพศชายมีโอกาสที่จะเล่นเกม “พนันในบ่อน” สูงกว่าเพศหญิงร้อยละ 12.47

อายุปัจจุบัน : ทุกๆ อายุที่เพิ่มขึ้น 1 ปีจะทำให้โอกาสที่จะเล่น “พนันในบ่อน” ลดลงร้อยละ 0.61

สถานภาพสมรส : ผู้ที่อยู่ในสถานภาพสมรสมีโอกาสที่จะเล่น “พนันในบ่อน” ต่ำกว่าผู้ที่ไม่อยู่ในสถานะอื่นๆ ร้อยละ 13.78

อาชีพ : ผู้ที่ไม่ได้ทำงาน/เกษียณมีโอกาสที่จะเล่น “พนันในบ่อน” สูงกว่าผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายร้อยละ 20.46 ผู้ที่มีอาชีพเป็นแม่บ้าน/พ่อบ้านมีโอกาสที่จะเล่น “พนันในบ่อน” สูงกว่าผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายร้อยละ 21.12 ผู้ที่เป็นนักเรียน/นักศึกษามีโอกาสที่จะเล่น “พนันในบ่อน” สูงกว่าผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายร้อยละ 25.87 ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร/ประมงมีโอกาสที่จะเล่น “พนันในบ่อน” สูงกว่าผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายร้อยละ 12.75 ผู้ที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปมีโอกาสที่จะเล่น “พนันในบ่อน” สูงกว่าผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายร้อยละ 15.66 ผู้ที่มีอาชีพลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจมีโอกาสที่จะเล่น “พนันในบ่อน” สูงกว่าผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายร้อยละ 19.20 ผู้ที่มีอาชีพอาชีพอิสระมีโอกาสที่จะเล่น “พนันในบ่อน” สูงกว่าผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายร้อยละ 15.22 ส่วนผู้ที่มีอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชนมีโอกาสที่จะเล่น “พนันในบ่อน” ไม่แตกต่างจากผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

อายุที่เริ่มเล่นการพนัน : ทุกๆ 1 ปีของระดับอายุที่เริ่มเล่นการพนันที่เพิ่มขึ้น จะทำให้โอกาสที่จะเล่น “พนันในบ่อน” ลดลงร้อยละ 1.46

ความถี่ในการเล่นการพนันต่อเดือน : ผู้ที่เล่นพนัน 1 ครั้งต่อเดือนมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่น “พนันในบ่อน” ต่ำกว่าผู้ที่เล่นพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนร้อยละ 14.96 ผู้ที่เล่นพนัน 2 ครั้งต่อเดือนมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่น “พนันในบ่อน” ต่ำกว่าผู้ที่เล่นพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนร้อยละ 16.41 ส่วนผู้ที่เล่นการพนันนานๆ ครั้งต่อเดือนมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่น “พนันในบ่อน” ไม่แตกต่างไปจากผู้ที่เล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้ง

เวลาที่ใช้เดินทางเพื่อไปเล่นการพนัน (นาทิตั้งแต่ที่พักถึงบ่อน) : ทุก 1 นาทีที่เพิ่มขึ้นในการเดินทางไปเล่นการพนัน จะส่งผลให้โอกาสที่จะเล่น “พนันในบ่อน” สูงขึ้นร้อยละ 0.14

การเปลี่ยนแปลงในฐานะทางเศรษฐกิจ : ผู้ที่รู้สึกว่าการพนันแล้วฐานะทางเศรษฐกิจเหมือนเดิมมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่น “พนันในบ่อน” ต่ำกว่าผู้ที่รู้สึกว่าผู้ที่รู้สึกว่าเล่นการพนันแล้วรวยขึ้นและจนลงร้อยละ 16.21

ความสุขที่รับรู้จากการเล่นการพนัน (นอกเหนือจากเรื่องเงิน) : ผู้ที่ได้รับความสุขจากการเล่นพนัน “มาก” มีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่น “พนันในบ่อน” สูงกว่าผู้ที่ได้รับความสุขจากการเล่นพนัน “น้อยที่สุด” ร้อยละ 23.87 ผู้ที่ได้รับความสุขจากการเล่นพนัน “ปานกลาง” มีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่น “พนันในบ่อน” สูงกว่าผู้ที่ได้รับความสุขจากการเล่นพนัน “น้อยที่สุด” ร้อยละ 17.67 ส่วนผู้ที่ได้รับความสุขจากการเล่นพนัน “มากที่สุด” และผู้ที่ได้รับความสุขจากการเล่นพนัน “น้อย” มีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่น “พนันในบ่อน” ไม่แตกต่างจากผู้ที่มีความสุขจากการเล่นพนัน “น้อยที่สุด”

เคยถูกลงโทษจากการเล่นการพนัน : ผู้ที่ไม่เคยได้รับโทษมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่น “พนันในบ่อน” ต่ำกว่าผู้ที่เคยได้รับโทษร้อยละ 20.11

เพื่อนสนิทเล่นการพนัน : หากมีเพื่อนสนิทเล่นการพนันจะส่งผลให้โอกาสที่จะเล่น “พนันในบ่อน” สูงขึ้นร้อยละ 13.98

ตารางที่ 17 ปัจจัยที่มีอิทธิพลและความน่าจะเป็นตามลักษณะบุคคลที่มีผลต่อการเล่นการพนันประเภทบ่อน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นพนันในบ่อน		ทิศทาง	ความน่าจะเป็น
เพศ	ชาย	(+)	12.47%
	หญิง	(b)	-
อายุปัจจุบัน		(-)	-0.61%
สถานภาพสมรส	โสด	(0)	-
	สมรส	(-)	-13.78%
	หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	(b)	-

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นพนันในบ่อน		ทิศทาง	ความน่าจะเป็น
ระดับการศึกษา	ประถม/ต่ำกว่า	(0)	-
	มัธยมต้น	(0)	-
	มัธยมปลาย	(0)	-
	อาชีวศึกษา	(0)	-
	อุดมศึกษา	(b)	-
อาชีพ	ไม่ได้ทำงาน/เกษียณ	(+)	20.46%
	แม่บ้าน/พอบ้าน	(+)	21.12%
	นักเรียน/นักศึกษา	(+)	25.87%
	เกษตรกร/ประมง	(+)	12.75%
	รับจ้างทั่วไป	(+)	15.66%
	ลูกจ้างเอกชน	(0)	-
	ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ	(+)	19.20%
	อาชีพอิสระ	(+)	15.22%
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	(b)	-
รายได้ต่อเดือน		(0)	-
เล่นการพนันครั้งแรกอายุ		(-)	-1.46%
การเล่นในปัจจุบัน -กี่ครั้ง/เดือน	นานๆ ครั้ง	(0)	-
	1 ครั้ง	(-)	-14.96%
	2 ครั้ง	(-)	-16.41%
	มากกว่า 2 ครั้ง	(b)	-
ใช้เวลาในการเดินทางเพื่อไปเล่นพนันนานเท่าไร (นาที)		(+)	0.14%
การเล่นพนัน ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นอย่างไร	เหมือนเดิม	(-)	-16.21%
	รวยขึ้น	(0)	-
	จนลง	(b)	-
ถ้าการเล่นพนัน ทำให้รวยขึ้นเท่าตัว จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น	(0)	-
	เล่นเท่าเดิม	(0)	-
	เล่นน้อยลง	(0)	-
	เลิกเล่น	(b)	-
ถ้าการเล่นพนัน ทำให้จนลง 50 % จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น	(0)	-
	เล่นเท่าเดิม	(0)	-
	เล่นน้อยลง	(0)	-
	เลิกเล่น	(b)	-
นอกจากเรื่องเงิน การพนันสร้างความสุขให้เพียงใด	มากที่สุด	(0)	-

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นพนันในบ่อน		ทิศทาง	ความน่าจะเป็น
	มาก	(+)	23.87%
	ปานกลาง	(+)	17.67%
	น้อย	(0)	-
	น้อยที่สุด	(b)	-
คิดว่าติดการพนันหรือไม่	ติด	(0)	-
	ไม่ติด	(b)	-
เคยถูกลงโทษจากการพนันหรือไม่	ไม่เคย	(-)	-20.11%
	เคย	(b)	-
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นพนัน		(0)	-
บิดา-มารดา เล่นการพนันหรือไม่	เล่นทั้งคู่	(0)	-
	พ่อเล่น	(0)	-
	แม่เล่น	(0)	-
	ไม่เล่นทั้งคู่	(b)	-
เพื่อนสนิท เล่นการพนันหรือไม่	เล่น	(+)	13.98%
	ไม่เล่น	(b)	-

หมายเหตุ:

(b) : เกณฑ์อ้างอิง (Base Case) (0): ไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(+): มีอิทธิพลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง

(-): มีอิทธิพลทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง

เครื่องหมาย - หมายถึงกรณีที่ถูกใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิง (Base Case) หรือไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 การพนันประเภทมวย/มวยคู่

3.6.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “มวย/มวยคู่”

เพศ : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการเล่นการพนันประเภท “มวย/มวยคู่” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครัวเรือนไทยเพศชายมีแนวโน้มที่จะเล่นพนันมวย/มวยคู่สูงกว่าเพศหญิง

ความถี่ในการเล่นการพนันต่อเดือน : เมื่อกำหนดให้ผู้ที่เล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนเป็นกรณีอ้างอิง ผู้ที่เล่นการพนัน 1-2 ครั้งต่อเดือน มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเล่นการพนันประเภท “มวย/มวยคู่” ต่ำกว่าผู้ที่เล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนส่วนผู้ที่นานๆ ครั้งจะเล่นการพนัน มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเล่นการพนันประเภท “มวย/มวยคู่” ไม่ต่างไปจากผู้ที่เล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือน

เคยถูกลงโทษจากการเล่นการพนัน : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อการเล่นการพนันประเภท “มวย/มวยตู้” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ผู้ที่ไม่เคยได้รับโทษมีแนวโน้มที่จะเล่นพนันมวย/มวยตู้ต่ำกว่าผู้ที่เคยได้รับโทษ

ตารางที่ 18 ปัจจัยที่มีอิทธิพลและความน่าจะเป็นตามลักษณะบุคคลที่มีผลต่อการเล่นการพนันประเภทมวย/มวยตู้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพนันประเภทมวย/มวยตู้		ทิศทาง	ความน่าจะเป็น
เพศ	ชาย	(+)	40.53%
	หญิง	(b)	-
อายุปัจจุบัน		(0)	-
สถานภาพสมรส	โสด	(0)	-
	สมรส	(0)	-
	หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	(b)	-
ระดับการศึกษา	ประถม/ต่ำกว่า	(0)	-
	มัธยมต้น	(0)	-
	มัธยมปลาย	(0)	-
	อาชีวศึกษา	(0)	-
	อุดมศึกษา	(b)	-
อาชีพ	ไม่ได้ทำงาน/เกษียณ	(0)	-
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	(0)	-
	นักเรียน/นักศึกษา	(0)	-
	เกษตรกร/ประมง	(0)	-
	รับจ้างทั่วไป	(0)	-
	ลูกจ้างเอกชน	(0)	-
	ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ	(0)	-
	อาชีพอิสระ	(0)	-
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	(b)	-
รายได้ต่อเดือน		(0)	-
เล่นการพนันครั้งแรกอายุ		(0)	-
การเล่นในปัจจุบัน -กี่ครั้ง/เดือน	นานๆ ครั้ง	(0)	-
	1 ครั้ง	(-)	-40.34%
	2 ครั้ง	(-)	-40.66%
	มากกว่า 2 ครั้ง	(b)	-

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพนันประเภทมวย/มวยคู่		ทิศทาง	ความน่าจะเป็น
ใช้เวลาในการเดินทางเพื่อไปเล่นพนันนานเท่าไร (นาที)		(0)	-
การเล่นพนัน ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นอย่างไร	เหมือนเดิม	(0)	-
	รวยขึ้น	(0)	-
	จนลง	(b)	-
ถ้าการเล่นพนัน ทำให้รวยขึ้นเท่าตัว จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น	(0)	-
	เล่นเท่าเดิม	(0)	-
	เล่นน้อยลง	(0)	-
	เลิกเล่น	(b)	-
ถ้าการเล่นพนัน ทำให้จนลง 50 % จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น	(0)	-
	เล่นเท่าเดิม	(0)	-
	เล่นน้อยลง	(0)	-
	เลิกเล่น	(b)	-
นอกจากเรื่องเงิน การพนันสร้างความสุขให้เพียงใด	มากที่สุด	(0)	-
	มาก	(0)	-
	ปานกลาง	(0)	-
	น้อย	(0)	-
	น้อยที่สุด	(b)	-
คิดว่าติดการพนันหรือไม่	ติด	(0)	-
	ไม่ติด	(b)	-
เคยถูกลงโทษจากการพนันหรือไม่	ไม่เคย	(-)	-21.76%
	เคย	(b)	-
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นพนัน		(0)	-
บิดา-มารดา เล่นการพนันหรือไม่	เล่นทั้งคู่	(0)	-
	พ่อเล่น	(0)	-
	แม่เล่น	(0)	-
	ไม่เล่นทั้งคู่	(b)	-
เพื่อนสนิท เล่นการพนันหรือไม่	เล่น	(0)	-
	ไม่เล่น	(b)	-

หมายเหตุ:

(b) : เกณฑ์อ้างอิง (Base Case) (0): ไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(+): มีอิทธิพลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง

(-): มีอิทธิพลทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง

เครื่องหมาย - หมายถึงกรณีที่ถูกใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิง (Base Case) หรือไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6.2 ปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “มวย/มวยคู่”

อายุ : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “มวย/มวยคู่” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับอายุที่แตกต่างกัน ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเล่นพนันมวย/มวยคู่

สถานภาพสมรส : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “มวย/มวยคู่” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยความแตกต่างของสถานภาพสมรสไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นพนันมวย/มวยคู่ของครัวเรือนไทย

ระดับการศึกษา : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “มวย/มวยคู่” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติความแตกต่างของระดับการศึกษา ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นพนันมวย/มวยคู่ของครัวเรือนไทย

อาชีพ : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “มวย/มวยคู่” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติความแตกต่างของอาชีพ ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นพนันมวย/มวยคู่ของครัวเรือนไทย

รายได้ต่อเดือน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “มวย/มวยคู่” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยระดับรายได้ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นพนันมวย/มวยคู่ของครัวเรือนไทย

อายุที่เริ่มเล่นการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “มวย/มวยคู่” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไม่ว่าจะเริ่มเล่นการพนันเมื่ออายุเท่าไร ก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นพนันมวย/มวยคู่ของครัวเรือนไทย

เวลาที่ใช้เดินทางเพื่อไปเล่นการพนัน (นาทิต) : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่น การพนันประเภท “มวย/มวยคู่” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไม่ว่าการเดินทางไปเล่นพนันมวย/มวยคู่จะใช้เวลามากหรือน้อยก็ตาม ก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นพนันมวย/มวยคู่ของครัวเรือนไทย

การเปลี่ยนแปลงในฐานะทางเศรษฐกิจ : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “มวย/มวยคู่” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ไม่ว่าผู้ที่เล่นการพนันแล้วรู้สึกว่าจะตัวเอง รวยขึ้น จนลง หรือเหมือนเดิมต่างก็มีแนวโน้มที่ไม่แตกต่างกันในการตัดสินใจเล่นพนันมวย/มวยคู่

พฤติกรรมคาดการณ์ ถ้าหากว่าเล่นการพนันแล้วทำให้รวยขึ้นเท่าตัว : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “มวย/มวยคู่” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไม่ว่าเล่นพนันมวย/มวยคู่แล้วจะรวยขึ้นแค่ไหน ก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจเล่นพนันมวย/มวยคู่ของครัวเรือนไทย

พฤติกรรมคาดการณ์ ถ้าหากว่าเล่นการพนันแล้วทำให้จนลง 50% : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “มวย/มวยคู่” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งหมายความว่า ไม่

มีความแตกต่างกันในการตัดสินใจเล่นพนันมวย/มวยตู้ระหว่างผู้ที่คาดการณ์ว่า “จะเล่นมากขึ้น” “จะเล่นน้อยลง” “จะเล่นเท่าเดิม” และ “จะเลิกเล่น”

ความสุขที่ได้รับจากการเล่นการพนัน (นอกเหนือจากเรื่องเงิน) : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “มวย/มวยตู้” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งหมายความว่าไม่ว่าผู้ที่เล่นพนันจะรู้สึกว่าการพนันสร้างความสุขให้มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย หรือน้อยที่สุด ต่างก็ไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้การตัดสินใจเล่นพนันมวย/มวยตู้ต่างกัน

การติดการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “มวย/มวยตู้” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่ว่าผู้เล่นพนันมวย/มวยตู้จะติดพนันหรือไม่ ก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจเล่นพนันมวย/มวยตู้ของครัวเรือนไทย

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “มวย/มวยตู้” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไม่ว่าสมาชิกในครอบครัวจะเล่นพนันมวย/มวยตู้หรือไม่ ก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นการพนันมวย/มวยตู้ของครัวเรือนไทย

บิดามารดาเล่นการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “มวย/มวยตู้” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การเล่นพนันมวย/มวยตู้ของบิดามารดา ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเล่นพนันมวย/มวยตู้ของบุตร

เพื่อนสนิทเล่นการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “มวย/มวยตู้” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ไม่ว่าเพื่อนสนิทจะเล่นพนันมวย/มวยตู้ หรือไม่ ต่างก็ไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้การตัดสินใจเล่นพนันมวย/มวยตู้ต่างกัน

3.6.3 ผลการคำนวณความน่าจะเป็นของบุคคลในการเป็นผู้เล่นพนันมวย/มวยตู้

เพศ : เพศชายมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “มวย/มวยตู้” สูงกว่าเพศหญิงร้อยละ 40.53

ความถี่ในการเล่นการพนันต่อเดือน : ผู้ที่เล่นพนัน 1 ครั้งต่อเดือนมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันประเภท “มวย/มวยตู้” ต่ำกว่าผู้ที่เล่นพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนร้อยละ 40.34 ผู้ที่เล่นพนัน 2 ครั้งต่อเดือนมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันประเภท “มวย/มวยตู้” ต่ำกว่าผู้ที่เล่นพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนร้อยละ 40.66 ส่วนผู้ที่เล่นการพนันนานๆ ครั้งต่อเดือนมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันประเภท “มวย/มวยตู้” ไม่แตกต่างไปจากผู้ที่เล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้ง

เคยถูกลงโทษจากการเล่นการพนัน : ผู้ที่ไม่เคยได้รับโทษมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันประเภท “มวย/มวยตู้” ต่ำกว่าผู้ที่เคยได้รับโทษร้อยละ 21.76

3.7 การพนันประเภทกีฬาที่บ้าน

3.7.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “กีฬาที่บ้าน”

เพศ : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการเล่นการพนันประเภท “กีฬาที่บ้าน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครัวเรือนไทยเพศชายมีแนวโน้มที่จะเล่นพนันกีฬาที่บ้านสูงกว่าเพศหญิง

สถานภาพสมรส : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อการเล่นการพนันประเภท “กีฬาที่บ้าน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อกำหนดให้สถานภาพ หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ เป็นเกณฑ์อ้างอิง นั่นหมายความว่า บุคคลที่มีสถานภาพ หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ มีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “กีฬาที่บ้าน” มากกว่าบุคคลที่มีสถานภาพโสดหรือสมรส

ความถี่ในการเล่นการพนันต่อเดือน : เมื่อกำหนดให้ผู้ที่เล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนเป็นกรณีอ้างอิง ผู้ที่เล่นการพนัน 1-2 ครั้งต่อเดือน มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเล่นการพนันประเภท “กีฬาที่บ้าน” น้อยกว่าผู้ที่เล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนส่วนผู้ที่นานๆ ครั้งจะเล่นการพนัน มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเล่นการพนันประเภท “กีฬาที่บ้าน” ไม่ต่างไปจากผู้ที่เล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือน

เวลาที่ใช้เดินทางเพื่อไปเล่นการพนัน (นาที) : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการเล่นการพนันประเภท “กีฬาที่บ้าน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยหากเวลาที่ใช้ในการเดินทางไปเล่นการพนันมากขึ้น ครัวเรือนไทยมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเล่นการพนันประเภท “กีฬาที่บ้าน” สูงขึ้น

เคยถูกลงโทษจากการเล่นการพนัน : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางลบต่อการเล่นการพนันประเภท “กีฬาที่บ้าน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ผู้ที่ไม่เคยได้รับโทษมีแนวโน้มที่จะเล่นพนันกีฬาที่บ้านต่ำกว่าผู้ที่เคยได้รับโทษ

บิดามารดาเล่นการพนัน : เมื่อกำหนดให้กรณีที่ทั้งบิดาและมารดาไม่เล่นการพนันทั้งคู่เป็นกรณีอ้างอิง ผู้ที่มีมารดาเล่นการพนันมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเล่นพนันกีฬาที่บ้านต่ำกว่า ผู้ที่ทั้งบิดาและมารดาไม่เล่นการพนัน ส่วนผู้ที่มีบิดาเล่นการพนัน หรือทั้งบิดาและมารดาเล่นการพนัน มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเล่นพนันกีฬาที่บ้านไม่แตกต่างไปจากผู้ที่ทั้งบิดาและมารดาไม่เล่นการพนัน

เพื่อนสนิทเล่นการพนัน : เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางบวกต่อการเล่นการพนันประเภท “กีฬาที่บ้าน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครัวเรือนไทยมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจเล่นการพนันประเภท “กีฬาที่บ้าน” ตามเพื่อนสนิท

ตารางที่ 19 ปัจจัยที่มีอิทธิพลและความน่าจะเป็นตามลักษณะบุคคลที่มีผลต่อการเล่น
การพนันประเภทกีฬาที่บ้าน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพนันประเภทกีฬาที่บ้าน		ทิศทาง	ความ น่าจะเป็น
เพศ	ชาย	(+)	38.62%
	หญิง	(b)	-
อายุปัจจุบัน		(0)	-
สถานภาพสมรส	โสด	(-)	-34.46%
	สมรส	(-)	-30.32%
	หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	(b)	-
ระดับการศึกษา	ประถม/ต่ำกว่า	(0)	-
	มัธยมต้น	(0)	-
	มัธยมปลาย	(0)	-
	อาชีวศึกษา	(0)	-
	อุดมศึกษา	(b)	-
อาชีพ	ไม่ได้ทำงาน/เกษียณ	(0)	-
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	(0)	-
	นักเรียน/นักศึกษา	(0)	-
	เกษตรกร/ประมง	(0)	-
	รับจ้างทั่วไป	(0)	-
	ลูกจ้างเอกชน	(0)	-
	ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ	(0)	-
	อาชีพอิสระ	(0)	-
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	(b)	-
	รายได้ต่อเดือน		(0)
เล่นการพนันครั้งแรกอายุ		(0)	-
การเล่นในปัจจุบัน -กี่ครั้ง/เดือน	นานๆ ครั้ง	(0)	-
	1 ครั้ง	(-)	-27.55%
	2 ครั้ง	(-)	-27.01%
	มากกว่า 2 ครั้ง	(b)	-
ใช้เวลาในการเดินทางเพื่อไปเล่นพนันนานเท่าไร (นาที)		(+)	0.28%
การเล่นพนัน ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นอย่างไร	เหมือนเดิม	(0)	-
	รวยขึ้น	(0)	-
	จนลง	(b)	-
ถ้าการเล่นพนัน ทำให้รวยขึ้นเท่าตัว จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น	(0)	-

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพนันประเภทกีฬาที่บ้าน		ทิศทาง	ความน่าจะเป็น
	เล่นเท่าเดิม	(0)	-
	เล่นน้อยลง	(0)	-
	เลิกเล่น	(b)	-
ถ้าการเล่นพนัน ทำให้จลดลง 50 % จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น	(0)	-
	เล่นเท่าเดิม	(0)	-
	เล่นน้อยลง	(0)	-
	เลิกเล่น	(b)	-
นอกจากเรื่องเงิน การพนันสร้างความสุขให้เพียงใด	มากที่สุด	(0)	-
	มาก	(0)	-
	ปานกลาง	(0)	-
	น้อย	(0)	-
	น้อยที่สุด	(b)	-
คิดว่าติดการพนันหรือไม่	ติด	(0)	-
	ไม่ติด	(b)	-
เคยถูกลงโทษจากการพนันหรือไม่	ไม่เคย	(-)	-16.22%
	เคย	(b)	-
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นพนัน		(0)	-
บิดา-มารดา เล่นการพนันหรือไม่	เล่นทั้งคู่	(0)	-
	พ่อเล่น	(0)	-
	แม่เล่น	(-)	-33.70%
	ไม่เล่นทั้งคู่	(b)	-
เพื่อนสนิท เล่นการพนันหรือไม่	เล่น	(+)	18.29%
	ไม่เล่น	(b)	-

หมายเหตุ:

(b) : เกณฑ์อ้างอิง (Base Case) (0): ไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(+): มีอิทธิพลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง

(-): มีอิทธิพลทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับเกณฑ์อ้างอิง

เครื่องหมาย - หมายถึงกรณีที่ถูกใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิง (Base Case) หรือไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.7.2 ปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน”

อายุปัจจุบัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยระดับอายุที่แตกต่างกัน ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นพนันกีฬาพื้นบ้าน

ระดับการศึกษา : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของความแตกต่างของระดับการศึกษา ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” ของครัวเรือนไทย

อาชีพ : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของความแตกต่างของอาชีพ ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” ของครัวเรือนไทย

รายได้ต่อเดือน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยความแตกต่างของระดับรายได้ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” ของครัวเรือนไทย

อายุที่เริ่มเล่นการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไม่ว่าจะเริ่มเล่นการพนันเมื่ออายุเท่าไร ก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” ของครัวเรือนไทย

การเปลี่ยนแปลงในฐานะทางเศรษฐกิจ : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ไม่ว่าผู้ที่เล่นการพนันแล้วรู้สึกว่าจะตัวเองรวยขึ้น จนลง หรือเหมือนเดิมต่างก็มีแนวโน้มที่ไม่แตกต่างกันในการตัดสินใจเล่นการพนันกีฬาพื้นบ้าน

พฤติกรรมคาดการณ์ ถ้าหากว่าเล่นการพนันแล้วทำให้รวยขึ้นเท่าตัว : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไม่ว่าเล่นพนันกีฬาพื้นบ้าน แล้วจะรวยขึ้นแค่ไหน ก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจเล่นพนันกีฬาพื้นบ้านของครัวเรือนไทย

พฤติกรรมคาดการณ์ ถ้าหากว่าเล่นการพนันแล้วทำให้จนลง 50% : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งหมายความว่า ไม่มีความแตกต่างกันในการตัดสินใจเล่นการพนัน “กีฬาพื้นบ้าน” ระหว่างผู้ที่คาดการณ์ว่า “จะเล่นมากขึ้น” “จะเล่นน้อยลง” “จะเล่นเท่าเดิม” หรือ “จะเลิกเล่น”

ความสุขที่ได้รับจากการเล่นการพนัน (นอกเหนือจากเรื่องเงิน) : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งหมายความว่าไม่

ว่าผู้ที่เล่นพนันจะรู้สึกว่าการพนันสร้างความสุขให้ “มากที่สุด” “มาก” “ปานกลาง” “น้อย” หรือ “น้อยที่สุด” ต่างก็ไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้การตัดสินใจเล่นการพนัน “กีฬาพื้นบ้าน” นั้น มีความแตกต่างกัน

การติดการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่ว่าจะผู้เล่นพนันกีฬาพื้นบ้าน จะติดพนันหรือไม่ ก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” ของครัวเรือนไทย

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นการพนัน : ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไม่ว่าสมาชิกในครอบครัวจะเล่นพนัน “กีฬาพื้นบ้าน” หรือไม่ ก็ไม่ได้มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” ของครัวเรือนไทย

3.7.3 ผลการคำนวณความน่าจะเป็นของบุคคลในการเป็นผู้เล่นพนันกีฬาพื้นบ้าน

เพศ : เพศชายมีโอกาสที่จะเล่นการพนัน “กีฬาพื้นบ้าน” สูงกว่าเพศหญิงร้อยละ 38.62

สถานภาพสมรส : คนโสดมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” ต่ำกว่าคนที่อยู่ในสถานภาพ หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ร้อยละ 34.46 ส่วนผู้ที่อยู่ในสถานภาพสมรสมีโอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” ต่ำกว่าคนที่อยู่ในสถานภาพ หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่ร้อยละ 30.32

ความถี่ในการเล่นการพนันต่อเดือน : ผู้ที่เล่นพนัน 1 ครั้งต่อเดือนมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” ต่ำกว่าผู้ที่เล่นพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนร้อยละ 27.55 ผู้ที่เล่นพนัน 2 ครั้งต่อเดือนมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” ต่ำกว่าผู้ที่เล่นพนันมากกว่า 2 ครั้งต่อเดือนร้อยละ 27.01 ส่วนผู้ที่เล่นการพนันนานๆ ครั้งต่อเดือนมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” ไม่แตกต่างไปจากผู้ที่เล่นการพนันมากกว่า 2 ครั้ง

เวลาที่ใช้เดินทางเพื่อไปเล่นการพนัน (นาที) : ทุก 1 นาทีที่เพิ่มขึ้นในการเดินทางไปเล่นการพนัน จะส่งผลให้โอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” สูงขึ้นร้อยละ 0.28

เคยถูกลงโทษจากการเล่นการพนัน : ผู้ที่ไม่เคยได้รับโทษมีโอกาสที่จะเป็นผู้เล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” ต่ำกว่าผู้ที่เคยได้รับโทษร้อยละ 16.22

บิดามารดาเล่นการพนัน : กรณีที่เฉพาะมารดาเล่นการพนันจะส่งผลให้โอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” ของบุตรต่ำกว่ากรณีที่ทั้งบิดาและมารดาไม่เล่นการพนันร้อยละ 33.70 ส่วนกรณีที่ทั้งบิดาและมารดาเล่นการพนัน และเฉพาะบิดาเล่นการพนัน โอกาสในการเล่นพนันของบุตรไม่แตกต่างไปจากกรณีที่ทั้งบิดาและมารดาไม่เล่นการพนัน

เพื่อนสนิทเล่นการพนัน : หากมีเพื่อนสนิทเล่นการพนันจะส่งผลให้โอกาสที่จะเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน” สูงขึ้นร้อยละ 18.29

ภาคผนวก ข

ตารางที่ 20 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ผลการประมาณค่าแบบจำลองทางเศรษฐมิติ

ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยตามลักษณะบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนัน	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 6	ข้อ 7	ข้อ 8	ข้อ 9	
ค่าคงที่	0.296	-0.642	1.321*	-0.228	-0.240	1.169	-0.218	2.512*	0.876	
เพศ	ชาย	0.275*	0.029	0.004	-0.273*	-0.270*	1.274*	0.318*	1.312*	1.207*
	หญิง	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
อายุปัจจุบัน	0.008*	0.002	0.012*	0.001	0.000	-0.026*	-0.015*	0.007	-0.015	
สถานภาพสมรส	โสด	-0.567*	-0.078	-0.057	-0.017	-0.029	0.891	-0.353	-0.542	-1.013*
	สมรส	-0.312*	0.283	0.042	0.089	0.094	0.750	-0.353*	-0.004	-0.853*
	หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
ระดับการศึกษา	ประถม/ต่ำกว่า	-0.027	0.083	-0.328*	0.710*	0.691*	-0.807*	0.027	0.074	0.539
	มัธยมต้น	0.130	0.227	-0.492*	0.570*	0.552*	-0.469*	0.156	0.219	0.493
	มัธยมปลาย	0.159	-0.075	-0.512*	0.670*	0.646*	-0.144	-0.059	0.408	0.443
	อาชีวศึกษา	-0.029	0.517*	-0.492*	0.425*	0.409*	-0.085	0.117	-5.996	0.490
	อุดมศึกษา	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
อาชีพ	ไม่ได้ทำงาน/เกษียณ	-0.451*	-0.291	0.095	-0.263*	-0.234*	0.036	0.538*	-0.172	0.076
	แม่บ้าน/พ่อบ้าน	-0.183	-0.231	-0.106	0.005	0.006	-5.741	0.557*	-4.621	-4.450
	นักเรียน/นักศึกษา	-0.576*	-0.393	-0.604*	-0.053	-0.036	-0.009	0.702*	-5.459	0.114
	เกษตรกร/ประมง	-0.176*	-0.449*	-0.433*	0.583*	0.586*	-0.917*	0.325*	0.045	0.483
	รับจ้างทั่วไป	-0.039	-0.409*	-0.196*	0.145	0.145	0.186	0.403*	0.077	0.088
	ลูกจ้างเอกชน	-0.191	-0.067	0.224*	-0.147	-0.141	0.122	0.144	-0.049	-0.274
	ลูกจ้างรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ	-0.204	-0.057	0.274*	-0.027	-0.031	-0.149	0.502*	0.181	0.126
อาชีพอิสระ	-0.010	-0.359*	-0.014	0.114	0.097	0.166	0.391*	0.417	0.305	

ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยตามลักษณะบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนัน		ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 6	ข้อ 7	ข้อ 8	ข้อ 9
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
รายได้ต่อเดือน		0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
เล่นการพนันครั้งแรกอายุ			0.006	-0.005	-0.010*	-0.010*	-0.029*	-0.037*	-0.003	-0.023
การเล่นในปัจจุบัน - ก็ครั้ง/เดือน	นานๆ ครั้ง			0.633*	0.309	0.351*	-0.115	0.036	0.037	-0.096
	1 ครั้ง			1.477*	0.634*	0.619*	-1.502*	-0.384*	-1.301*	-0.757*
	2 ครั้ง			1.499*	1.037*	1.015*	-1.511*	-0.424*	-1.320*	-0.739*
	มากกว่า 2 ครั้ง			0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
ใช้เวลาในการเดินทางเพื่อไปเล่นพนันนานเท่าไร (นาที)			-0.003	0.006*	-0.005*	-0.005*	-0.002	0.003*	0.001	0.007*
การเล่นพนัน ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นอย่างไร	เหมือนเดิม		-0.125	-0.003	-0.448*	-0.454*	-0.562*	-0.418*	0.143	-0.209
	รวยขึ้น		-0.381	0.115	-0.444*	-0.256	-0.287	-0.204	0.157	0.062
	จนลง		0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
ถ้าการเล่นพนัน ทำให้รวยขึ้นเท่าตัว จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น		0.148	-0.379*	0.074	0.066	0.333	0.016	-0.173	0.039
	เล่นเท่าเดิม		0.249*	-0.145	0.079	0.082	0.466	-0.077	0.072	0.067
	เล่นน้อยลง		0.124	0.030	0.090	0.104	0.130	0.122	-0.124	0.365
	เลิกเล่น		0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
ถ้าการเล่นพนัน ทำให้จนลง 50 % จะเล่นอย่างไร	เล่นมากขึ้น		-0.266	0.215	-0.741*	-0.624*	-0.646	0.036	-0.100	-0.140
	เล่นเท่าเดิม		0.252*	0.054	-0.206*	-0.186*	0.136	-0.150	-0.366	0.154
	เล่นน้อยลง		0.305*	0.018	-0.169*	-0.173*	0.244	-0.039	0.004	-0.093
	เลิกเล่น		0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
นอกจากเรื่องเงิน การพนันสร้างความสุขให้เพียงใด	มากที่สุด		0.316	0.074	-0.226	-0.236	0.288	0.431	0.045	0.572
	มาก		0.618*	0.060	-0.189	-0.164	0.288	0.639*	0.399	0.028
	ปานกลาง		0.370*	0.142	-0.227	-0.207	0.093	0.458*	0.151	-0.081
	น้อย		0.118	0.207	-0.287*	-0.259	0.224	0.464	-0.095	0.009

ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยตามลักษณะบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนัน		ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 6	ข้อ 7	ข้อ 8	ข้อ 9
	น้อยที่สุด		0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
คิดว่าติดการพนันหรือไม่	ติด		0.971*	0.117	0.144	0.145	0.191	0.162	0.139	0.167
	ไม่ติด		0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
เคยถูกลงโทษจากการพนันหรือไม่	ไม่เคย		-0.010	0.078	-0.371*	-0.355*	0.033	-0.527*	-0.576*	-0.419*
	เคย		0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เล่นพนัน		0.941*	0.102	0.078*	0.074*	0.077*	-0.116	0.022	-0.011	-0.157
บิดา-มารดา เล่นการพนันหรือไม่	เล่นทั้งคู่	-0.897*	-0.157	0.101	-0.020	-0.021	0.199	-0.197	-0.185	-0.306
	พ่อเล่น	-0.409*	-0.013	-0.039	0.055	0.057	0.057	-0.145	0.071	0.000
	แม่เล่น	-0.430*	-0.266	0.201*	-0.045	-0.053	0.209	-0.099	-0.217	-0.982*
	ไม่เล่นทั้งคู่	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
เพื่อนสนิท เล่นการพนันหรือไม่	เล่น	0.546*	0.293*	0.067	-0.215*	-0.204*	0.675*	0.358*	0.292	0.476*
	ไม่เล่น	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

หมายเหตุ :

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

(ข้อ 1): แสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีประสบการณ์ในการเล่นการพนัน

(ข้อ 2): แสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันในปัจจุบัน

(ข้อ 3): แสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “สลากกินแบ่งฯ”

(ข้อ 4): แสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยใต้ดิน”

(ข้อ 5): แสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “หวยทุกชนิด”

(ข้อ 6): แสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “พนันฟุตบอล”

(ข้อ 7): แสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “พนันในบ่อน”

(ข้อ 8): แสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “มวย/มวยคู่”

(ข้อ 9): แสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล่นการพนันประเภท “กีฬาพื้นบ้าน